ВІСТІ
КОМБАТАНТА

4

ТОРОНТО – НЬЮ-ЙОРК 2011

Nadia Kostruba Estates Inc.

Заснувавши Фундацію в імені і у світлу пам'ять своєї коханої дружини Наді, я втілив в життя ідеали допомоги, якими ми керувались впродовж всього нашого щасливого подружнього життя.

Це підтримка і сприяння розвитку і діяльності
- української Церкви,
- суспільно-громадських і політичних організацій в Канаді і Україні,
- української молоді і студентства,
- видавничої діяльності УДО та СУМу,
- спонсорування важливих національно патріотичних проектів та проведення різноманітних акцій для процвітання України та добра українців у світі.

Евген Коструба
Президент Фундації

ВІСТІ
КОМБАТАНТА
Рік 2011 Торонто–Нью-Йорк. Ч. 4 (268)

ЗМІСТ

КОМЕНТАР

ЛЮДИ, ПОДІЇ, ОПІНІЇ

20-ЛІТТЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

ВСЕСВІТНІЙ ФОРУМ УКРАЇНЦІВ

КАНАДА – УКРАЇНА

СПРАВИ ЦЕРКОВНІ

МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

МОВО РІДНА

ІСТОРИЧНІ РОКОВИНИ

НА ВІЙСЬКОВІ ТЕМИ

Закінчення на ст. 140

ВІСТІ КОМБАТАНТА

4

2011

ВИДАВЦІ: Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, Головна Управа Братства кол. вояків 1-ої УД УНА

СПІВУЧАСНІ: Братство Українських Січових Стрільців Об'єднання кол. вояків УПА,Броди-Лев Інк., Українська Стрілецька Громада в Канаді

РЕДАКТОР: Роман Колісник

АДМІНІСТРАТОР: Іларій Кушніренко, тел. (416) 247-5039

VETERAN'S NEWS, quarterly published jointly by:
United Ukrainian War Veterans in America, Brotherhood of Former Soildiers of the 1st Ukrainian Division of the UNA.
In association with:
Brotherhood of Ukrainian Sichovi Striltsi, Former Members of the Ukrainian Insurgent Army, Inc.; Brody - Lev, Inc.; Ukrainian War Veterans' Association in Canada

VETERANS' NEWS
P.O. Box 279, Stn. "D", Toronto, ON
Canada M6P 3J9

Статті, підписані прізвищем чи ініціялами автора, не завжди відповідають поглядам редакції.
Редакція застерігає собі право скорочувати статті і справляти мову.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:
В Канаді річна передплата 35.00 дол. В США і інших країнах 35.00 ам. дол.

АДРЕСИ ПРЕДСТАВНИКІВ:

УКРАЇНА	АНГЛІЯ	АВСТРАЛІЯ
Муха Леонід	Mr. S. Wasylko	Mr. Wasyl Stanko
вул. Дорошенка 33	4 The Hollows, Silverdale	3 Jean Ave.
м. Миколаїв, Львівська обл.	Nottingham, NG11 7FJ	Paradise, S.A. 5075
81600 Україна	ENGLAND	AUSTRALIA
тел. (3241) 41299	тел. (0115) 981-8978	

Typesetting and layout by

Creative Touch
COMMUNICATIONS

Printed by

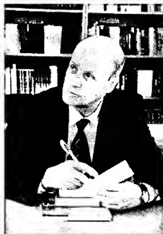
TRIDENT Associates Printing
Українська Друкарня ТРИЗУБ
1-800-216-9136 www.trident-printing.com

Коментар

Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ

УКРАЇНА НА РОЗДОРІЖЖІ

– Чи ви чули: на Донбасі всі люди переховуються вдома, бо бояться виходити вдень на вулицю." – Чому?
– Бо їх усіх виловлюють „реґіонали" й посилають на керівну роботу до Києва й у Центральну Україну.
(Анекдот)

Уперше за всі двадцять років після проголошення незалежности в Україні запанувала така похмура соціяльна депресія і такий занепад духовних сил. Від небувалої евфорії, буреломного ентузіязму Майдану маятник різко гойднувся в протилежний бік. Уже багато й слушно говорено про причини і про провину помаранчевих лідерів, які всі свої сили витратили на натхненну міжусобицю й обманули всі надії та сподівання Майдану.

Сталося те, що мало статися. До влади в Україні прийшли антиукраїнські сили. Прийшли, як мовиться, з усіма відповідними наслідками. І, мовлячи словами Леоніда Кравчука, маємо те, що маємо. Навіть якоюсь мірою те, що заслужили. Бо ж усе це цілком закономірно; тут немає ані жодного натяку на випадковість. Як мовиться, переможені–завжди винні в тому, що з ними сталося.

А погром, який розпочався одразу ж після президентських виборів узимку 2010 року, триває, анітрохи не затихаючи. І погром цей іде на всіх рівнях. Від судів над Юлією Тимошенко, Юрієм Луценком до закриття українських шкіл у південних та східних реґіонах. Від установлення пам'ятників Сталіну й Катерині II до радянізації всіх сторін життя суспільства. Від знищення національного змісту освіти до леґітимізації негласного державного статусу Православної церкви Московського патріярхату та заохочення нищення Православної церкви Київського патріярхату. Зрештою, цей перелік можна продовжувати й продовжувати, додаючи сюди всі ті факти, які промовисто потверджують, що українці сьогодні почуваються в Україні окупованими, як це було в радянські часи. А ще–опущеними в „совок" (так молодь називає радянське вчора). Тобто ми прискорено рухаємося в зворотному політичному напрямі.

Те, що опозиція не зуміла організувати масових протестних акцій і з приводу судилищ над Юлією Тимошенко та Юрієм Луценком, і у відповідь на наступ диктатури в Україні, мов реакція лакмусового папірця, показує її низький рейтинг і небажання людей іти за нею, і, як уже мовилося, промовисто засвідчує глибоку соціяльну втому мас, їхню зневіру в тих, кого ще вчора вони так активно підтримували. А те, що податковий Майдан був таким помітним соціяльним вибухом, і те, як організовано пішли в наступ на Верховну Раду й одразу ж змусили її капітулювати „афганці", свідчить про те, що опозиція не знайшла того месиджу, на який одразу б одгукнулася людність. Самих тільки закликів іти до Печерського суду, протестуючи проти ганебного судилища над Юлією Тимошенко, виявилося замало. І це наводить на роздуми про ті сиґнали, яких чекає (якщо ще чекає) від опозиції наше суспільство.

Довго можна розводитися про те, якою жалюгідною виглядає сьогодні опозиція з її перманентними чварами і взаємопоборюванням. Організація різних комітетів опору показала, що навіть створити ілюзію консолідації національно-патріотичних сил перед такою неймовірною загрозою–справа для нашої опозиції абсолютно непосильна. Інстинкт самозбереження в неї цілковито відсутній. А нам би хотілося від неї чогось більшого...

За рік–чергові вибори до парляменту. Перспективи українських сил доволі туманні. Трохи обнадіює лише те, що різке погіршення економічної ситуації, хрестовий похід на малий бізнес, спроби позбавити соціяльних пільг „афганців", пенсійна реформа дуже понизили рейтинґ „реґіоналів" та іже з ними. Соціологи вже відзначали, що найбільші електоральні втрати „реґіоналів" саме там, де були їхні постійні апологети–в самій столиці „біло-голубих"–Донецьку, по всій Донеччині, Луганщині, а також на Запоріжжі, Херсонщині, ба навіть у Криму. І ця тенденція, здається, проґресує. Намагаючись рятувати ситуацію, „реґіонали" ініціюють поправки до Закону про вибори. Якщо їх буде прийнято (а в цьому немає сумнівів, бо за ними–більшість), то наступні виборчі перегони відбудуться вже не за пропорційною, а за змішаною системою. Тобто „реґіонали" і К° намагатимуться купити 225 округів, таким чином провівши своїх до парляменту. А якщо десь з'явиться не свій, то його можна буде або перевербувати, або зашантажувати, атакуючи його бізнес. (А в округах, як правило, перемагають бізнесмени, які мають змогу засипати грошами електорат).

Дивовижна ситуація: Евросоюз, США, Росія недвозначно заявили, що вони категорично засуджують розправу над Юлією Тимошенко, інсценізовану під суд. Хай у Росії тут трохи інший інтерес, аніж у Евросоюзу і США, бо вона не хоче перегляду сумнозвісних угод про ціну на газ, підписаних за згодою Юлії Тимошенко. Але, як виявляється,

цього недостатньо, щоб Банкова „дала відмашку" нашому „найдемократичнішому" в світі Печерському (так і хочеться написати Печерному) суду, де комічний і безпорадний суддя Кіреєв намагається сумлінно виконати те, що від нього вимагається. І Верховна Рада не одержує президентської команди для того, щоб проголосувати обіцяне керівником держави про декриміналізацію відповідної статті, що дозволило б Юлії Тимошенко вийти на свободу і брати участь у наступних парляментських виборах. Навпаки, „реґіональні" вітії все розводяться про те, що вони не голосуватимуть за те, щоб вивести з-під кримінальної відповідальности Юлію Тимошенко. І, мовляв, хай Европа й Америка на них не тисне, бо вони у відповідь поведуть Україну не до Евросоюзу, а до Росії.

Дуже симптоматичні ті заяви. Виглядає так, що проевропейська фразеологія керівників Української держави може виявитися звичайним блефом. У якийсь із моментів, коли ситуація різко загостриться, вони можуть сказати: ви бачили, що ми хотіли до Европи, йшли до Европи, а нам перепинили шлях такими категоричними ультиматумами; тому ми–на знак протесту!–розвертаємося й ідемо в обійми Росії, в Митний Союз. То більше, що прем'єрові Азарову Росія тільки й сниться. Якби його особиста воля, то він давно вже підписав би акт капітуляції, велемовно розводячись при цьому, що то–велике для України благо, бо й ціни на газ будуть знижені, і все інше у нас обгараздиться. Президент Янукович у цьому розумінні значно стриманіший і все ще намагається якось маневрувати між Евросоюзом, США та Росією. Однак час до часу у нього прориваються роздратовані нотки: чому, мовляв, ви всі так заповзялися з Тимошенко? Невже без цього не можна підписати документи про зближення України з Евросоюзом? З усього помітно, що така ціна його не влаштовує. А донецькі торгуватися не люблять. Вони звикли, що умови й ціну диктують вони. Безапеляційно, без права на дискусію. Тим більше сьогодні, коли вони в ролі переможців. І коли їх гріє переконаність, що вони прийшли якщо не назавжди, то–надовго. Вони з усіх сил намагалися з трибуни парляменту й через свої ЗМІ демонізувати Тимошенко та Луценка, організували „ескадрони смерти" під Печерським судом, які цілодобово на весь Хрещатик скандували: „Тимошенко–на нари!" Одне слово, запустили в хід пропагандистську машину в дусі компартійних часів, але успіху їм це не принесло. Суспільство вони не переконали. Хіба що налякали. Так, як це робили показовими процесами в СРСР. Під впливом цього зросла кількість утікачів із БЮТу в парляменті й поза парляментом, а бюджетники не ризикують аніде висловлювати свою незгоду з тим, що діється, бо відчувають–і не безпідставно!–таке їм не минеться безкарно. Донецька машина з тупою послідовністю душить усе на своєму шляху. А ще насаджує й насаджує „донецьких" керівниками всіх рівнів по всій

Україні. Вже в нас і фольклор з'явився про „донецьку окупацію". Бо ж усе це не тільки сумно, а й смішно. Хоч сміх той–гіркий.

...Над Україною–тепла, лагідна осінь. Природа вельми контрастує з настроями та передчуттями суспільства. І в природі все чітко прогнозоване–осінь перейде в зиму. А ось геополітику завтрішнього дня спрогнозувати не так просто. Як мовиться, або-або...

Одне слово, Україна–на роздоріжжі. І це саме той випадок, коли третього не дано. Тривожно вдивляючися в обличчя завтрашнього, хочеться запитати, що ж ти нам звістуєш?..

Невже все було намарне?..

Невже здоровий державний глузд і політичний конструктив не переможуть?..

ГОЛОВНІЙ УПРАВІ, КРАЄВИМ УПРАВАМ
І ВСІМ ПОБРАТИМАМ—ЧЛЕНАМ БРАТСТВА
КОЛ. ВОЯКІВ 1. УД УНА В УКРАЇНІ ТА
В УСІХ СТОРОНАХ СВІТУ ТА ВСІМ ВЕТЕРАНАМ,
ЯКІ БОРОЛИСЯ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

БАЖАЄ ЩИРО

ВЕСЕЛИХ РІЗДЯНИХ СВЯТ
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО 2012 РОКУ

ЧЛЕНСТВО І УПРАВА СТАНИЦІ НЬЮ-ЙОРК

Василь ШПАРИК
ветеран-фронтовик Другої світової війни

ТЕРИТОРІЯЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ВЛАДИ В ДЗЕРКАЛІ 20-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ

У серпні 2011 року виповнилося 20 років існування України як суверенної і незалежної, демократичної, соціяльної, правової держави. Так записано в 1 статті Конституції України, прийнятої 28 червня 1996 року, до якої Україна повернулася 2010 року, відповідно до рішення Конституційного Суду України. Що маємо насправді?

Отже, ми мали б мати, окрім іншого, демократичну форму правління, тобто владу народу, основою якої є виборний принцип формування влади і здійснення нею повного комплексу владних повноважень. На жаль, влада формується виборами на усіх шаблях, а повноваження суттєво обмежені, оскільки існує такий орган як **Адміністрація Президента України**, яка фактично формує виконавчу владу шляхом призначення (і аж ніяк не виборами) обласних, районних і міських в м. Києві і м. Севастополі державних адміністрацій.

У цьому вбачаються рудименти радянської системи, коли наче були виборні органи, а фактично владу справляли партійні органи Комуністичної партії Радянського Союзу від Центрального комітету до районних і міських комітетів. „Совкові" рудименти вбачаються і в територіяльному устрої України, коли збережені чисельні області і райони без потреби в цьому. Адже в радянські часи „мінімізація" територіяльних державних органів була спрямована на ефективніше здійснювання тотального нагляду над населенням. У демократичній Україні це не потрібне.

Що, на мій погляд, належало б здійснити, що реформувати в територіяльному устрою України, щоб влада повністю належала народові і була наближена до народу? При цьому була б економнішою. Покінчила б з рудиментами радянської тоталітарної системи. У назвах країв надати перевагу історичним чи географічним назвам, щоб цим зберегти, передусім, історичну пам'ять.

1. Виходячи з політичної ситуації, яка була під час прийняття Конституції України в 1996 році, **залишити статус Автономної Республіки Крим**, але позбавити спеціяльного статусу місто **Севастополь**, включивши його у підпорядкування АР Крим.

2. **Утворити краї**, які б у принципі (бо є ще інші важелі, зокрема історичні) об'єднували декілька однотипних областей, наприклад:

Галицького краю у складі Львівської, Тернопільської і Івано-

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!   СЛАВІМО ЙОГО!

**З нагоди світлого свята Різдва Христового
та Нового 2012-го року**

Президент Фундації
ЕВГЕН КОСТРУБА

надсилає святкові вітання бойовим побратимам,
їхнім родинам, українцям в Україні та у цілому світі.
Нехай новонароджене Дитя Боже світлом мудрості
осінить наш пробуджений народ і веде його шляхом
глибокого морального і національного оновлення.
Нехай новонароджений Ісус освятить невинною
любов'ю кожен день нашого життя,
бо це дорога до спасіння – спасіння нашої душі,
нашого народу, нашої славної України.
Тож, святкуймо Різдво Христове,
вступаймо у Новий 2012-й Рік з вірою у наш чудовий край,
імення якому – вільна, демократична Україна,
а новонароджений Господь нехай благословить
усіх нас на добрі помисли і справи!
З найкращими побажаннями добра, щастя, любові,
довгого і щасливого віку усім Вам

Евген Коструба
Президент Фундації

Зоряна Онищук
Прессекретар

Франківської областей;

Волинського краю, що об'єднав би Волинську і Рівненську області;

Подільського краю у складі Вінницької і Хмельницької областей;

Київського краю, що об'єднав би Київську, Житомирську, Чернігівську і Черкаську області;

Придніпровського краю у складі Дніпропетровської, Кіровоградської і Полтавської областей;

Причорноморського краю у складі Одеської, Миколаївської, Херсонської і Запорізької областей;

Слобожанського краю у складі Харківської і Сумської областей;

Донецького краю у складі Харківської і Луганської областей;

Буковинського краю у складі Черновецької області;

Закарпатського краю у складі Закарпатської області.

Столичний округ–**м. Київ**.

Отже, замість 27 сучасних територіяльних одиниць отримали б 12, тобто скорочення у понад 2 рази.

2. **Утворити повіти**, які об'єднували б декілька сучасних районів, за виключенням міст з чисельністю понад 100 тисяч мешканців, включаючи нинішні обласні центри і курорти. Ненормально, коли нинішні міста обласного підпорядкування живуть окремим життям від сільських районів, які очолюють. Вони мають стати центрами повітів, організувати економічне, культурне і політичне життя всієї території, де основним багатством має стати земля і трудівник на ній. Повітова управа має бути наділена такими повноваженнями, щоб громадянам не було потреби звертатися до влади краю.

Так, наприклад, на території сучасної Львівської області ймовірними центрами повітів могли б бути: Сокаль, Яворів, Львів, Золочів, Самбір, Дрогобич, Турка, Стрий. Окремі міста: Львів, Трускавець, Моршин.

3. Утворити волості із сіл, розташованих на відстані від центру не більше як на 4-5 кілометрів. У волості має обов'язково бути середня школа, медичні установи невідкладної допомоги, лікарня, відділ пошти, відділ міліції, широка мережа торговельних підприємств, транспортне сполучення зі всіма селами тощо.

4. Крайову, міську, повітову і волосну управи **мали б очолювати персонально обрані особи–голови рад (губернатор краю, староста міста, староста повіту, волосний війт)**.

У разі дострокового припинення повноважень цих урядовців доцільно проводити **заміщення** вибулого особою, яка на чергових виборах посіла друге (у принципі–наступне) місце. Так було б демократично, без бюрократичних складностей і безкоштовним фінансово.

ВІДЗНАЧЕННЯ 120-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ У БРАЗИЛІЇ

У Куритибі 11 вересня Глава Української Греко-Католицької Церкви у співслужінні членів Синоду єпископів УГКЦ та чисельних священиків з України та з поселень відправив Архиєрейську Літургію з нагоди закінчення Синоду єпископів УГКЦ та святкування 120-ліття української еміґрації в Бразилії.

У проповіді Предстоятель УГКЦ висвітлив історію українців у Бразилії впродовж останніх 120 років. Звертаючись до молоді еспанською мовою, Патріярх Святослав назвав їх „майбутнім нашої Церкви у Бразилії та закликав надалі зберігати віру і передавати її своїм дітям, внукам і правнукам".

10 вересня в українському клубі „Полтава", який вже понад 30 років діє при катедральному соборі св. Івана Христителя Куритибської єпархії УГКЦ, відбувся урочистий концерт, присвячений святкуванню 120-ліття української діяспори в Бразилії. У заході взяли участь члени Синоду єпископів УГКЦ, Посол України в Бразилії Ігор Грушко, Український Консул в Куритибі Лариса Мироненко, делеґати Патріяршого Собору, численні гості.

Перед присутніми виступили художні колективи, що представляли різні церковні парафії та українські громадські організації в Бразилії.

У промові Посол України в Бразилії Ігор Грушко наголосив на ролі Української Греко-Католицької Церкви в збереженні української мови, традиції і культури серед еміґрантів. Він висловив переконання, що „той факт, що українці Бразилії, будучи впродовж 120 років практично ізольованими від матірної землі, все ж таки зуміли зберегти власну національну ідентичність, являється подиву гідним та цілком заслуговує на те, щоб його занести до Книги рекордів Ґіннеса".

Владика Володимир (Ковбич), єпарх Куритибський, наголосив, що як Українська держава постала на хвилі церковно-релігійного відродження, так і на поселеннях Українська Греко-Католицька Церква, окрім своєї основної місії, якою є проповідь Євангелія, всіляко допомагає українцям зберігати свою національну самобутність–мову, культуру, традиції".

Віторіо Сиротюк, голова Українсько-Бразилійської центральної репрезентації, наголосив на важливій ролі Церкви в захисті прав українців та турботі про їхнє духовне, культурне, а також економічне

процвітання. Він висловив побажання, щоб „Церква і надалі продовжувала свою місію серед українців у Бразилії, бо ця місія є дуже корисною і потрібною".

Українська церква в Куритибі.

У промові Патріярх Святослав зауважив, що 120-ліття української еміґрації фактично є 120-річчям існування УГКЦ в Бразилії. „Бо практично від самого початку за нашими вірними, які покинули рідну землю, вирушили місіонери-священики, сестри-монахині, які служили цим людям та допомагали їм зберегти віру і традиції своїх батьків. І це не дивно, бо Церква є Матір'ю кожного віруючого і не може не піклуватися про своїх дітей, де б вони не були".

За його словами, цьогорічні святкування, а особливо присутність на них усього Синоду єпископів УГКЦ, численних представників з єпархій та екзархатів УГКЦ з усього світу, якнайкраще свідчать, що „Мати-Церква не забула про своїх дітей, піклується про них і любить їх". Українській громаді Глава УГКЦ побажав, щоб зберігали „український дух та могли показати усьому світові, що ми є великий християнський народ, свідомий свого духовного багатства і готовий ділитися ним із іншими народами".

Департамент інформації УГКЦ

ДОВІДКА

У Бразилії українці належать до найстаріших етнічних груп серед еміґрантів.

1895-1897–до Бразилії приїхали близько 20 тисяч українців, усі–вихідці з Галичини. Аґенти італійських пароплавних компаній обіцяли їм дешеві й родючі землі, але, приїхавши в невідому їм досі країну, українські селяни виявили замість чорноземів непрохідні джунґлі. Центром українського поселення стало засноване ними місто Прудентополіс (штат Парана).

1909-1914–друга хвиля переселенців–понад 18 тисяч галичан працювали переважно на будівництві залізниці Сан-Паулу-Ріо-Ґранде.

Третя хвиля, під час якої до Бразилії виїхало близько 9 тис. селян уже не тільки з Галичини, а й з Волині та Полісся (менше–з Буковини і Закарпаття), припала на період між Першою та Другою світовими війнами.

1946-1951–четверта й остання велика хвиля української еміґрації. Понад 200 тис. осіб, колишніх „остарбайтерів", військовополонених, політичних біженців, вояків Української дивізії „Галичина" та інших

військових формувань, що воювали проти СРСР, прибули до Парани, а також у штаті Сан-Паулу, у місті Сан-Каетануду-Сул та у кварталі, що межує з Віла-Зеліна, у столиці штату.

Нині кількість українців у Бразилії сягає п'ятсот тисяч, 96,5% з яких вже народилися у Бразилії і проживають у штаті Парана. 85% українців живуть у сільській місцевості.

Найбільшою релігійною організацією українців Бразилії є Українська греко-католицька церква. Вона опікується українськими емігрантами ще від 1896 року. Сьогодні УГКЦ у Бразилії має 23 парафії, 236 церков, 20 світських священиків і 60 ієромонахів Чину Святого Василія Великого.

КРАВЧУК: МОЯ НАЙБІЛЬША ПОМИЛКА – ПРИЗНАЧЕННЯ КУЧМИ ПРЕМ'ЄРОМ

Перший президент України Леонід Кравчук вважає, що найбільшою його помилкою на посту глави держави було призначення уряду Леоніда Кучми. Про це він заявив під час марафону „Українська незалежність" в етері 5 каналу.

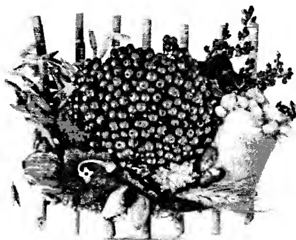
–Тоді, якби у нас був ефективний, професійний, відповідальний уряд, який би очолював Кучма, Україна могла б багато чого зробити: і „прихватизацію" зупинити, і реформи почати–якби уряд був інший. То був уряд, який робив все для того, щоб цього не відбулося,–сказав Кравчук.

–Кучма думав і завжди говорив: більше влади, більше повноважень. І так він декрети запропонував, які дуже багато знищили в українській економіці. Я Леоніду Даниловичу завжди ставив питання: „більше повноважень" або „вміння користуватися повноваженнями", що для вас важливіше–він стояв на „більше повноважень".

–Це була моя найбільша помилка, коли я запропонував такий уряд–він не почав реальних кроків, –заявив Кравчук.

ЕВРОПЕЙСЬКІ ЄВРЕЇ НАГОРОДИЛИ МЕРКЕЛЬ, АСНАРА І ЯНУКОВИЧА

На найбільшому Европейському єврейському форумі, що відбувся в Парижі у квітні 2011, в якому брали участь делегати з 28 країн Европи й багатьох інших країн світу, в результаті голосування визнали лавреатів трьох престижних нагород. Як повідомляє MIGnews, канцлер Німеччини Ангеля Меркель отримала нагороду „За послідовну позицію у підтриманні Ізраїлю". Екс-прем'єра Еспанії Хосе-Марію Аснара відзначили нагородою „За послідовну боротьбу з делегітимацією еврейської держави". Президента України Віктора Януковича нагородили „За послідовну боротьбу проти героїзації фашизму".

У ЛЬВОВІ З'ЯВИЛИСЬ ТАКСІ СС „ГАЛИЧИНА"

У Львові з'явились таксі СС „Галичина". Від звичайних відрізняються одягненими у вишиванки водіями та патріотичною музикою в салоні авто. – Про це повідомив Перший національний канал.

„Слава Україні! Героям слава! Вас вітає СС „Галичина"! Прошу, сідайте".–Ось таке вітання або ще „Слава Ісусу Христу" можна почути від водіїв таксі „Галичина". На пасажирів, які не знають, як відповідати, не ображаються. Утім, тут незвичне не лише це. Окрім шашечок на капоті та дверях авто намальований рушник із гербом міста. Саме на це передусім звертають увагу, кажуть водії.

„Всі водії акуратно вдягнені у вишитих сорочках. Чисто український стиль. На саму назву „Галичина", то чисто український стиль. Потім на магнітах наклейки–то фішка. То також грає роль, і всім цікаво",–каже таксист Володимир Стецюк.

Але найбільше враження усередині, кажуть клієнти. Адже музика тут теж відповідна–від повстанських співів до весільних.

Автор ідеї стверджує, що назву для таксі вибрав не заради „фішки", а з патріотичних почуттів. Клієнтам, які не знають про дивізію „Галичина", водії влаштовують невеличку лекцію. Зокрема, діяльність СС „Галичина" розслідувала урядова комісія Канади, яка шукала військових злочинців. І вона не знайшла доказів проти вояків українського формування.

„СС „Галичина"–це перша українська дивізія, яка була. І ми хочемо підтримати наше, батьків, прадідів. Що ми любим їх, згадуємо про них і підтримуємо їх",–каже директор підприємства Богдан Оршуляк.

Клієнтів, яких обурювала б назва, поки що не траплялося, кажуть водії. Для більшості львів'ян СС „Галичина"–герої, які боролися за незалежність України–у спосіб, який вважали для себе прийнятним.

Люди, котрі неоднозначно ставляться до формування, мабуть, просто обирають інше таксі, припускають шофери.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Веселих Свят Різдва Христового
та щасливого Нового Року

Всім нашим передплатникам, авторам, дописувачам, Головним Управам і Членству Комбатантських Організацій бажають

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ „ВІСТЕЙ КОМБАТАНТА"

НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ–НЕЗАЛЕЖНУ ЦЕРКВУ

Філарет, патріярх Київський і всієї Руси-України

За 20 років кількість вірян Української православної церкви Київського патріярхату зросла вчетверо. Канонічність чи не канонічність УПЦ КП–„це лише вигадки Москви". Українські православні церкви мають прийти до утвердження єдиної помісної автокефальної церкви.

Ми повинні дякувати Богу за те, що він подарував нам незалежну державу. Український народ майже століття боровся за незалежність, якої довго не міг досягнути. Коли прийшов час, Господь нарешті дав нам незалежність, і ми дякуємо йому за це. Минуло вже 20 років, і це свідчить, що Україна як держава є і буде. Це достатній термін, щоб визначити, бути чи не бути незалежній країні. Президенти міняються, але кожен із них невипадково захищає інтереси своєї держави.

Ми всі радіємо з того, що в незалежній Україні постала і незалежна Українська Церква–Київський Патріярхат. Спочатку ніхто не вірив, що це надовго. Автокефальна Церква існує від 1990 року, але саме Київський Патріярхат утворений 1992 року. Це сталося завдяки об'єднанню його частини із Автокефальною Церквою. Тоді обрали патріярха Мстислава, через короткий час патріярхом став Володимир, а у 1995 році обрали мене.

За ці 20 років Київський Патріярхат збільшився в 4 рази. У 1992 році ми мали близько 1200 парафій і 12 архієреїв. Сьогодні ця цифра зросла до 4500 парафій і ми маємо 41 архієрея.

У нас достатньо вищих і середніх навчальних закладів, тобто Київський патріярхат повністю самозабезпечений. Головне, що він знаходить підтримку серед народу. На сьогодні Київський патріярхат виріс до статусу найбільшої церкви в Україні. За даними різних дослідницьких центрів, Київський патріярхат налічує близько 14,5 мільйонів віруючих. Для порівняння, найбільша за кількістю парафій церква нараховує близько 9,5 мільйонів віруючих. Ця цифра свідчить про зростання і укріплення Київського патріярхату. Той, хто вважає, що він колись зникне, глибоко помиляється. Київський патріярхат всередині єдиний.

Спроба знищити Київський патріярхат провалилася

Рік тому була спроба боротися з Київським патріярхатом, знищити

його, приєднати до Московського. Усі спроби завершилися невдачею. Напади у Донецьку, на Київщині, у самому Києві, в інших областях показали, що на захист Київського патріярхату повстала не тільки наша громадськість (громадські організації, політичні партії), а й Европа та Америка.

На мою думку, ті, хто хотів знищити Київський патріярхат, упевнилися, що краще його не чіпати. Свідченням цього є зустріч Президента із представниками Всеукраїнської ради церков. Вона засвідчила, що в Україні, незважаючи на присутність багатьох релігій, мирно вживаються всі християнські церкви. Це є ще одним свідченням, що Київський патріярхат є і буде.

У цьому році проведена хресна хода, з метою утвердження Дня хрещення Русі. Це не лише церковне, а й державне свято. Президент видав указ про утвердження його державним святом. Ми хочемо наповнити це свято змістом, щоб воно відзначалося у всій Україні. Хресною ходою ми хочемо показати велич Української Православної церкви Київського патріярхату. У цьому році ми зібрали понад 20 тисяч віруючих і близько 1,5 тисячі духовенства. Це є свідченням того, яка велика наша Церква. Треба побувати на хресній ході, щоб відчути радість і святковий настрій усіх присутніх.

20-річчя незалежної Української Церкви

Ми святкуємо 20-річчя нашої незалежної Держави, святкуємо нашу перемогу церковну. Сподіваємося досягнення єдиної Української Православної церкви. Наша впевненість ґрунтується на кількох моментах. По-перше, це існування самої держави. Коли є держава, мусить бути і незалежна Українська церква. Сьогодні вона розділена, але в другій частині церкви, тобто в Московському патріярхаті, уже намітилось розділення. Частина українського населення зрозуміла, що хоче мати повну незалежність від Росії, а інша, навпаки, прагне єднання з Москвою. Але переможе в цій церкві частина, яка прагне до незалежности. Тоді ми об'єднаємося в єдину помісну православну церкву. Коли це буде, залежить від Бога. Ми не можемо однозначно назвати час, але впевнені, що досягнемо цього. Як були переконані у створенні Київського патріярхату в 1992 році, так і переконані у створенні єдиної Української православної церкви. Тому ми святкуємо 20-ліття з упевненістю, із оптимізмом.

По-друге, багато проблем, які існують сьогодні в Україні,–в основному, економічні, соціяльні проблеми–можуть бути легко подолані. Господь допоможе нам, якщо ми будемо вірними йому. Треба зберігати віру, покладати на Нього надію, виконувати заповіді Божі та йти дорогою правди. Господь не благословляє і не допомагає тому, хто йде кривими дорогами. Той, хто йде прямою дорогою, отримає Боже благословення. Тому ми бажаємо, щоб Україна йшла прямою доро-

гою. Дорогою до Евросоюзу, щоб ми були в одній европейській спільноті, зберігаючи свою незалежність і в той же час зростали і духовно, і матеріяльно.

„Вірую в єдину святу, соборну і апостольську церкву…"

Канонічність чи не канонічність УПЦ КП–це лише вигадки Москви. У православній церкві такого поняття взагалі не існує. Наприклад, у Символі віри ми читаємо: „Вірую в єдину святу, соборну і апостольську церкву…", там нема слова „вірую в канонічну церкву". Тому Москва вигадала назву „канонічна церква". Нас не турбує, канонічна чи неканонічна ми церква. Ми церква Христова. Інша справа, що київський Патріярхат не визнають як автокефальну церкву інші православні церкви.

Процес визнання автокефалії проходять усі православні церкви. Починаючи з російської, яку не визнавали 141 рік. Такий процес проходила грецька, румунська, болгарська, грузинська, сербська й інші автокефальні церкви. Саме тому нас цей процес не турбує. Нас турбує єдність Української Церкви. Коли ми будемо об'єднані і створимо одну Церкву, тоді визнання прийде саме по собі. І вся оця неканонічність, неблагодатність, незаконність–усе це відпаде, як таке, що не має богословського підґрунтя. Свідченням того є велика кількість людей, які підтримують цю церкву.

Якби це була Церква не законна, то народ від неї відвернувся б. Але люди її підтримують, і храми наповнені, і хресна хода підтверджує, що народ підтримує цю Церкву. Значить, вона спасительна, бо вона–Церква.

(„Радіо Свобода")

ПАТРІЯРХ ЛЮБОМИР ГУЗАР: „МИ Є ЛЮДЬМИ, ЯКІ ЩОЙНО ПРОБУДЖУЮТЬСЯ ДО СВОБОДИ..."

Уривок з інтерв'ю для РІСУ

Цього року українці відзначили 20-у річницю незалежности своєї держави. За два десятки років виросло нове покоління, яке не знає впливу комуністичного режиму, відбулося чимало подій, що змінили, іноді навіть докорінно, життя в Україні. Чи зуміли українці оцінити здобуту на початку 90-х і омріяну, часто вистраждалу попередниками, незалежність; яким є релігійно-духовне, церковне, суспільне обличчя сучасної, молодої України; чим живе в ній і як розвивається, зокрема, Українська Греко-Католицька Церква? Про це–сьогоднішня розмова РІСУ з людиною, яку, згідно, з соціологічними опитуваннями, визнають для себе беззаперечним авторитетом українці різних соціяльних прошарків і культурних традицій, різних конфесій і віросповідань,– Предстоятелем УГКЦ в 2001-2010 роках Патріярхом ЛЮБОМИРОМ (Ґузаром).

–Ваше Блаженство. Чим для Вас є незалежність? Чи можна сказати, що ми цінуємо свою свободу, незалежність і вміємо нею користуватнся?

Свобода–це могти робити добро, щоби бути свобідним. Ґадаю, ми не користовуємо достатньо з дару незалежности, бо незалежність народу, держави–то є приблизно так само, як незалежність особи. Людина повинна бути свобідною, щоби бути собою. Господь Бог дає нам це і каже: „Якщо будете сповняти мій закон, що Бог дав ще на горі Синай (а пізніше Ісус Христос поширив це в Нагірній проповіді)–то будете свобідними, будете вільними". Не знаю, чи ми достатньо вміємо цінувати свободу. Свобода–це не є робити, що мені хочеться, сваволя. Свобода–це могти робити добро, щоби бути свобідним. Хто сповняє волю і закон–є свобідним, не є зв'язаний, поневолений. Чи ми вміємо це достатньо шанувати? Мені здається, що не використовуємо ще достатньо ту незалежність, свободу, які ми одержали 20 років тому. Є різні на це причини: може бути пряме незнання, страх бути свобідним, бо свобода–то відповідальність. Одне слово, боїмося бути свобідними, боїмося наслідків нашої свободи, бо це означає відповідальність. Ми щойно йдемо до використання тої незалежности, свободи. Така моя думка, що ми ще не зробили того, що повинні були зробити, хоча, як я вже сказав, маємо підставу, маємо можливість. Тільки вона не використана ще належно.

–Чи можна сказати, що сьогодні незалежність України є такою, якою Ви її собі омріяли, ще коли мешкали на поселеннях, більше як 20 років тому?

–Знаєте, це трішки теоретичне питання, бо остаточно ми були дуже свідомі, що діялося в Україні півстоліття перед тим, що діялося за більшовицького режиму. Годі було думати, що ті люди будуть цілковито почуватися свобідними. Практично ціле XX століття ми були під чиєюсь окупацією. Була австрійська окупація, польська, був той маленький проміжок часу визвольних змагань, пізніше більшовицька окупація, німецька, знову більшовицька. Одне слово, люди не були свобідні. Коли ми жили за кордоном у таборах для чужинців, як нас називали, то там були представники різних народів. Я пригадую, як на нас завжди справляла гарне враження литовська група. Чому? Вони були вільними практично 20 років від Першої світової війни до Другої світової війни. Але вони були людьми дуже серйозними, я би сказав зрілими–вміли не тільки поводитися, а співжити, співпрацювати, бо вони пережили 20 років незалежности. Ми цього не мали. І годі було мріяти, що то буде якнайкраще. Але конкретно я не знаю, чи хтось із нас уявляв собі, як то буде. Ми є людьми, які щойно пробуджуються до свободи, які починають вчитися бути свобідними в повному значенні того слова: внутрішньо свобідними, зовнішньо свобідними, людьми, свідомими своєї гідности, свідомими гідности наших людей.

ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА

20 років Незалежности України–термін невеликий. На початку його певна евфорія охопила патріотів молодої держави на батьківській землі і за її кордоном. Минув час–і люди збагнули, що багато сподівань залишилися благими намірами. Багато хто тепер переживає розчарування, навіть впадає у відчай, інші закликають до рішучих дій для подолання негараздів.

У 1991 році в декларації про незалежність України стверджувалося національно-культурне відродження українського народу та підтверджувалися принципи Декларації про державний суверенітет з 1990 року щодо історичної свідомости і традицій, національно-етнографічних особливостей, функціонування української мови у всіх сферах суспільного життя, а також піклування про задоволення національно-культурних, духовних і мовних потреб українців, що проживають за межами України. Національні, культурні та історичні цінності, усе майно на території України були проголошені власністю народу. В економіці було визначено перехід від мілітарних виробництв до розвиненого споживчого сектора, прискореного розвитку легкої, харчової та інших галузей промисловости з метою поліпшення життя населення.

Початок виявився важким. Навіть через 20 років після проголошення незалежности Україна відчутно зменшила потенціял, який мала. Спостерігається наростання розриву між багатими і бідними. Суттєво погіршилася можливість доступу до соціяльних фондів споживання. Занепали освіта, охорона здоров'я, численні культурні програми.

Посилився вплив олігархічних структур, зросло майнове розшарування. Брак досвіду і часу неґативно позначилися на якості багатьох державотворчих систем, а відсутність політичної волі не дозволила виправити помилки. Заважає нестабільне і недосконале виборче законодавство, нереформованість сфери кримінальної юстиції, неналежне проведення адміністративної та адміністративно-територіяльної реформ. Вирішального значення набуло прагнення політичної еліти будь-що зберігати власний статус і примножувати багатства. Влада перестала навіть думати про обов'язок працювати для суспільства. Нормою стала діяльність влади, спрямована на збагачення тих, хто перебуває у проводі.

Останні місяці продемонстрували, що у теперішньої влади немає не те що стратегії, а навіть тактики реалізації реформ. При цьому влада відверто зневажає державність української мови, не дбає про розвиток національної культури, намагається на догоду Москві переписати історію України. Жоден склад української влади навіть не намагався докладати зусиль до належної організації виконавчої та судової влади. Корупція стала для людей найкращим способом долання бюрократії.

Чи це усе означає, що ситуація безнадійна? Ні, не треба впадати у відчай. Усе ж за 20 років досягнуто чимало. Ціною великих зусиль вдалося зформувати відносно самостійну, здатну до автономного існування економіку, яка спроможна конкурувати на світових ринках, забезпечувати життя населення. Україна стала відомим у світі продавцем металу, аґрарної продукції, хемічної сировини.

На жаль, з радянських часів зберігся менталітет населення. Люди часто не дбають про самостійне створення для себе умов власного виживання, а намагаються вимагати, щоб ці умови створила держава. Але вже є нова хвиля. Це показав Майдан 2004 року, події 2010 року, так званий „податковий майдан", коли певний прошарок людей прагне власноруч будувати собі прийнятні умови життя. Протестні акції переходять від економічних, побутових вимог до загального незадоволення діями владних структур. Люди тепер не байдужі, вони вимагають максимальної прозорости влади, посилення боротьби з корупцією.

20 років для історії–короткий термін. Усе ж впродовж цих років незалежна Україна зміцнила своє місце у світі, її знають, з нею спілкуються. Не виправдилися надії власних і чужинських недругів–Україна не вмерла. І не вмре! *(„Свобода", США)*

Євген СВЕРСТЮК

ДВАДЦЯТЬ РОКІВ БОРОТЬБИ З МЕНШОВАРТІСТЮ

Нам нинішнім важко оцінити, що ж справді означає 20-а річниця Незалежности. Нам бракує порівнянь. Ми не розуміємо, що сьогоднішній день є продовженням вчорашнього. Ми не хочемо бачити, що президентство одного Президента є не радикальною зміною, а продовженням чи наслідком дій попереднього.

Незалежна Україна, хочемо ми того чи ні, є продовженням радянської влади, режиму, який був до незалежности. Залишилися ті самі інституції, ті самі люди, по суті ті самі закони й, як наслідок, ті самі хвороби.

Однак, усе це не затьмарить в історичному пляні того факту, що Україна засвітилася у світі як незалежна держава. Про це попередні покоління могли лише мріяти. Тепер ми мусимо наповнити відвойований простір новим духом.

Зміна фасаду без зміни суті.

На час 1991 року ми мали навколо себе жалюгідну картину, але ми переживали евфорію від падіння імперії. Тоді ми всі однозначно погоджувалися, що то була імперія зла.

Але впали радянські закони, і виявилося, що ми маємо цілком готових злодіїв найвищого ранґу для того, щоб розкрадати витворену поколіннями так звану народну власність. Третій секретар „по пропаґанді" став Президентом, здавши партійний квиток у музей. Усі „червоні директори" залишилися при своїх посадах. Кожен директор залишився на своєму місці, управління „червоних директорів" народило олігархів.

На тлі тотального розграбування державної власности перші ролі завоювали собі власники залізного „хапального" рефлексу. Діти й далі виховувалися у безбожних сім'ях, які до того ж поглинула жадібність до матеріяльних здобутків. І це головне успадковане нами зло лише посилило закладені старою системою процеси деґрадації.

Деякі хвороби нам підкинули ще й вітри глобалізації разом зі сміттям Заходу. Ми ж раніше не мали такого безсоромного телебачення! Такої реклами і такої брутальної оголености!

Великі міста змінили свою зовнішність. Вони сховали свої проблеми за каркасами новобудов та білбордами.

Змінився зовнішній фасад нашого життя, але, на жаль, не змінився

на краще стан людської душі. Українців досі цькують за їхню „українськість".

Аґресивні носії імперської ідеології, часто за гроші, з усіх сил намагаються принизити саму ідею „незалежности". Люди у владі досі не зрозуміли, в якій країні вони живуть, якою країною керують. Вони не зрозуміли, що народ їх призначає на роботу, що вони є просто сезонними людьми, чиї обличчя світяться і гаснуть на телеекранах.

Чи маємо чим похвалитися?

Безперечно, проґрес є, але він проглядає через боротьбу різних тенденцій.

З одного боку, українцям дозволено бути собою в розумінні віри. Ті, кого виганяли на суботники у перший день Великодня, нарешті дістали можливість чинити за вірою чи традиціями свого роду. У цьому пляні справді відбулася реставрація здеформованої національної істоти.

З іншого боку, церкву і віру знову використовують. Цього разу, щоб пропагувати ідею „русского мира". Ідеологічні функціонери в рясах витворюють ідеологічну інституцію, прикриваючись Христом.

Звісно, там є безліч справжніх священиків. Біда, що за спинами порядних людей ховаються пройдисвіти. Вони спеціяльно „виготовляють отруту" й розливають її у міжконфесійній царині. Вони розхитують нашу природну толерантність.

При заклику єднатися з іншими вірами у нас є мур між Володимирським собором і Лаврою. Цей мур штучний, і його зміцнюють.

За 20 років ми, видається, проторували шлях від виплеканої радянщиною меншовартости до відчуття особистої свободи.

За роки Незалежности ми підійшли до усвідомлення, що нам бракує непересічних людей–не „людей системи", а людей країни. Нам бракує авторитетів–людей, які в своєму середовищі вже здобули повагу, але які готові йти далі, бо далеко бачать. Нам бракує людей із незалежним обличчям і з нерабською психологією.

Вже саме усвідомлення такої потреби є великим набутком Незалежности.

Євген СВЕРСТЮК,
філософ, головний редактор газети „Наша віра",
публіцист, колишній дисидент і політв'язень
(„Радіо Свобода")

Ліна КОСТЕНКО

НА ПАРАДУ УСІХ, ХТО ...

Все-таки парада потрібна. Державне свято, 20-ліття Незалежности, як же без паради? Це ж фактично перша така урочиста дата–повноліття молодої держави. Люди повинні побачити її честь і славу, її оборонну міць, її провідників і достойників, відчути ритм карбованих кроків у самому серці столиці. Досі ж так і було, а на ювілей не буде?!

Отже, треба споруджувати трибуну. Там, де й завжди, під величавим монументом Незалежности. На трибуні мають стояти всі чотири президенти нашої держави і приймати параду.

Не хочуть військову, на військову немає коштів,–то в нас же є ціла армія державотворців. 20 років працювали, здійснювали реформи, творили демократичну правову державу, яка посіла гідне місце у світі.

Стрункими рядами мають пройти депутати всіх скликань на чолі зі спікерами, помічниками й заступниками, зі всім штатом й апаратом Верховної Ради, фракціями й комітетами, тушками й перебіжчиками. Секретаріяти й Адміністрації всіх президентів із відділами й колеґіями, нацрадами й консультантами, речниками, радниками й референтами. Міністри всіх урядів на чолі з прем'єр-міністрами, судимими й несудимими, тут сущими й деінде. Усі розлогі гілки влади, на яких рясно повсідалися керівники й управлінці всіх рангів і спеціялізацій. Словом, усе те воїнство, завдяки якому Україна тріюмфально здобулася на четверте місце серед найгірших економік світу й за різними показниками доганяє як не Ґвінею, то Гондурас. Щоб народ міг побачити, кого він годував й утримував 20 років, чиї засідання, пільги й закордонні вояжі, державні дачі й курорти так щедро оплачував. І замислився, урешті, чи варто годувати таку армію ще й наступні 20 років.

Має продемонструвати свої досягнення судова гілка влади, генеральні прокурори й заступники, судді, слідчі, а також міліція, Служба безпеки, усі розділи й підрозділи державної охорони,–теж ціла армія, що стоїть на сторожі законів і покликана вберегти суспільство від внутрішніх і зовнішніх небезпек. Високо над собою вони мають пронести портрети Ґонґадзе й Александрова, Чорновола й Ґетьмана, усіх убитих і закатованих у відділах міліції, померлих і зниклих за нез'ясованих обставин. Та й самовбитого двома пострілами в голову Кравченка, і Кирпу, і Кушнарьова, чиї загадкові загибелі багато чого б прояснили в чорних кросвордах нашого правосуддя.

Конституційний Суд у червоних мантіях мав би нести перекинуту

догори дригом Конституцію, інтерпретовану в різний спосіб залежно від поточних потреб влади.

Мають пройти судді-колядники з торбами грошей на плечах, спіймані й не спіймані на гарячому функціонери й корупціонери, кожен із тавром свого злочину, тримаючи рівняння на президентів своєї країни, які теж стоять на трибуні з вивісками на шиях,–хто що здав за ці 20 років. Хто фльоту і ядерну зброю, хто промисловість і стратегічні об'єкти, хто помаранчеву революцію, хто взагалі Україну.

Так що, мабуть, це було слушне рішення–скасувати військову параду, бо то ж було хоч приїде президент якої із сусідніх держав, привітає султан Брунею. Все ж таки міжнародний рівень. А тепер навіть президент Росії навряд чи приїхав би. Бо ж як не здавай Україну, все одно братній державі хочеться, щоб її просто не було. І в Европі тепер миізгої, пристойні політики із тутейшими на трибуну не стануть.

Та й народ у нас несвідомий. Ще прихопить із собою помідори чи яйця й закидає трибуну, незважаючи на зростаючу дорожнечу, або змиє кого потужним струменем із бранспойта. А так стоїть мовчки обабіч Хрещатика аж до Майдану, спостерігає цю параду, яка давно вже на часі, і робить свої висновки.

Окремою колоною мають пройти заслужені люди України, у всьому блиску орденів і медалей, мабуть, похнюпивши голови, бо дехто ж таки совісно працював, а результату не видно, перемололо в пащі системи. Інкорпоровані в цю колону, мають пройти Ґерої України, бажано–пронумеровані, бо якщо Україна має стількох Ґероїв, то ця кількість повинна ж колись перейти в якість і представити переконливі приклади героїзму.

Мають пройти рейдери в чорних масках, озброєні ломами й пістолетами.

Директори шахт із тисячами трун загиблих за ці роки шахтарів.

Банкіри, угинаючись під вагою грошей ошуканих вкладників.

Промчати мажори, давлячи всіх на своєму шляху.

Має пройти маршем п'ята колона з транспарантами „Руки прочь от русского языка!" Слідом–кликуші й попи з кадилами і прокльонами на всіх, хто не вони. Мав би вивести на параду свій „Всеукраинский союз воинских сил" тезко автомата Калашникова, що надало б параді особливого військового шарму. А також мали б продефілювати всі видимі й невидимі блоки „русского единства", шовіністи і ксенофоби всіх мастей і на повен голос нарешті відверто озвучити своє кредо: „Украина для русских!"

У всьому розмаїтті знамен мають пройти повз трибуну всі принаявні в Україні партії, скільки їх є, щось до двохсот, великих і малих, і зовсім мізерних, з авторитетними лідерами на чолі, навіть якщо

якийсь лідер очолює сам себе.

Ґордо й піднесено повинні пройти „противсіхи" з осатанілою натхненницею „противсіхства" на мітлі.

І над усім цим у київському небі пролітають яскраві повітряні кулі–оранжеві, біло-сині, біло-червоні, синьо-жовті й зовсім червоні. Із них приязно виглядають олігархи і з батьківською усмішкою махають народові рукою.

Насамкінець із космосу спуститься київський мер, обвішаний амортизуючими пакунками з китайською гречкою, приземлиться на сходах мерії і поспіває улюбленому електорату в мікрофон. Це буде художня частина паради. Дехто з журналістів виконає заячий зиґзаґ по пеньочках президентської резиденції. Прес-секретарка Ґаранта станцює граціозний пірует із тортом, а Ґенпрокуратура дасть лиха закаблукам під „Мурку". Підписанти вірнопідданських листів зроблять акробатичний номер–собачу стойку сервілізму. Депутати-кнопкодави проґраватимуть віртуозні етюди голосування за відсутніх колеґ. Депутати-костоломи демонструватимуть мистецтво бойових прийомів. Міністер освіти жонґлюватиме підручниками з української історії. Каріятида гуманітарної політики підпиратиме плечем падаючу стелю нашої духовности. Зірка української естради, народна артистка України проспіває новий популярний гіт „Я дєвочка твоя в шикарном авто". Парляментський дириґент однією рукою здириґує ораторію „Україна для людей", і нинішній наш прем'єр зіграє сольо на газовій трубі.

Завершує всю цю святкову феєрію сірий автозак, обклеєний портретами Юлії Тимошенко, який пропихають крізь протестуючий натовп „Беркути" і „Грифони", обліпивши його, як чорною ікрою, своїми касками, кому ламаючи ребра, кого збиваючи з ніг, кого волочачи по асфальту.

За цим автозаком, як у Росії колись Пугачова, везуть заґратовану клітку із членом попереднього уряду, екс-міністром внутрішніх справ. З інших кліток виглядають ще кілька фіґурантів сюрреальних судових процесів.

Молодий перспективний суддя Родіон Кирєєв підморгує народові бровою. Вєрка Сердючка співає свій інваріянт державного гимну: „Ще не вмерла Україна, єслі ми гуляєм так!" Чотири президенти на трибуні прикладають руки до серць.

Країною проходить всеукраїнська акція „Україна–20". Це, очевидно, якийсь новий тип відзначення державних свят. Судячи з рекомендацій радіо, це виглядає так: люди збираються у містах і селах біля пошт, у святкових національних строях, намалювавши на обличчях, руках чи й просто на папері цифру 20. Співають, танцюють і обмінюються побажаннями. Неважко здогадатися, якими.

Михайло МУЛИК
кол. політичний в'язень комуністичних тортур

ЧИ ЗА ТАКУ ДЕРЖАВУ МИ БОРОЛИСЯ?!

На сьогодні до влади в Україні прийшли люди, яких за політичним світоглядом та ідеологією можна без перебільшення назвати малоросами. Без образ. Можливо, для багатьох із них це навіть буде компліментом. Малоросійство має дуже багато спільного з колябрантством та психологічним комплексом меншовартости. Великий український мислитель-державник та ідеолог українського консерватизму В'ячеслав Липинський визначив малоросійство як „хворобу бездержавности". Воно виявляється у байдужому, а часто і в негативному ставленні до українських національно-державотворчих прагнень, традицій, проте в активній підтримці російської культури, традиції та великодержавної політики Росії. Малоросійство–взагалі не образ і не ярлик, адже цей різновид світогляду претендує на статус офіційної ідеології в Україні та в Російській Федерації, в Україні ж–це комплекс провінціялізму частини українського народу, зумовлений тривалим перебуванням під чоботом Російської імперії, яка на це схиляла українців; це наслідок агентурної підривної роботи яничарства. Малорос має особливе мислення, він не бачить нічого, окрім Росії, російського православ'я. Ще однією характеристикою мислення малороса є комплекс меншовартости.

За 20 років Незалежности ми так і не спромоглися виховати справжніх патріотів України. Не народжує наш народ своїх де Ґоллів, Аденауерів, Рузвельтів, Черчіллів... Чекати потрібно від самих себе, коли ми, низи, підготуємо процес політичних змін в еліті. Коли продажні, непрофесійні й просто дурнолобі змушені будуть піти зі сцени. А причини і наслідки того, що сталося, потрібно не просто вміти розрізняти. Їх треба вивчити, як табличку множення. Це буде своєрідним щепленням проти тих ілюзій, які взяли в полон наші серця у „помаранчеві" дні. Коли люди безмежно закохалися в політиків. Уявили їх лицарями без страху й докору. А ті політики не тільки приватизували народну перемогу на Майдані, а й надурили людей і кинули їх. Ті політики канонізували себе до ранги непогрішних національних героїв, посланих на українську землю небесами. О, це благородне серце українців, яке вірить у щось велике, навіть у доморощених політиків!..

На двадцятому році Незалежности України ми святкували день перемоги над фашистськими загарбниками з червоним прапором і більшовицькими символами. Так, справді, це–перемога всього укра-

їнського народу, який найбільше потерпав від комуністичних та німецьких окупантів. Війна двічі пройшлася українськими землями, понищила українців. Чого не знищив німець–знищили з допомогою НКВС нові окупанти. Вони на видних місцях вішали людей, вбитих українців клали під будівлями НКВС, щоб, коли їх упізнають, вислати на сибірські болота.

Визволителі приглядалися, у кого гарна хата, щоб в ній оселитися, виселяли, не зважаючи на те, що в сім'ях були старші за віком, у морозну погоду виганяли з хати–люди гинули, а маленькі діти помирали. От такі-то визволителі-кати ходять нашим містом зі своїм закривавленим шматтям. Не відомо, кого вони захищають.

Дуже дивно, що на 20-му році Незалежности України нищать українські школи, патріотів України саджають у тюрми, знущаються з них, застосовують фізичне насильство. Тож яка це держава?

Мені пригадалися роки, коли нас, політичних в'язнів, на каторжних роботах супроводжували такі самі охоронці, тільки на кашкетах вони мали червоні зірки, а зараз–тризуб. Ми боролися за те, щоб той, хто матиме тризуб, мав захищати український народ, а не імперію зла із псами та гумовими палицями. Я пережив три окупації і не бачив, щоб окупант збиткувався над своїм народом, він збиткувався над тим народом, якого окупував. Кого ж ми маємо при владі? Хто міністер внутрішніх справ?

До Львова на святкування 9-го травня, Дня перемоги, прибули промосковські екстремісти, щоб зчинити безлад на могилах загиблих червоноармійців. Який вони мали стосунок до цих могил у Львові? Придивіться до цих людей-зайд, погляньте на їхню бандитську зовнішність–і ви зрозумієте, що це–безбатченки, яничари. Але цьому настане кінець. Народ не потерпить знущань над собою.

м. Івано-Франківськ

ДВАДЦЯТА РІЧНИЦЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ ЗАПАМ'ЯТАЛАСЯ АКЦІЯМИ ПРОТЕСТІВ ТА БІЙКАМИ

Двадцята річниця Незалежности України у Києві запам'яталася не святковою парадою та фаєрверками. Цей день більшість українців асоціюватиме із акціями протестів, бійками та небувалою кількістю міліцейських кордонів на столичних вулицях.

Правоохоронці оточили центр міста ще з самого ранку–чекали на появу Президента, який приїхав з квітами до Кобзаря.

„Тарас Шевченко у День Незалежности, так би мовити, об'єднав владу і опозицію. Глава держави, за розкладом, поклав квіти Кобзарю. А от для опозиції пам'ятник поету став відправною точкою масштабної акції. Багатотисячний натовп від пам'ятника рушив вулицею Володимирською до Адміністрації Президента. Втім активісти не пройшли і кілометра. Саме тут колону зупинив „Беркут",–каже журналіст Ганна Іваненко.

І хоча перший кордон міліції вдалося пройти, металеві паркани, спецпризначенці і сльозогінний газ, застосування якого спростовує керівництво МВС, були сильнішими за натовп. Сценарій поведінки правоохоронцям „продиктував" суд, який заборонив опозиціонерам проводити акції на центральних вулицях столиці. Втім, заборона не зупинила полум'яних активістів–вони несли резолюцію мітинґу до Президентської Адміністрації. Після силового опору „Беркуту" опозиційні лідери отямились і закликали людей йти на Майдан Незалежности врозтіч, аби вже там знову об'єднатися.

„Кожен міліціонер давав присягу служити українському народу. А вони служать людині, яка двічі сиділа у в'язниці",–каже постраждалий Мирослав. „І у цих хлопців, і у нас одні й ті самі проблеми. І ці проблеми нас об'єднують. І у відповідний час ці хлопці не виконають злочинні накази",–каже киянка Валентина.

„За 20 років вперше. Хоча був і Майдан, і ми там стояли, але за 20 років такої ганьби ще не бачили",–каже киянка Надія.

Втім, біля монументу Незалежности був запланований святковий концерт з піснями й танцями–опозиційні гасла тут ніхто не підтримав.

Тож мітинґувальники взяли прапор і рушили до наметового містечка біля Печерського райсуду, аби вже там завершити свою акцію. Водночас, на такі несвяткові бійцівські події в столиці майже одразу відреагували в МВС. Кажуть, до відповідальности притягнуть і простих громадян, і народних депутатів, які брали участь у мітинґу.

„Наші працівники поводилися, виключно, коректно. Не піддалися на жодну з провокацій, яка б могла призвести до загострення ситуації.

Найближчим часом буде порушена кримінальна справа за частиною 3 статті 296 Кримінального кодексу України–хуліганство. На початковій стадії справу буде порушено за фактом, але за мірою встановлення осіб, обвинувачення будуть висуватися проти них",–каже начальник головного штабу МВС України Анатолій Лазарев.

В свою чергу, проти правоохоронців, які блокували мирну ходу, також хочуть порушити кримінальну справу. Намір звернутися до Ґенпрокуратури мають депутати-бютівці.

Не таким запеклим було святкування ювілейної річниці Незалежности в реґіонах. Хоча в багатьох містах суд напередодні теж заборонив опозиційні мітинґи, люди на вулиці таки вийшли. Зокрема, у Донецьку кількасот активістів зібралися біля пам'ятника Кобзарю. Мітинґувальники у вишиванках декламували вірші українських поетів. „Чи може суд заборонити нам святкувати? Чи може суд заборонити День народження держави–ні. Не може. І не зважаючи ні на яке рішення суду, ми вийшли і гідно відсвяткуємо це свято",–каже учасник акції.

Проводити протестні акції в День Незалежности також заборонили у Севастополі, Рівному, Одесі та Черкасах. А в Харківській міськраді взагалі відмовилися прийняти відповідну заявку. Ужгород та Вінниця стали чи не єдиними містами, де святкування Дня Незалежности дійсно було веселим. В останньому свято відзначили парадою наречених. Дрес-код: сукня та підв'язка, фата не обов'язково. Леді пройшли центральними вулицями. І жодного міліцейського кордону. „Готувалася довго, довго шукала плаття, що було головною проблемою. А вирішила прийняти участь тому, що заміж збираюся не скоро, а ось плаття приміряти захотіла",–каже майбутня наречена Вероніка.

В Ужгороді у День Незалежности заклали капсулу часу. Два тижні організатори збирали листи, які надходили комп'ютерами й поштою. Та найбільше послань закарпатці написали саме в день свята.

„Мої побажання звичайно незалежна вільна Україна. Це по-перше. І моїм внукам щасливу зичу долю. І всім людям бажаю цього. Щоб вони не турбувались, що чогось не вистачає. Завтра буде",–каже Ольга Іванівна, яка написала листа. Послань на 20 років замурували аж півтисячі. Про капсулу часу наступні два десятиліття нагадуватиме лише напис. А відкриють її 24 серпня 2031 року.

Телеканал новин-24

У КИЄВІ ВІДБУВСЯ П'ЯТИЙ ВСЕСВІТНІЙ ФОРУМ УКРАЇНЦІВ

Припинити деукраїнізацію держави, ухвалити закон про статус закордонного українця, підписати міждержавні угоди для забезпечення прав закордонних українців–такі вимоги висунули до керівників України делеґати П'ятого Всесвітнього Форуму Українців, який відбувся в Києві 19-21 серпня і який зібрав три сотні посланців із 40 країн світу.

З перших хвилин роботи Форуму його програма зазнала змін. Так, президент України Віктор Янукович на урочисте відкриття не прибув–привітання від його імені виголосив міністер закордонних справ Костянтин Грищенко. Але цей виступ супроводжувався вигуками „Ганьба!"

По-іншому сприйняли звернення до Форуму від Глави Української Православної Церкви Київського Патріярхату Філарета, який, серед іншого, піддав критиці політику деукраїнізації в державі. Владика Філарет також привітав присутніх у залі Національної Опери зі святом Преображення Христового, зазначивши, що вбачає символ українського відродження в тому, що Форум розпочався саме на Спаса.

Президент Світового Конгресу Українців Евген Чолій привітав учасників Форуму зі святом 20-ої річниці Незалежности України та виступив з промовою, в якій наголосив на останніх тривожних подіях в Україні, поінформував про діяльність СКУ в питаннях захисту людських і національних прав українців в Україні і за її межами та закликав владні та судові структури України припинити повернення України до авторитарної системи управління та до радянського минулого, звільнити з-під арешту політичних опонентів, екс-прем'єр-міністра Юлію Тимошенко та екс-міністра внутрішніх справ Юрія Луценка, а також звільнити з посади міністра освіти Дмитра Табачника.

Керівники Української Всесвітньої Координаційної Ради та Европейського Конґресу Українців нарікали на байдужість України до проблем закордонного українства.

Держава не надала дієвого захисту співгромадянам, які за різних обставин опинилися за кордоном, та іноземцям українського походження, наголосив президент Об'єднання Українців у Польщі Петро Тима.

Голова Спілки Українців Еспанії Михайло Петруняк закликав владу України та українські громади разом допрацювати та проконтролювати здійснення Державної програми співпраці із закордонним

українством.

А президент Асоціяції Українських Організацій Греції Галина Маслюк зазначила, що влада в Україні повинна підтримати українців, які воліють повернутися на Батьківщину і котрі готові за належних умов вкласти людські та фінансові ресурси в розвиток економіки держави. На жаль, поки що Україна не демонструє готовности до цього, зауважила вона.

Наразі, кажуть делеґати Форуму, Україна не бере до уваги той позитивний досвід, який виробило закордонне українство. І це при тому, що досвід свідчить: діяспора–це провідник національних інтересів та носій культурних і громадських традицій тієї чи іншої держави.

Михайло Ратушний–новообраний голова УВКР поміж Евгеном Чолієм–президентом СКУ (зліва) та Дмитром Павличком–уступаючим головою УВКР

П'ятий Всесвітній Форум Українців завершився 21 серпня ухваленням відповідної резолюції та обранням нового складу УВКР. Головою Української Всесвітньої Координаційної Ради став політолог, народний депутат кількох скликань Михайло Ратушний.

МИХАЙЛО РАТУШНИЙ: ЯКБИ ЯНУКОВИЧ ПОЧУВ КРИТИКУ ДІЯСПОРИ– НІЧОГО СТРАШНОГО НЕ БУЛО Б

Із інтерв'ю

— Цьогорічний форум уперше за всі роки минув без участи Президента України. Що це–страх почути критику на свою адресу чи неуважність до проблем закордонного українства?

— Це була несподіванка. Я дізнався, що Віктора Януковича не буде, за 25 хвилин до початку форуму... Напередодні ж ми провели дві години в будівлі оперного театру із представниками державної охорони. Вони допитувались, хто де стоятиме, хто коли виступатиме; для президентської сторони було виділено відповідні місця.

Чому Янукович не прийшов? Питання не до мене. У нас цікавилися, чи ми ґарантуємо, що не буде провокацій. Я питав: „А що ви маєте на увазі під поняттям „провокація"?" Ми спілкувалися з делеґаціями, і вони підтвердили: нічого „такого" не готується. Плянувалася розмова, звичайно, з критикою–бо є за що критикувати...

Я вважаю, що відсутність Президента трохи змінила тональність форуму, додала гостроти. Делеґати очікували, що буде Янукович. Влада представила свої пропозиції через міністра закордонних справ–але вони звучали не так солідно. Хоча пропозиції були дуже слушні: про створення державного комітету, про затвердження нової програми підтримки закордонних українців тощо.

Ми не приховували, що хотіли, аби на форумі була вища посадова особа–Президент. Я був головним апологетом думки–мене навіть звинуватили в якомусь опортунізмі–що коли ми хочемо діялогу й солідної розмови про Україну та закордонне українство, то на цій розмові має бути дві сторони: і закордонне українство, і Президент.

— Якби там був глава держави, йому довелося б вислухати ту критику, яку прийняв на себе міністер закордонних справ Грищенко: і образливі вигуки, і той плякат про „бандократію"..

— За великим рахунком, вигуки лунали й у присутності Президентів Ющенка, Кучми, Кравчука–і нічого страшного не було.

Заля оперного театру–це більше тисячі місць, кілька ярусів. Під прибуття Президента було зарезервовано кількасот квитків: місця для адміністрації Президента, глав державних адміністрацій, Міністерства культури... Коли стало зрозуміло, що Президента не буде–а навколо Опери стояла велика черга людей, які бажали потрапити на форум,–їх запустили всередину. І, наскільки я можу судити, частина критичних вигуків лунали саме з тих місць. Утім я не бачу нічого жахливого чи образливого в тому, що лунає критика. Якщо це не переходить межі

вульгарності. Якби виступав Президент і були ті плякати–ну то й що? Нічого б не сталося.

— Свого часу був звіт про те, як ви із Павличком та делеґацією УВКР їздили до українців Вороніжчини. Росія–пріоритет вашої діяльности?

— У Росії йде зачистка українського громадського життя. Думаю, що тут працює ще й політичний фактор. Зачистка відбувається кількома шляхами. В тому числі й грубим чином. Є багато незрозумілих убивств і смертей...

Ми добре знаємо ситуацію довкола намагань закрити Об'єднання українців Росії. Натомість хочуть створити зручну альтернативу. Це відбувається шляхом підміни: творяться організації вихідців із України, земляцтва. У них, наприклад, не стоїть питання мови: „Ми раділісь на Донбасє. Нам харашо. Зачєм нам украінскій язик?" Їхнє завдання–сказати, що все „харашо", і вони не мають чого ділити з „братами".

Українці, які живуть у Росії й продовжують триматися національного кореня, самим своїм існуванням заперечують правильність існування концепції „руского міра". Якщо українці Росії наполягають на своїй національній, культурній, етнічній і духовній ідентичності, якщо вони домагаються своїх прав–відповідно, українцям в Україні (або російськомовним в Україні) не можна казати, що Росія та Україна–це один народ. Ці люди кажуть: „Ми тут живемо, ми лояльні громадяни РФ, але реалізуйте наше право на освіту, на культурне життя, як того вимагає конвенція Ради Европи!" Україна має дбати про цих людей. На тлі розмов про покращення стосунків на найвищому рівні в українсько-російських відносинах Київ мусить гостро ставити це питання. Будь-яка поїздка вищої посадової особи за кордон мусить включати зустріч із представниками діяспори.

— Проблема ускладнюється тим, що в українській владі теж є люди, які виступають за концепцію „руского міра"...

— Так, але існують міжнародні угоди, які змушують владу будь-якої країни дбати про національні меншини: надавати право на освіту, задовольняти культурні потреби... Чим, зокрема, обумовлена вимога відставки Дмитра Табачника, яку висунув форум? Не мати жодної української школи на Російську Федерацію–це дико! Не мати спеціяльної газети–дико (я не враховую кількох бюлетенів)! Рік тому, після харківських угод, було домовлено, що українські телеканали транслюватимуть на Росію. Але цього досі нема.

Форум висловив стурбованість політикою деукраїнізації, яка проводиться в державі. Свіжий приклад. Приїжджають люди з Хорватії (чи іншої країни), які протягом кількох поколінь зберігали українську

мову. Хай і говорять з акцентом–але вона для них рідна. І тут сидить якась „дєвушка" в ресторані, яка вперто не обслуговує відвідувачів українською мовою. Та навіть якщо поїхати у Туреччину–зайдеш у кафе, тебе спершу сплутають із „рускім", а потім зрозуміють, що українець, і шукають способу хоча б кілька слів українською мовою сказати. Бо це елемент сервісу, треба виявити симпатію до клієнта, який зайшов у твій заклад... А та „дєвіца" не розмовляє українською: „нє умєєт", „нє хочєт". Людина ж приїхала здалека, вона там не має можливості говорити рідною мовою–а її так приймають в Україні. У деяких реґіонах України ведеться просто вульгарна політика деукраїнізації. Так, у владі є люди, які сповідують принципи „руского міра". Вони хочуть звільнити Україну від української мови та культури.

Володимир СЕМКІВ

ДОСЬЄ

Михайло Ратушний

Народився 18 серпня 1962 р. в с.Черниховці Збаразького району Тернопільської області. Випускник Луцького педагогічного інституту, Київського університету ім. Шевченка. Трудовий шлях починав як учитель англійської мови в селі під Києвом.

Був народним депутатом II–IV скликань. Входив до НРУ, КУНу, надалі–голова Української партії. У 1990 р. був репресований, відбував 10–місячне ув'язнення за участь у „справі Степана Хмари"; під час ув'язнення обраний заступником голови Всеукраїнського об'єднання солідарности трудящих.

ЗУСТРІЧ ПРЕЗИДЕНТА СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ ЕВГЕНА ЧОЛІЯ З ПРЕЗИДЕНТОМ УКРАЇНИ ВІКТОРОМ ЯНУКОВИЧЕМ

26 серпня 2011 р. в Києві відбулась офіційна зустріч Президента Світового Конґресу Українців (СКУ) Евгена Чолія з Президентом України Віктором Януковичем. У зустрічі також узяли участь Глава Адміністрації Президента Сергій Льовочкін, Перший заступник міністра закордонних справ Руслан Демченко і Голова комітету з економічних реформ Владислав Каськів та Президент Конґресу Українців Канади Павло Ґрод і Голова Об'єднання Українців Росії Тарас Дудко.

Президент СКУ акцентував на важливості інтеґрації України до Европейського Союзу та повідомив про звернення СКУ з цього питання до високих европейських інституцій. Він наголосив, що порушення людських прав в Україні, а зокрема тиск на опозицію та невиправданий арешт екс-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко можуть пошкодити цьому процесу, а також закликав до дотримання Україною европейської візії, що базується на принципах демократії.

Відтак Евген Чолій звернув увагу на потребу відповіді від владних структур на Меморандум СКУ про важливі питання, що стосуються України та української діяспори.

Окрім того, Президент СКУ прокоментував розпорядження Кабінету Міністрів України „Про схвалення концепції Державної програми співпраці із закордонними українцями на період до 2015 р." та рекомендував створити дорадчу комісію щодо виконання цієї програми, яка б включала представників СКУ.

Рівнож Евген Чолій закликав владні структури України стати на захист української громади в Росії, зокрема у питанні судових розправ, спрямованих на ліквідацію Федеральної національно-культурної автономії українців Росії та Об'єднання українців Росії.

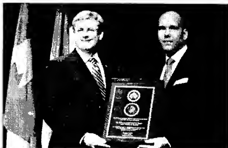
Зі свого боку Президент Віктор Янукович закликав українську діяспору до співпраці для кращого майбутнього України.

В кінці зустрічі Президент СКУ передав Президенту Віктору Януковичу фільм канадського кінорежисера Юрія Лугового „Окрадена земля", що присвячений темі Голодомору як геноциду українського народу.

http://www.president.gov.ua/news/21027.html
website: www.ukrainianworldcongress.org

КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ КАНАДИ НАГОРОДИВ МЕДАЛЕЮ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА СТІВЕНА ГАРПЕРА

Конґрес Українців Канади нагородив своєю найвищою відзнакою прем'єр-міністра Канади Стівена Гарпера під час влаштованого ввечері 16 вересня 2001 року шанувального обіду, на якому були присутні майже шістсот представників українсько-канадської громади.

Прем'єр Стівен Гарпер отримує нагороду від президента КУК Павла Ґрода

„Сьогодні ми хочемо подякувати і відзначити прем'єр-міністра Стівена Гарпера за його відданість громадській службі, за його провідництво, а, особливо, за його визначний внесок у напрямку розвитку українсько-канадської громади,–заявив Національний президент Конґресу Павло Ґрод.–Прем'єр-міністре, Ви можете бути певні, що українсько-канадська громада, як засновник Канади, продовжуватиме вносити свою частку у розвиток і процвітання канадських цінностей як у себе вдома, так і за кордоном. Ваше провідництво в області захисту людських прав було взірцем для інших світових лідерів і ми сподіваємось, що Ви продовжуватимете проводити політику відданости Канади захисту людських прав, демократичного розвитку, вільних та справедливих виборів в Україні".

Вперше вручена у 1961 році, Шевченківська медаль є найвищою формою відзнаки, якою може нагороджувати КУК за видатний національний внесок у розвиток українсько-канадської громади.

„За останні 12 десятиріч канадські українці, працюючи з урядом, досягли значних успіхів у збереженні багатокультурности в канадській Конституції, в розробці закону про людські права в Канаді, в заснуванні проґресивних іміґраційних політик. Зовсім недавно ми працювали над визнанням несправедливостей, як, наприклад, геноцид українського народу–Голодомор, а також інтернування українців та інших східно-европейських народів під час перших в Канаді акцій інтернування. Ми сподіваємося, що ці трагічні порушення людських прав будуть відповідно представлені в Канадському Музеї Прав Людини",–підсумував Ґрод.

Дарла ПЕННЕР, *прес-референт*

ГОЛОС З КАНАДИ

Друкуємо передову статтю найбільшого щоденника в Канаді „Toronto Star", від 18 жовтня 2011, п. н. "Kiev's political vendetta" („Політична вендетта Києва").

Канадці мають більший, ніж поверховний, інтерес до України, 20 років після виходу 45-мільйової нації з радянської імперії. Понад 1,2 мільйона канадців походить з українського коріння. Канада була першою західною державою, яка визнала нову державу. І ми плекаємо тісний зв'язок з тих пір, допомагаючи у підтримці її молодої демократії, розвитку ринкової економіки і поліпшуванні її правової системи.

Враховуючи ці особливі зв'язки, прем'єр-міністер Стівен Гарпер правильно зробив, що скритикував безвідповідальний суд і ув'язнення Юлії Тимошенко, демократичної ікони помаранчевої революції 2004 року та лідера опозиції. Хоча жоден політик не повинен бути вище закону, Тимошенко отримала сім років ув'янення за „адміністративні" злодіяння у своїх повноваженнях як прем'єр-міністер у 2009 році, коли вона підписала угоду на доставу газу з Росії, як їй закидають, по занадто високій ціні. Канада й Канадська Українська Фундація засудили вирок над нею, як „серйозне порушення справедливости", основане на „фальшивих звинуваченнях".

У гострому тоні, в листі до Президента України Віктора Януковича, Гарпер сказав, що він „глибоко стурбований" „очевидною політичною мотивацією судового процесу." Навіть згідно з жорстокими політичними стандартами в Україні, це виглядає як цинічна помста з боку все більш непопулярного Януковича, з метою усунення суперника, якого заледве переміг на президентських виборах минулого року. Гарпер попередив, що несправедливий присуд може попсувати наші відносини. Він мав на увазі вільніші торговельні угоди, про які Янукович веде переговори з Канадою та Европейським союзом.

Мається на увазі, що такі погрози можуть мати певний ефект. Законодавці в Україні перебувають під тиском, щоб декриміналізувати закони відносно злочинів, які походять ще з радянської ери.

Залишилося мало „святців" у пострадянській політиці та бізнесі. Народ глибоко розчарувався у своїх політиках. Незважаючи на це, Янукович, в поспіху скріплення своєї влади, веде країну до особливо темного місця. Гарпер був правий у різкому тоні висловити свою заклопотаність, і попередив, що це не тільки пошкодить Україні в ширших відносинах, але також у загальному розвитку держави.

(Переклад з англійської)

Якщо ми хочемо, щоб нас поважали інші, мусимо навчитися поважати самі себе.

Павло Загребельний–письменник

ПАРЛЯМЕНТ КАНАДИ ОДНОГОЛОСНО ЗАСУДИВ ВИРОК ТИМОШЕНКО

Палата общин Канади завершила чотиригодинні термінові дебати, що відбулися 19 жовтня 2011, про реґрес демократії в Україні, під час яких всі 4 партії одноголосно засудили вирок у справі Юлії Тимошенко.

Про це повідомляє прес-служба „Батьківщини".

Запропонована парляментом Канади стратегія для України включає в себе, зокрема, підтримку громадянського суспільства, неурядових організацій, незалежних ЗМІ, перегляд пріоритетів канадсько-українських відносин, а також моніторинґ майбутніх парляментських виборів, пишуть у прес-службі.

„Парляментські вибори у жовтні 2012 року будуть єдиною реальною можливістю збалансувати владу, адже сьогодні як парлямент, так і судова система контролюються президентом",–зазначено у документі.

Проте щодо наступних парляментських виборів висловлюють побоювання у Канаді.

„Як можна буде оголосити їх чесними та вільними, якщо лідери двох опозиційних партій, включаючи лідера офіційної опозиції, не мають змоги взяти в них участь?",–пишуть парляментарі.

На дебатах були присутні, зокрема, міністер закордонних справ Канади Джон Бейрд, представник уряду в Палаті общин Пітер Ван Лоан, міністер громадянства та іміґрації Джейсон Кенні, парляментський секретар міністра закордонних справ Боб Дечерт, голова Канадсько-української парляментської групи дружби Роберт Сопак, старший депутат від опозиції Пеґґі Неш, колишній міністер юстиції Ірвін Котлер.

(„Українська правда")
Середа, 19 жовтня 2011

А МОЖЕ DIONYSIUS EXIGNUS – ТО ДЕНЬКО КУЦИЙ?

Недавно я працював над трактатом, в якому пробував показати вклад українського генія в добробут людства. А жінка, що друкувала мою працю на комп'ютері, піднесла мені фотокопії обкладинки і сторінку 71 з книжки канадського знавця Біблії, Ґрант Р. Джефрей – Grant R. Jeffrey. *JESUS: The Great Debate*, де цей світової слави науковець, займаючись питанням наукового доказу про рік народження Ісуса Христа, пише:

The Date of Christ's Birth

Our current system of numbering years (e.g., A. D. 1999) was develped in the sixth century by a Ukrainian monk named Dionysius Exignus (Dennis the Short).

Ото маєш! Хто про це коли чув, хто знав? А тут вчений бібліограф відкриває нам невідому правду. А мені це відкриття так пригодилося! Я його використав і рішив про це написати.

Про нас, українців, як звичай, якісь сили встановили нічого доброго не писати, а недобре–подавати на першому місці. Ось приклад:

Два брати українці, Володимир і Віталій Кличко–світової слави боксери, які зібрали всі пояси-нагороди того спорту, але світова, особливо американська преса нічого про це не пише. Ніби змовилися. А спорт така популярна тема в пресі.

Я переглянув поважніші словники і в одному, *Webster's Ninth New Collegiate Dictionary*, на сторінці 1402, знайшов ім'я нашого ченця, Dionysius Exignus. Там подається, приблизно, час його народження і смерти, 500-560 роки, подається, що він розробив методу встановлення року народження Ісуса Христа, але зазначено, що це розробив „християнський монах" а не український, як подає Ґрант Р. Джефрей, як виходить, на основі матеріялу з Ватиканської бібліотеки. Цікаво, чому цього відкриття не зробив хтось з українських науковців? Правда, що з іменем Діонисіюс Ексіґнус вони могли зустрічатися, але що воно для них? А ось якби подавали в нашій засвоєній формі, Денько Куций,–ми знали б про нашого таємничого монаха-науковця багато раніше.

Степан ЯРМУСЬ
протопресвітер

ВИПРАВЛЕННЯ

В дописі „Пересопницьке Євангеліє" в попередньому номері „Вістей комбатанта" я допустився недогляду: в згадці Конституції Пилипа Орлика я подав, що це Конституція Павла Полуботка.

Степан ЯРМУСЬ, *протопресвітер*

УГКЦ СТВОРИЛА ТРИ НОВІ МИТРОПОЛІЇ в УКРАЇНІ

Створити три нові митрополії вирішив Синод Єпископів УГКЦ. До складу Львівської митрополії увійдуть Львівська архиєпархія, Стрийська, Самбірсько-Дрогобицька та Сокальсько-Жовківська єпархії, митрополит Ігор (Возняк).

До Івано-Франківської митрополії–Івано-Франківська та Коломийсько-Чернівецька єпархії, митрополит Володимир (Війтишин).

До Тернопільсько-Зборівської–Тернопільсько-Зборівська та Бучацька єпархії, митрополит Василь (Семенюк).

За словами глави УГКЦ, створення нових митрополій є дуже важливим кроком у природному розвитку Церкви у напрямку до патріярхату.

„Сьогодні в Україні існує єдина Києво-Галицька митрополія з осідком у Києві. Такою структурою наша митрополія віддзеркалює той стан Церкви, який у нас був за часів Київської Русі. Був єдиний митрополит, який був де-факто главою Помісної Церкви та мав відповідно владу над єпископами своєї території",–зазначив Святослав.

„Очевидно, що більш, як за тисячу років наша Церква розвинулася, зокрема і в Україні. Сьогодні такий природній стан розвитку церковної структури потребує вдосконалення. Отож, для того, щоб краще надати душпастирську опіку нашим вірним, рішенням Синоду Єпископів УГКЦ і з благословення Апостольської Столиці ми створили три нових митрополії",–оголосив глава УГКЦ.

Крім того, предстоятель УГКЦ повідомив, що кожний митрополит матиме право скликати Митрополичий Синод, але для того, щоб рішення цього Синоду були дійсними, вони потребують схвалення Верховного Архиєпископа.

Слід відзначити, що тепер в УГКЦ буде сім митрополій. Крім новостворених, ще однією митрополією УГКЦ в Україні є Києво-Галицька митрополія, яку очолює Блаженніший Святослав. До її складу входять Київська архиєпархія, Донецько-Харківський, Одесько-Кримський та Луцький екзархати.

Крім того, до УГКЦ належать Перемишльсько-Варшавська митрополія у Польщі, Філадельфійська митрополія у США та Вінніпезька митрополія у Канаді.

Глава Української греко-католицької церкви Святослав вважає реальним отримання УГКЦ статусу патріярхату. Про це він сказав в інтерв'ю журналу „Кореспондент".

„Перспективи дуже позитивні",–вважає Святослав.

Глава УГКЦ зазначив, що нині за своїм канонічним статусом й можливостям його церква є верховно-архиєпископською.

„Я маю усі права патріярха, але не маю титулу. І моє завдання сьогодні–повністю використовувати ті можливості, які дає нинішній статус церкви", –повідомив Святослав.

Предстоятель УГКЦ добре розуміє, що патріярхат „ніколи не спускається згори, він завжди виростає знизу", а тому його неприховане бажання не тільки в його руках.

Він підкреслив, що УГКЦ має парафіян по всьому світі й важливо, щоб всі вони почували, що мають духівника, що живе в Україні й піклується про них. За словами Святослава, у світі близько 7 млн. греко-католиків, з яких 5 млн.–в Україні.

Світлана КОРОНЕНКО

ДВАНАДЦЯТИЙ СТАРТУВАВ НА ЗАКАРПАТТІ

9 листопада, у День української писемности та мови, в Ужгороді стартував 12-ий Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика. Урочистості відбулися у Закарпатському обласному Палаці дитячої та юнацької творчості „ПАДІЮН" за участю влади, громадськости, школярів, студентів, вчителів, письменників та журналістів.

Але цікаво, що ще за тиждень до відкриття ситуація виглядала так, що конкурс може не відбутися–наказу про його проведення все не було і не було. Те саме було і перед попереднім, 11-им. Нагадаю, що раніше такий наказ з'являвся ще влітку і підготовка до чергового мовного маратону велася заздалегідь і пляново. Тоді не було приводу для непорозумінь, нервозности і зайвих емоцій з жодного боку. А тут хвилювалися всі–від меценатів до освітян в Ужгороді, які були поставлені в ситуацію, коли конкурс треба починати, а наказу міністра про це немає. І головне–невідомо, чи буде.

Співголова координаційної ради конкурсу і виконавчий директор Ліги українських меценатів Михайло Слабошпицький вже традиційно забив на сполох з усіх, які тільки були йому приступні, масмедійних дзвіниць і в Україні, і в діяспорі. Як це не прикро, йому до таких „калатань" останнім часом уже не звикати, бо з боку освітянського міністерства є і мовчазний опір, і спротив. Але й цього разу оте наполегливе „калатання" Слабошпицького спрацювало–3-го листопада на сайті Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України нарешті з'явився лист (чомусь другий рік поспіль не наказ, а саме лист!) за підписом міністра Табачника „Про проведення XII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика".

Тож, конкурс стартував.

Осінній Ужгород зустрічав яскраво-сонячною, майже весняною погодою. Здавалося, що День рідної мови святкує навіть природа. У Закарпатському обласному палаці „ПАДІЮН" було гамірно-святково. Святково вбрані діти, вчителі, батьки, письменники, журналісти, представники громадськости міста. Квіти, посмішки. Заля „ПАДАЮНу" на 400 місць переповнена. Цього дня тут була представлена вся Закарпатська область–дітей привезли навіть з найдальших гірських сіл. І серед них–чимало переможців і призерів конкурсу минулих років. На сцені національні символи–прапор, тризуб—і портрет Петра Яцика. Юні ведучі розповідають присутнім про засновника конкурсу–знаного українського мецената і громадського діяча з Канади Петра Яцика,

мецената Інституту українських студій Гарвардського університету (США), Енциклопедії українознавства, Центру досліджень історії України ім. П. Яцика при Альбертському університеті (Канада), Українського лекторію в Школі славістики та східноевропейських студій при Лондонському університеті, документаційного центру в бібліотеці ім. Джона П. Робертса при Торонтському університеті. Свого часу він також пожертвував мільйон долярів на історичні досліди, що з подвоєнням цих фондів від Альбертського уряду творить тримільйонний фонд ім. Яцика при Канадському інституті українських студій (КІУС) в Едмонтоні. Завдяки внесеним П. Яциком 750 тисяч долярів відкрито спеціяльний український відділ в Інституті ім. Ґаррімана при Колумбійському університеті. Коштом мецената видано чимало наукових монографій з історії України (зокрема, переклад „Історії України-Руси" М. С. Грушевського англійською мовою), економіки, політології, медицини, етнографії. Сума його пожертв на українські інституції в західному світі перевищує 16 мільйонів долярів. Меценат також заснував Освітню фундацію ім. Петра Яцика (її фонд налічує 4 млн. долярів)…

Я слухала юних ведучих, а мені цієї хвилини згадувався усміхнений, щасливий Петро Яцик вже далекого 2001 року, відразу після урочистого закриття першого конкурсу знавців рідної мови, і його слова: „Я давав кошти на багато благодійних проєктів, але цей проєкт для мене найголовніший". Вже тоді Петро Яцик мудро і прозірливо побачив те, чого ще багато хто не бачив. Він зрозумів, що мовну проблему в Україні можна змінити тільки так, починаючи з найменших, адже старше покоління говоритиме тією мовою, якою звикло.

А тим часом начальник управління освіти і науки Закарпатської обласної державної адміністрації Михайло Мотильчак відкрив Конкурс. У своєму слові він наголосив на тому, що цього дня погляди всього світового українства спрямовані на Ужгород, адже саме тут відкривається унікальний мовний турнір, до якого залучені мільйони українців. Закарпатська область має свої особливості, адже тут проживають представники понад 100 національностей—русини, угорці, румуни, росіяни, роми, словаки, німці, білоруси, євреї, поляки, вірмени… Але у конкурсі беруть участь усі без винятку школи реґіону і це символічно, адже державна мова–це об'єднавчий елемент для громадян усієї держави. Така одна з її функцій.

Вітання від освітянського міністра озвучив начальник відділу соціяльно-гуманітарної освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти України Юрій Сафонов.

Серед тих, хто взяв участь у відкритті конкурсу, були виконавчий директор Ліґи українських меценатів, співголова конкурсу Михайло Слабошпицький, заступник голови Закарпатської держадміністрації Іван Качур, заступник голови Закарпатської обласної ради Андрій

Сербайло. Серед присутніх були закарпатські письменники, зокрема, голова обласної організації і голова обласного журі конкурсу Петро Ходанич, завідувачі районних (міських) методичних кабінетів відділів, управлінь освіти райдержадміністрацій і міських рад, вчителі й викладачі вищих навчальних закладів, журналісти, громадськість. А вихованці „ПАДІЮН" показали чудову концертну програму.

Михайло Слабошпицький прочитав вітання від президента Світового Конґресу Українців Євгена Чолія, а також нагородив учителів области, учні яких упродовж п'яти останніх конкурсів займали перші місця на обласному етапі.

А потім школярі і студенти, яким пощастило побувати на відкритті конкурсу, поїхали до своїх навчальних закладів–цього дня о 13.30 в усіх школах і в багатьох вищих навчальних закладах писали Радіодиктант національної єдности, зорганізований Українським радіо. І знаменно, що від МОНмолодьспорт про це був лист „Про проведення радіодиктанту національної єдности" до всіх обласних управлінь освіти і науки та до інститутів післядипломної педагогічної освіти, і метою його було „пропаґування грамотности, підтримки та розвитку державної мови як духовного потенціялу нації, виховання високої мовної культури дітей та юнацтва, розвитку ціннісних орієнтацій та естетичних потреб учнів".

Таким чином, молода Україна організовано і синхронно написала понад 5 мільйонів диктантів. А ця цифра багато про що говорить…

Отже, 12-й крокує Україною.

З виступів:

Іван Качур, заступник голови Закарпатської держадміністрації:

Мовний конкурс став популярним серед учнівської та студентської молоді. І це те, чого прагнув видатний меценат Петро Яцик, який стверджував: „Убогий духом не може бути багатим, незважаючи на те, скільки грошей він має". Адже ніякі матеріяльні багатства не приховають душевної убогости, яка виникає в людини від незнання рідної мови.

Андрій Сербайло, заступник голови Закарпатської обласної ради:

Без мови нема людської пам'яті й культури, саме це добре усвідомлював і зачинатель конкурсу–Петро Яцик. Цей великий українець показав приклад синівської турботи про рідне слово, що допомогло йому утвердитися не тільки як відомому підприємцю, але й духовній особі, яка зуміла запалити інтерес до українського слова у всьому світі.

Вважаємо, що відкриття XII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика на закарпатській землі–це данина пам'яті до всіх, хто віддавав свої духовні сили для підтримки рідного слова на

нашій землі, як найпершої ознаки державности України.

Без мови нема держави.

* * *

Пожертви на Міжнародний конкурс можна переказати через фірму „Міст" на ім'я виконавчого директора Ліги українських меценатів Михайла Слабошпицького (01034, Київ-34, вул. Ярославів Вал, 21-Є, офіс 57, e-mail:lum2003@ukr.net, тел. (044) 230 81 19, або на рахунок:

Intermediary bank:

CITIBANK N.A., SWIFT: CITIUS33

111 Wall St./F1.19/Zonel New York, NY 10043, USA

Beneficiary bank: Acc. №36128508 Express-Bank, Kiev, Ukraine SWIFT: EXPBUAUK

Beneficiary: Ac c . № 26001069677 INTERNATIONAL CHARITABLE „LEAGUE OF UKRAINIAN PHILANTHROPISTS"

Адреса банку: 03049, Kiev, pr. Povitroflotskiy, 25

Йосиф СІРКА

ЧИ МОЖЕ ІВРИТ ЗАМІНИТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ?

Коли б йшлося лише про українську, то–можливо. Хочете доказу? Візьміть отакий рідкісний продукт–виготовлений в Україні–„Масло кедровое" (кедрова олія). На паперовій упаковці, що відчиняється, поміщений дуже дрібним текст (простим оком не прочитаєш): „Виробник: ТОВ „Агросільпром", Україна, Дніпропетровська обл., Дніпропетровський р-н, с. Горнянівське, вул. Нагорна 3а", склад та правила збереження. І то все щодо української мови. Далі увесь текст, назва російською і вкладка з поясненнями на двох сторінках тільки російською. На першій сторінці упаковки зазначено, що виготовлено спільно з "INAX LLC", США. Тому, мабуть, і позначка Golden King of Ukraine (Золотий король України), але розшифрування англійської абревіятури нема. На одній з бічних сторінок–більшим шрифтом–три рядки івритом і зазначено анлійською „Kosher", що свідчить про те, що продукт плянує виробник експортувати. На самій пляшечці текст російською та дещо івритом і англійською, а українською перекладено: „Срок годности 24 месяца/Строк придатности 24 місяці!" Оце і все! Хіба ж це не доказ, що окупаційна мова дозволена окупаційним урядом?! Питання виникає, чому російською український продукт, якщо він призначений для США, чи Ізраїлю ?

Наведений приклад ігнорування і зневаження Конституції України є не винятком, але правилом шовіністично налаштованих деяких „бізнесменів", що можна знайти не тільки на українських продуктах з т. зв. Спільних підприємств (які в Україні, певно, займають першість у світі, бо вони надають можливість вивозити капітал з країни), але й на таких продуктах, які є „чисто" українськими і тільки для українців. Притім ідеологи російської мови в Україні постійно твердять, що українська дуже близька і майже сестерська мова! Але ніколи не вдаються до пояснення–чому нею не розмовляють, якщо живуть в Україні, або живуть з українських податків, чому так її зневажають?! Пригадуються випадки звільнення з праці тільки тому, що розмовляли українською, а вживання російської на високих державних посадах

(міністри, адміністратори президента, ґубернатори, міліція і т. і.), що є прямим знущанням над державною мовою, є найкращим доказом окупації країни на 20-у році незалежности.

Повторювана фраза (тільки в Україні), мовляв, мова не має значення, аби життя було кращим–належить шовіністам, які ніяк не можуть змиритись з тим, що в українській державі повинна панувати українська мова.

Коли б „пропаґандисти" „неважливости мови" приглянулись до всіх найновіших країн, які виникли внаслідок розпаду совєтської імперії, Юґославії, Чехо-Словаччини (розпад старих імперій не будемо згадувати, хоч вони б також підтвердили істину), то можна зі стовідсотковою точністю встановити: завдяки державній національній мові–поліпшилося матеріяльне життя усього населення!!!

Подивіться на сусідів: поляків, словаків, румунів, угорців; подивіться на малі національні країни–Литву, Естонію, Латвію, Словенію, Фінляндію–всі вони завдячують вищий життєвий рівень саме своїй національній мові, бо вона є запорукою їхнього самобутнього розвитку, незалежного від великого, чи малого, сусіда. Їхні мови не підлягають жодному сумніву, а з нею й культура та національна гордість. Одним словом–національна мова малого й великого народу є запорукою добробуту усієї людности країни, а не ковбаса, яку обіцяють перед виборами, а після них вона мовби зігнила або зникла, бо її ніколи й не було.

В згаданих країнах ви не знайдете не тільки їхніх продуктів з описом мовою сусідньої країни (навіть у малих Словенії, Естонії та ін.). Тут також не знайдете багато „героїв", яких напродукували в Україні за 20 років незалежности. Гадаю, що взагалі у світі жодна цивілізована й демократична країна не має стільки „героїв", як їх має Україна. Ці залишки вшановування, перевзяті від зниклої імперії, є свідченням того, що в Україні є інфляція на „героїв", бо їх нараховують біля 300–живих і мертвих! З іншого боку: які то герої України, коли не здатні виступити на захист її суверенітету, а своєю байдужістю дозволяють бути міністрами особам, які відверто заперечують Україну як самостійну, а її мову не визнають, та ще й пробують знищити за допомогою міністерства освіти.

Дивуєшся, що особа (не можу сказати людина, бо людина має в собі щось гуманне, а особа може бути взагалі без почуття етики, справедливости й совісти), яка при президентові Кучмі займала посаду голови адміністрації, навіть не знайома з тим, що Кучма написав. Книжка Л. Кучми „Україна–не Росія" саме для цього окупаційного режиму дуже актуальна. Можна не погодитися з деякими поглядами екс-президента щодо історії України, але не можна йому заперечити те, що він довів читачам, що Україна таки не Росія!

Кучма ще 2004 р. звертав увагу на те, що 12 років тому лише 20% книжкової продукції в Україні виходило українською мовою, а сьогодні, певно, і 20% не буде. Кучма зазначив у книзі, що:

„Українізація–це відновлення справедливости. Підкреслюю: справедливости. Виходить, діяти ми повинні (і намагаємося!) справедливо. І ніколи не будемо діяти інакше. Але я розраховую на почуття справедливости тих, хто усе ще виступає проти державної політики захисту і підтримки української мови. Чи добре з їх боку забувати про нерівність умов побутування двох мов протягом життя кількох поколінь, чи по совісті–ігнорувати цю нерівність?"

Колишній президент розраховував на справедливість та совість, але їх можна очікувати лише від тих, хто справедливі і мають совість! Від несправедливих і безсовісних осіб ніколи не дочекаємось ні одного, ні другого! Саме це пояснює поведінку Д. Табачника та декотрих „народних обранців", дивно лише, що Кучма цього не збагнув. Л. Кучма „посадив на місце" також тих, що люблять повторювати фразу: „Історично склалося". Треба йому дати за правду, що історію не „складають"–її творять, а творили історію російської мови в Україні колоніяльною політикою–забороною всього українського, голодомором та розстрілюванням і сибірським морозом, висміюванням всього українського, що й має продовження у вчинках сьогоднішньої влади в Україні. А імперське ставлення до українського підтверджує кремлівський режим, який „хотів" засновувати навіть український телевізійний канал для України, коли хотів Севастополь. А зараз у Росії переслідують не тільки українські організації, але й українську книжку–мов нацисти у 30-х рр. переслідували небажану літературу!

Справедливість та совісність повинні б бути складовою рисою людей, яких „підвищили" у статусі до ГЕРОЇВ! В час, коли руйнують українську мову, ліквідують незалежність, совєтизують освіту, переслідують за знищену голову з пам'ятника найжорстокішого злочинця XX ст. Сталіна (тих, хто не має жодного відношення до ідей тирана і знищення його голови), запроваджують тоталітарний режим, який так добре відомий більшості українців–усі (живі) герої мовби в рот води набрали! Що сталося з почуттям справедливости та совістю численної інтеліґенції та студенства, які ще 20 років тому були так войовничо наставлені на здобуття незалежности; куди ділися ті, що шість років тому велику перемогу Майдану довірили не тим людям!? Сьогодні ж вони вже зрілі, щоб самим перебрати долю у свої руки!

Несправедливість та безсовісність панівної влади вже не в одній країні призвела до вибуху народного гніву.

Покладатися на те, що „якось воно буде", що Україну не подолають

„вороженьки" є не тільки безпідставним, але й аморальним, бо таке ставлення до справи спонукає ворогів України до ще більшого нахабства, а воно вже сьогодні перевершило усі доступні норми!

Туніс (та спогади про Майдан) вселяє надію, що пануванню несправедливості та безсовісності прийде і в Україні кінець, що запанує Закон, який буде для всіх, включно з панівною верхівкою та т. зв. „народними обранцями", обов'язковим.

За 20 років всі в Україні і ті, що виїхали, могли переконатися, що побудувати вільну країну з окупаційною мовою неможливо. З цією мовою пов'язані всі війни, злочини, яких зазнала Україна протягом майже 400-річного періоду, тому вже буде на часі, щоб усі в Україні зрозуміли, що добробут у кожній хаті можливий тільки з запровадженням державної української. Саме ця мова є одною з найстаріших і наймелодійніших мов світу. Саме нею створені шедеври народної пісні, з-поміж яких сьогодні цілий світ знає різдвяного щедрика, саме нею створена народна поезія Тараса Шевченка–феномена у світовій літературі. Тому місце цій мові в державі, від якої й походить її назва–Україні!

Якщо залишкам окупанта мова не подобається, то сьогодні вільний світ і відкриті кордони! Покидати країну повинні не лікарі, інженери, вчителі, науковці, молодь, щоб заробляти на прожиття прибиральницями, чорноробами, слугами–треба змусити покинути країну ідеологів окупації, які б хотіли знов затягти Україну у рабство, з якого вона ще не вибралася. А окупаційні мова і уряд будуть так довго гальмувати добробут усіх, поки вони будуть панувати в Україні!

Торонто, 23. 1. 2011 р.

У 90-ту ТРАГІЧНУ РІЧНИЦЮ РОЗСТРІЛУ 359 ГЕРОЇВ ПІД БАЗАРОМ

21 листопада 1921 року сталася винятково трагічна подія, що перейшла в історію новітньої української визвольної війни як одна з найгірших наших військових поразок, але водночас як особливий доказ героїзму українського вояцтва. Того історичного дня більшовики розстріляли на полі під Базаром, що на Волині, 359 козаків, яких оточили і взяли в полон у висліді невдалого Другого Зимового Походу. Більшовики поставили полонених перед дилемою: перейти на службу до Червоної Армії або згинути. Вони вибрали смерть. З відходом Української Армії на територію Польщі, в Україні повстанці ані на хвилю не припиняли боротьби. Деколи вони займали цілі райони, в яких нищили совєтську адміністрацію і військові частини. Звільнившись від фронтів, совєтська влада мала в своєму розпорядженні досить військових сил для боротьби з повстанцями. Координацію боротьби повстанських відділів було надзвичайно тяжко налагодити, бо вони розпочиналися стихійно в різних місцях, тож совєтські війська легко розбивали повстанців.

В 1921 році совєтська влада розпочала реквізицію хліба, худоби і птиці в Україні, відбираючи останній шматок хліба від українського селянина. В Україні вперше з'явися голод. Населення всіма силами боролось з насильством совєтської влади та посилало делеґації до уряду УНР з проханням про висилку на допомогу повстанцям окремих старшин, а то й цілих відділів. Вважаючи на прохання повстанців, уряд УНР на чолі з головним отаманом Симоном Петлюрою рішив вислати в Україну значнішу бойову групу, що популярно стала зватись Українською Повстанською Армією, яка мусила послужити головним ядром і базою для повстанців, а штаб її мусив координувати чини повстанців. Інтерновані в Польщі старшини і козаки горіли бажанням підтримати повстання, тому зголосилось до цієї групи кілька тисяч вояків. З огляду на технічні і політичні обставини, склад групи встановлено в дві тисячі вояків.

Командування над Українською Повстанською Армією доручено генералові Юркові Тютюнникові!

Маючи завдання якнайглибше пройти на територію України і з'єднатися з повстанцями, генерал Тютюнник скеровує свій відділ у напрямі на Київ. Наближаючись до Києва, відділ зустрічає кінну дивізію Котовського, який починає систематично атакувати його вдень і вночі. Козаки примушені ночувати в лісах при двадцяти ступневім морозі, в глибокому снігу. Цілий тиждень відділ ночував у лісах, в полі,

без гарячої страви.

На віддалі 40 кілометрів від Києва група ген. Тютюнника вже була цілковито оточена та примушена пробиватися на захід до польського кордону. Вона не змогла виконати свого завдання, хоч персональний склад її виявив величезний героїзм і витривалість. Біля села Міньки червоні війська рішуче атакують напівозброєних героїв. Почався останній бій.

Ворожа кіннота увірвалася в лави повстанців, а за нею червона піхота добивала обезсилених, напівзамерзлих вояків. У селі Малі Міньки вояків із повстанської групи по гарячому завзятому бою полонили червоноармійці і замкнули в місцевій церкві. Через якийсь час до церкви зайшли більшовицькі комісари на чолі з командиром червоної кінноти Котовським і, обминаючи старшин та звертаючись до козаків, стали їх намовляти, щоб вступили до совєтського війська, обіцяючи при цьому прощення і помилування за виступ і боротьбу проти совєтської влади: сам Котовський обіцяв взяти охочих, завзятих бійців, до своєї кінноти. Полонені козаки були дуже схвильовані такими спокусами ворога і пригноблено мовчали.

Раптом з гурту виступив уперед козак Щербак: „Від себе і своїх товаришів, яких я знаю, заявляю, що ніхто з нас до вашого війська служити не піде, бо всі ми бились за Україну і присягали битись до загину. Ми знаємо, що нас чекає, але знайте і ви, що смерть наша вам не проститься, і за наші муки помститься весь народ. А коли про вашу ганебну роботу дізнаються козаки, то вони нищитимуть все, що має якийсь зв'язок з вами, каторжани. Бийте! Ми на смерть готові!" Більшовицька слідча комісія на чолі з „товаришем" Ґамарніком і Котовським засудила на розстріл 359 старшин і козаків. Присуд виконано 21 листопада 1921 року в містечку Базар на Волині.

Ярослав КОЛОДІЙ

ГРОМАДСЬКІСТЬ ВШАНУВАЛА ЖЕРТВИ БАБИНОГО ЯРУ

Створений з ініціятиви Київської організації Товариства „Меморіял" ім. В. Стуса громадський комітет вшанування пам'яті жертв Бабиного Яру організував 29 вересня скорботне покладання квітів та панахиду на місці загибелі понад сотні тисяч людей.

Панахиду до 70 роковин початку масових розстрілів під рясним дощем відслужив Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет у співслужінні з ієрархами Української Греко-Католицької Церкви та в супроводі багатьох архиєреїв і священиків Української Православної Церкви Київського Патріярхату.

Спільна молитва просто неба об'єднала родичів та родичів жертв Бабиного Яру, зокрема, нащадків загиблих з числа ромської громади та учасників українського націоналістичного руху. Попри негоду до пам'ятника загиблим мирним жителям і військовополоненим прийшли близько тисячі осіб. Серед присутніх – українські громадські та політичні діячі, науковці, зокрема, відомі історики, ветерани збройних сил, учасники правозахисного руху, активісти громадських організацій та політичних партій, а також представники єврейської громади.

Учасники панахиди наочно впевнилися у „щирості" декляраціій чинної влади щодо поваги до жертв різних спільнот, представники яких поховані тут у братській могилі. 29 вересня вже давно стало датою офіційного вшанування жертв Бабиного Яру, але сьогодні біля пам'ятника загиблим мирним жителям і військовополоненим будівельне сміття і залиті водою ями і жодного вінка від керівників держави й міста, мовби не було 29-30 вересня 1941 року!

По завершенні панахиди Патріярх очолив ходу до хреста, вшанував пам'ятні знаки ромам і жертвам нацизму. Скорботний захід увінчала молитва біля пам'ятного хреста розстріляним членам ОУН і поетесі Олені Телізі, де присутні ухвалили спорудження на цьому місці церкви.

Близькі загиблих, громадськість, активісти політичних партій поклали квіти та вінки до пам'ятних хрестів Олені Телізі та розстріляним членам ОУН, розстріляним православним священикам, до пам'ятного знаку жертвам Голокосту євреїв „Мінора", до каменя пам'яті ромів, до монументів розстріляним дітям, жертвам Сирецького концтабору та інших пам'ятних місць Бабиного Яру.

Панахида супроводжувалася плачем природи, але по завершенні молитви вітер розігнав хмари і сонце залило світлом усе урочище страшної трагедії.

Громадський комітет вшанування пам'яті жертв Бабиного Яру

Юрій РАЙХЕЛЬ, Ігор САМОКИШ, („День")

ТОТАЛІТАРИЗМ ВІД КОЛЬОРУ ПРАПОРІВ НЕ ЗАЛЕЖИТЬ

До 65-ліття Нюрнберзького процесу

У листопаді Державна дума Російської Федерації прийняла заяву у зв'язку з 65-річчям з дня початку Нюрнберзького судового процесу над головними нацистськими злочинцями. Згідно з документом, „спроби покласти провину за розв'язування Другої світової війни, окрім гітлерівської Німеччини, на Радянський Союз, який був ініціятором заснування Трибуналу, є навмисною антиісторичною брехнею". У заяві також зазначається, що будь-які спроби перегляду рішень Міжнародного військового трибуналу, заперечення або спотворення „мають розглядатися як порушення загальновизнаних принципів і норм міжнародного права, як очевидна протидія волі ООН". Окрім цього, висловлюється протест спробам прирівняти нацистський режим гітлерівської Німеччини до радянської системи. З відповідною заявою виступив і Міжнародний правозахисний рух „Світ без нацизму". Його голова Борис Шпіґель у статті „Не допустити фальсифікації історії", що була опублікована на сайті газети „Известия", критично відізвався про спроби перегляду історії й прирівняння радянського режиму до нацистського. „Ми вважаємо недопустимим зрівнювання нацистського й радянського режимів, тих, хто створив табір смерти Аушвіц, і тих, хто загасив його печі, тих, хто знищував мільйони євреїв і представників інших національностей, і тих, хто їх рятував. Недопустимо на одну дошку ставити тих, хто здійснював геноцид євреїв, циганів і слов'ян, і тих, хто боровся проти злочинців". Шпіґель також засудив спроби европейських держав, спрямовані на зрівнювання тоталітарних режимів Німеччини й Радянського Союзу. „Привертають увагу й викликають обурення безвідповідальні спроби прем'єр-міністра Чехії Петра Нечаса й очолюваної ним Громадянсько-демократичної партії, а також лідерів двох інших правлячих партій–міністра закордонних справ республіки Карела Шварценберґа та міністра внутрішніх справ Радека Йона ухвалити закон, що зараховує до тоталітарних явищ одного порядку фашизм і комунізм".

Скільки благородного гніву. Але по суті лише загальні фрази та використання того факту, що Радянський Союз через незалежні від нього обставини опинився в таборі антифашистських держав. Адже коли укладали пакт Молотова-Ріббентропа, про антифашизм не думали. Більше того, на сесії Верховної Ради в жовтні 1939 року тодішній голова раднаркому В'ячеслав Молотов, навпаки, всіляко вихваляв нацизм і засуджував так званих паліїв війни в особі Англії й Франції. Те саме заявляв і Сталін у своєму відомому інтерв'ю газеті

„Правда" приблизно в той же час. Просто двом диктаторам у Европі виявилося тісно. Не поділили вони континент, от і опинилися в протилежних таборах.

А що ж їх відрізняло? Та по суті нічого такого. Не було в Радянському Союзі газових камер у концтаборах. Та й не було в цьому необхідности. Сибір величезний. Те, що робилося в газових камерах Освєнціма та Треблінки, з успіхом виконував тяжкий і холодний клімат Сибіру, Далекого Сходу, в якомусь сенсі й Центральної Азії. Цілі народи депортували без будь-яких підстав, дорогою вони помирали, до пункту призначення прибувала в найкращому разі половина, а решта гинули від холоду, голоду та непосильної праці. Якщо це не геноцид, то що тоді? Радянський солдат розгромив фашизм і врятував народи Европи, але виникає цілком природне запитання: від чого?

Певна річ, солдат не винен, що слідом за ним йшли особисти, енкаведисти й інші влаштовувачі щасливого майбутнього. Яка різниця полякам, чехам, угорцям або словакам, якого кольору був тоталітаризм, у який вони потрапили після так званого визволення?

Якщо СРСР так боровся з нацизмом, то чому видавав німецьких комуністів і просто антифашистів у руки ґестапо. Невже в Москві не розуміли, яка доля їх чекає. Тепер новоявлені захисники „ефективного менеджера" видають цей злочин, навіть за тодішніми радянськими законами, за акт державної мудрости й необхідности. Треба було ублажити Гітлера й тим самим відстрочити війну. А може, її взагалі не треба було затівати? До розподілу Польщі в СРСР не було з Німеччиною спільного кордону, то про яку війну взагалі могла бути мова. Не треба було встромлювати ніж у спину Польщі, яка цілком успішно билася з Гітлером. Якщо так хотіли запобігти війні на своїй території, то слід було полякам всіляко допомагати й, цілком можливо, привели б аґресора до тями. А в результаті спільних військових парадів у Бресті й Ґродно отримали аґресора за Бугом, та забезпечували його стратегічними матеріялами, з яких були зроблені танки й літаки, що сіяли смерть на нашій землі.

І те, що в Нюрнберзі судили фашизм,–це акт високої справедливости. Але за законами совісти й справедливости такий же суд мав би відбутися над Сталіним і всіма його прибічниками, над партією, яка ввергла наш народ в історичну катастрофу. І те, що свого Нюрнберґа у нас досі не було, позначається на нашому сьогоднішньому дні, на стані нашої країни.

У Росії досі живі спадкоємці Сталіна. Може, не в прямому розумінні, але в ідейному точно. Тому вони категорично не сприймають будь-яке порівняння двох тоталітарних режимів. Але знайти відмінності не вдається, надто багато спільного й схожого. Ось і лунають в офіційних заявах погрози й прокльони всім тим, хто думає інакше. Хоча в самій

Росії великими накладами видаються книжки про те, що рішення трибуналів, які судили великих і малих нацистських злочинців, були несправедливими. Нічого такого Гітлер не скоїв. Обіцяв очистити Німеччину від євреїв, виконав. Обіцяв німцям сите життя, майже виконав. Не було за що його і режим судити. І це в Росії, в якій правлячий клас так пишається перемогою над нацизмом. Та так, що й іншим дістається. При цьому в дусі радянської пропаґанди відбувається підміна понять.

Ніхто рішення Нюрнберзького трибуналу не ставить під сумнів. Хоча до самого процесу та його перебігу є питання передусім юридичного характеру. Союзники пішли на поводу у Сталіна й відмовилися розглядати причини Другої світової війни. А даремно. Можливо, зараз нам було б набагато легше.

Минуле лише тоді припинить стріляти в майбутнє, коли під ним буде підведена справжня риска й воно припинить бути предметом політики, а залишиться справою науковців і фахівців. Судячи з дій російської влади, чекати цього доведеться ще довго. І страждати через це буде, в першу чергу, російський народ, якому продовжуватимуть навіювати хибні ідеологеми великого минулого. Про те, що червоний тоталітаризм набагато кращий за коричневий. Уся справа, виявляється, в кольорі, а все решта–диверсії ворогів.

Стевен ЕРЛЯНҐЕР

НЕВТІШНІ УРОКИ ДЛЯ НАТО

Війна в Лівії може бути одним з тихих, але важливих моментів в історії держав. Це перший раз, що Сполучені Штати відігравали другорядну ролю–„провід ззаду", якщо „провід" відповідне слово–у війні НАТО, яку в основному провадили Англія і Франція, дві мілітарно найсильніші держави в Европі.

Більше шести місяців надбюджетних коштів пішло на війну проти однієї з найслабших мілітарних держав у світі, з нестачею літаків, зброї та боєприпасів, які були призначені ніби на те, що НАТО мало б „захищати цивільне населення", коли було ясно, що Альянс підтримував одну сторону в громадянській війні.

У війні в Лівії деякі члени Атлантичного альянсу взагалі не брали жодної участи, або не післали бойових літаків, як от: Еспанія і Туреччина. Це була війна, в якій данці та норвежці зробили надзвичайне число бойових вильотів, Їхні літаки й пілоти стали знеможені тоді, як єдиний французький атомний авіяносець відплив на ремонт, а Італія забрала свого авіяносця, щоб заощадити кошти.

Тільки 8 з 28 союзників, які були задіяні в цій війні, брали участь в бойових діях. Їм заскоро скінчилися боєприпаси й вони мусили купувати їх за собівартістю у складах Сполучених Штатів. Німеччина взагалі відмовилася від участи, навіть у створенні забороненої для польотів зони.

Хоча Вашінґтон відійшов на задній плян у ході війни, на яку адміністрація Обами дивилася скептично з самого початку, Сполучені Штати все одно, зокрема в початкових етапах, зруйнували протиповітряну оборону Лівії, щоб їхні натівські колеґи могли безпечно літати. Згодом США давали розвідувальні інформації, заправляли пальним літаки в повітрі й зумовляли більше цільне бомбометання, ніж в Парижі чи Лондоні хотіли ці дії визнавати. Очевидно, повітряна зброя і техніка НАТО в поєднанні з британськими, французькими катарськими „дорадниками", які „таємно" співпрацювали з повстанцями на землі, перемогли сили полковника Муаммара Каддафі.

Питання, однак, постає: чи европейські члени НАТО коли-небудь знову захочуть задіяти подібну акцію.

Або европейці будуть розбудовувати безпеку й оборону, яку вони пропаґують протягом тривалого часу, або, беручи до уваги витрати і труднощі в Лівії, вони просто зрезиґнують з усього заплянованого. Жюрі засідає, і його рішення матиме важливе значення.

Деякі військові експерти, як Томас Валашек з лондонського Центру европейських реформ, кажуть, що дипломатія Вашінґтону

спрацювала, й під час лівійського конфлікту „союзники створили новий поділ праці в операціях НАТО на кордонах Европи, що є позитивним."

Можливо. І так само, можливо, враховуючи кошти й напругу під час лівійських операцій, у поєднанні з життєвою необхідністю скоротити дефіцит бюджету вдома, навіть ці вісім европейських країн, які воювали, прийдуть до висновку, що в дійсності европейська безпека й оборона є занадто коштовні. Тому оборонні бюджети скорочуватимуться аж до границі маловажности–принаймні в оцінці Вашінґтону. Зрештою, сам Европейський Союз не відіграв жодної ролі у війні в Лівії.

Франсуа Гайсберґ, французький військовий аналітик з Фонду стратегічних досліджень у Парижі, заявив, що рішення, прийняті у Вашінґтоні, щоб „провадити ззаду", й у Берліні, щоб не брати взагалі участи, матимуть „основні стратегічні наслідки для НАТО й Европейського Союзу".

Так Лівія може стати майбутнім зразком для НАТО: внутрішня добровольча коаліція, обмежена умовами національних „застережень", що закінчиться без боєприпасів і бойових об'єктів, з неадекватними засобами для осягнення поставлених політичних цілей.

Економічна криза лише підсилює неохоту Европи до своїх великих амбіцій грати глобальну ролю у зовнішній і оборонній політиці.

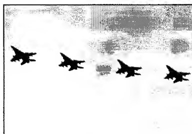
У лютому на Мюнхенській конференції безпеки генеральний секретар НАТО Андерс Фоґ Расмуссен з прикрістю зазначив, що в останніх двох роках европейські витрати на оборону скоротилися на 45 млрд. дол. Якщо ці тенденції продовжаться, то „ми ризикуємо жити в розділеній Европі", яка „відпливатиме все далі й далі від Сполучених Штатів".

Північноатлантичний альянс, як і Европейський Союз, страждає від пострадянського похмілля. Лідери країн НАТО у своїй останній стратегічній доктрині намагалися знайти достовірні загрози для Европи, наприклад, піратство, коли дійсна причина доцільності Альянсу зникла разом з радянськими танками вздовж Ельби.

Що стосується Афганістану, то чим менше слів, тим краще. У союзників НАТО виникли колективні докори совісті щодо пост-9/11 оголошення війни проти Аль-Каїди і Талібану. Англія і Франція далі поносить втрати вояків, а їхні вошти більші, ніж у час лівійської операції. Вони не можуть дочекатися часу, щоб забратися звідти. Мало хто в Европі вірить, що війну в Афганістані можна–в традиційному сенсі–славно закінчити. Не вірять навіть, що будь-який кінець цієї війни матиме тривалий вплив у майбутньому.

Переклад з англійської за „Нью-Йорк Таймс"

У МИРГОРОДІ ЗАВЕРШИЛИ НАВЧАННЯ „БЕЗПЕЧНЕ НЕБО-2011"

Україно-американо-польські навчання військових сил „Безпечне небо-2011" (18-29 липня 2011) завершилися на Полтавщині. У ході навчань використовувався повітряний простір України й Польщі, аеродром базування авіації „Миргород" у Полтавській області й один з аеродромів польської сторони.

Підрозділи авіації й засобів протиповітряної оборони Повітряних сил Збройних Сил України й 144-го винищувального авіяційного крила Військово-повітряних сил Національної ґвардії штату Каліфорнія (США) спільно відпрацювали забезпечення повітряного простору й протидію повітряним суднам, які можуть використовуватися для терористичних актів у місцях проведення в Україні масштабних спортивних подій—футбольних матчів европейського чемпіонату в 2012 році, що проходитимуть у Польщі й Україні.

При проведенні практичної фази навчань було зроблено 56 вильотів на літаках Су-27, МіГ-29 і F-16 із загальним нальотом понад 60 годин.

Проведено 12 перехоплень повітряних цілей, 18 складних пілотажів, підвищено рівень професійної й літної тренованости екіпажів винищувальної авіяції, групи керівництва польотами, фахівців логістики й зв'язку.

PS *Варто згадати, що влітку 1944 року до Миргороду, Полтави й Припятина реґулярно прилітали американські бойові літаки в операції „Френтік". Див. ст. 79.*

ПОСТІЙНА ПРИГАДКА АМЕРИКАНЦЯМ! ПРО НЬОГО–ЇХНЬОГО ВІЙСЬКОВИКА!

Він стискає в руці хрестик, що висить на ланцюжку поруч з його розпізнавальним значком. Він знає, що може вже не побачить деяких своїх побратимів.

Ти оглядаєшся за всіма гарними дівчатами, йдучи по пляжі.

Він патрулює вулиці в пошуках за підпільниками і терористами.

Йому сказали, що його службу продовжено ще на два місяці.

Ти дзвониш до своєї дівчини й умовляєшся на зустріч сьогодні увечорі.

Він чекає на листа з дому.

Ти обіймаєш й цілуєш свою подругу, звичайно, як кожного дня.

Він притискає до грудей листа й нюхає запах парфуми від своєї любки.

Ти закочуєш очі, як твоя дитина плаче.

Він дивиться на фото його щойно народженої дитини й сумнівається, хоч коли-небудь її побачити.

Ти критикуєш свій уряд, і стверджуєш, що війна ніколи нічого не вирішує.

Він бачить, як невинних тортурують і вбивають його ж побратими.

Він знову пригадує, за що бореться.

Ти чуєш анекдоти про війну й жарти про таких, як він.

Він чує постріли, вибухи бомб і крики поранених.

Ти бачиш тільки те, що ЗМІ хочуть, щоб ти бачив.

Він бачить порозривані тіла, що лежать навколо.

Твої батьки просять тебе зробити дещо, але ти цього не виконуєш.

Він виконує те, що йому наказують, навіть якщо це загрожує його життю.

Ти часто вдома дивишся телевізор.

<u>В нього</u> стільки вільного часу, щоб подзвонити чи написати додому, поспати і поїсти.

Ти лягаєш на м'яку постіль, з пуховими подушками й чуєшся приємно.
<u>Він</u> намагається заснути, але його цілу ніч будять міномети й вертольоти.

Якщо ти підтримуєш наші війська, надішли цього листа до 13 людей.
ПАМ'ЯТАЙ про наші війська, і не забудь їх ніколи.
Їх не можемо забути ! — Lest we forget!

ГОМОСЕКСУАЛІСТИ МОЖУТЬ ВІДКРИТО СЛУЖИТИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ США

Вашінгтон. – „Патріотам, які прагнуть служити країні, яку люблять, вже не треба брехати про свою сутність"–вважає Президент США Барак Обама, який пообіцяв скасувати закон „Не питай, не кажи" ще під час виборчої кампанії. Після понад двох років при владі йому вдалось провести відповідний закон через Конґрес, і він може занести цю справу в актив своїх виконаних обіцянок. У заяві з приводу офіційного початку відкритої служби сексменшин у лавах збройних сил цей день 20 вересня став святом для майже 14 тис. військовиків, які були звільнені зі служби в армії за порушення закону „Не питай, не кажи". Чимало з них плянують повернутися на службу.

Закон „Не питай, не кажи" був прийнятий у 1993 році під тиском активістів захисту прав сексменшин, і дозволив гомосексуалістам служити за умови, що вони приховували свою орієнтацію. До його прийняття сексменшинам була зачинена дорога у лави збройних сил США. Однак, кілька останніх років активісти вели боротьбу за скасування і цього закону, щоб люди нетрадиційної орієнтації могли служити відкрито.

Чимало критиків вважають, що скасування „Не питай, не кажи" послабить моральний стан військовиків і нарікають, що процес скасування закону було проведено через Конґрес занадто швидко і без відповідного обговорення.

Пентаґон, тим часом, чітко виконує наказ згори. Міністерство оборони заздалегідь почало підготування до зупинки дії закону „Не питай, не кажи" і не очікує проблем пов'язаних з цим процесом.

(„Голос Америки")

Павло КОСТ

РОСІЯ ОЗБРОЮЄТЬСЯ
Які наслідки для Києва матиме продаж Росії французьких вертольотоносців типу „Містралі"?

Під час Петербурзького міжнародного економічного форуму 17 червня 2011 р. підписано французько-російський військовий контракт. Париж виконає для російської армії два вертольотоносці типу „Містралі", за що отримає 1,2 млрд. евро. У контракт входять і вартість навчання екіпажу, і адаптація документації, і ліцензії на три технології, зокрема бойову інформаційно-управлінську систему „Zenith-9" та командну систему управління зв'язку (фльотою) „SIC-21".

Вертольотоносець „Містраль"

Обурення відсутністю консультацій щодо цього питання з боку Парижа на форумі НАТО і ЕС висловлювали Литва, Латвія та Естонія. Серйозне занепокоєння виражала Грузія. Однак решта міжнародної спільноти начебто не помітила перемоги Франції в тендері, організованому Москвою. Фактично не було реакції не тільки з боку США, Німеччини і НАТО загалом, але також „русофобської" Польщі. Мовчав Київ. Як наслідок, деякі експерти заговорили про „новий старий" розподіл сфер впливу.

Ще на початку переговорів щодо „Містралів" (напочатку 2009 р.), активними противниками їхнього проведення були французькі дипломати. МЗС наголошувало, що Парижеві буде надзвичайно складно пояснювати міжнародній спільноті бажання продати військову техніку Росії, країні, яка брала участь у збройному конфлікті з Грузією, а Ніколя Саркозі був основним медіятором у переговорах під час цієї війни. Виходить–медіятор озброює одну зі сторін конфлікту...

Таким чином, Росія крок за кроком добивається визнання Заходом пострадянського простору за виключну сферу її інтересів. І слід визнати, що купівля „Містралів" означає здійснення потужного кроку в цьому напрямку.

Більше того, продаж „Містралів"–це лише частина картини, яку спільно малюють Кремль і Єлисейський палац. Росіяни хочуть купити у французів технології виробництва енерґетичних установок для підводних дизельних човнів, гідроакустичного обладнання і торпедної зброї. Крім того, йдуть досить розвинуті переговори про купівлю

Москвою бронеавтомобілів французької фірми Panhard General Defense. Не менш повносилим вважається діялог про передачу російській стороні комплектів „солдата майбутнього". Нарешті, поглиблюється співробітництво в енерґетичній сфері, а французькі компанії беруть участь у кількох масштабних інфраструктурних проєктах у РФ.

Хоч успішне проведення навіть всіх цих операцій не перетворить російські збройні сили в непереможні і всемогутні, сам факт такого співробітництва насторожує. Париж не розуміє (або, скоріш за все, не хоче розуміти), що Кремль холоднокровно використовує амбіції над Секваною для послаблення єдности НАТО і ЕС та закріплення за собою пострадянського простору.

Не слід забувати й про те, як Москва знехтувала запропонованими Саркозі умовами примирення між РФ і Грузією 2008 р. Французьке бажання тісної співпраці з Росією, продемонстроване після того, Кремль розшифрує як однозначну згоду Франції на його домінацію на пострадянському просторі. Хто дасть ґарантії, що „Містралі" не будуть діяти на Чорному морі? (незважаючи на потенційну ризикованість та неефективність такого застосування). Варто нагадати заяву командувача російської фльоти адмірала В. Висоцького, який сказав, що „якби в РФ була така техніка в серпні 2008 р., то грузинське питання можна було б вирішити за 40 хвилин, а не за 36 годин".

Дуже небезпечним аспектом є брак по-справжньому рішучої реакції інших гравців на Заході. Заблокувати продаж навряд чи могли навіть США, але чітко продемонструвати своє незадоволення операцією ніхто не забороняв. А це–ще одне „зелене світло" для Росії.

Загалом ця операція–це щось значно більше, ніж банальні торговельні відносини. Їхня геополітична складова більш ніж очевидна, а відкритість намірів РФ і Франції навіть вражає. Все це означає, що процес поглиблення російсько-французької дружби триватиме й далі, а світовій та европейській спільнотам варто не тільки прискіпливіше до нього придивлятися, але й адекватно реаґувати. У тому числі й Україні.

Позиція Саркозі не залишає надій на сприяння з боку Парижа інтеґрації України з ЕС і НАТО. Франція традиційно вважає Україну російською зоною впливів, а історія з невдалими спробами залучення до проєктів в Україні французької компанії DCNS–зайве цьому підтвердження. Збереження цих тенденцій загрожує фактичним поверненням до розподілів сфер впливу в Европі.

Водночас слід зазначити, що попри великі амбіції Парижа й Москви, не тільки вони будуть будувати міжнародну архітектуру безпеки й вирішувати долю України. Решта впливових столиць західного світу по-іншому розуміє роль пострадянських країн та, зокрема, місце Києва на геополітичній мапі Европи. Попри політику т.зв. перезавантаження відносин з РФ, Вашинґтон не заплющує очі на українське питання. Що-

раз активнішим щодо України починає бути й Берлін, а голову німецької дипломатії Ґідо Вестервелле сміливо можна вважати найбільш проукраїнським міністром Німеччини за всю її історію. Загальновідомою є стабільна позиція щодо Києва країн Центральної Европи, яка суперечить російським плянам розподілу сфер впливу.

Незважаючи на це, названі суб'єкти не відреаґували чітко на зближення РФ з Францією, чим викликали над Дніпром чергове розчарування Заходом, за що отримали ряд критичних зауважень в Україні. Але необхідно відзначити, що українське очікування на таку реакцію було виправданим тільки частково. Бо як можна сподіватися на рішучі кроки Вашинґтона, Берліна або Варшави, якщо сам Київ зробив останнім часом багато задля того, щоб Україна вважалася саме російською зоною впливу? Якщо над Дніпром далі є такі очікування, то Банковій варто нагадати старе прислів'я: „Вимагаєш від інших–вимагай від себе!"

Брак чіткого позиціонування України як незалежного від Москви центру впливу означає, що Київ не дав Заходові навіть шансу на демонстрацію своєї підтримки. Відмова від інтеґрації з НАТО, продовження терміну перебування Чорноморської фльоти РФ в Криму чи спроби відкритого копіювання російських стандартів у внутрішній політиці–це лише основні сиґнали готовности Києва до сприйняття російського бачення геополітики в Европі. І хоч це не може виправдовувати апатію Заходу, без сиґналу від самої України не варто чекати його від інших держав. Звичайно, крім Росії...

(„Наше слово" №32, 2011 року)

Валентин МОРОЗ

ПРОЦЕСИ ОУН У ЛЬВОВІ ТА ВАРШАВІ

У 1932 році УНДО запропонувало концепцію „нормалізації"– тобто більш мирного полагодження українсько-польських стосунків. У відповідь на це новий польський міністер внутрішніх справ Косьцялковський висунув у 1935 році ідею стримання від різких акцій–як з українського, так і з польського боку. Але в тому то й річ, що „нормалізація" була можливою лише завдяки терористичним актам ОУН! (Та й Косьцялковський зайняв свою посаду лише після того, як бойовики ОУН „шмальнули" в 1934 році попереднього міністра внутрішніх справ Пєрацького (про це мова попереду). Так що критика ОУН, як з боку українських леґалістичних партій, так і з боку польських кіл, була просто смішною. Навіть „чукча" розумів, що без діяльности бойовиків ОУН польська влада нищила б українські „Маслосоюзи", кооперативи й „Просвіти" в кілька разів енерґійніше (і без жодних перешкод).

У 1926 році (в результаті державного перевороту) до влади у Польщі прийшов Пілсудський. Функції його були неясними (як і все, зрештою, у польській політиці). Офіційно його титул називався „начельнік паньства" („керівник держави"). А практично він був дев'ять років диктатором–але не таким „крутим", як Сталін або Гітлер. По суті влада його трималася не так на каральному апараті (типу КҐБ чи ґестапо), як на його леґендарно-харизматичній популярності у певних польських колах. (Ця „леґенда Пілсудського" ще й тепер не згасла у польському загалі).

У 1935 році, після смерти Пілсудського, у Польщі вводять нову конституцію. Антиукраїнський курс поступово зростає і досягає апогею якраз на кінець 30-х років, перед Другою світовою війною. Але в тому то й річ, що й українська активність досягає свого апогею в кінці 30-х років! Образно кажучи, тут дурна польська коса натрапила на твердий український націоналістичний камінь...

Взагалі ці зміни у польських верхах на українську ситуацію впливали дуже мало. Уже було згадано про загальновідому формулу: „в Польщі кожний шляхтич–король". При такій психологічній атмосфері у Варшаві міг сидіти в головному кріслі не лише Пілсудський, але й навіть Папа Римський. Але на ставлення польської адміністрації до українців десь в Ґаличині чи на Поліссі це не робило жодного впливу. Всі повітові старости й шефи поліції мали твердо вироблену лінію ще з 17-го століття: „на знищене Русі". Тому формула діяльности ОУН як за Пілсудського, так і після нього залишалася незмінною: нещадна і безкомпромісова

боротьба! Відповідь терором на польський терор! Мабуть, найкраще вона висловлена у фразі Степана Бандери, яку він кілька разів повторив на процесах 30-х років: „Нас розсудить залізо і кров!"

Ще одна важлива тема західньо-українських 30-х років–це упадок „ікроїдів" (тобто занепад совітофільства). До совєтського консульства у Львові любила вчащати у 20-і роки чимала компанія, де її вгощали совєтською ікрою. Популярно цю компанію називали „ікроїдами".. У 30-і роки „ікроїдство" цілковито щезає, „як роса на сонці". Жахи „розкуркулення" і голоду 1933 року стали широко відомими в Галичині й на Волині. І не лише з газет. Тоді ще не було такого герметично закритого совєтського кордону, як пізніше, після Другої світової війни. Багато з тих, що втекли через кордон у 20-і роки на схід, зуміли „проскочити" потім через кордон назад, у Західну Україну. Були вони розчаровані тим, що побачили на сході... І–ясна річ–стали чудовим рупором для антимосковської пропаганди. Результатом було майже повне зникнення „сельробівських" впливів на західньо-український загал у 30-і роки. Автор цих рядків не раз бачив (у західньо-українських архівах) таку картину. У звітах польської поліції реґулярно повторялась формула: у такій-то місцевості така-то група українських активістів перейшла від комуністів до ОУН... Тобто: у 30-і роки відбувається масовий перехід українського радикального елементу від комунізму до націоналізму.

Мабуть, найголовнішим символом цього процесу була справа Миколи Лемика. Перш за все: був це найголосніший судовий процес після справи Біласа-Данилишина.

Коротко–деталі справи. 22 жовтня 1933 року в совєтському консульстві у Львові на вулиці Набєляка пролунав постріл. Убитим був працівник совєтського консульства Майлов, а виконав атентат 19-річний випускник української гімназії у Львові, член ОУН Микола Лемик. Перед пострілом він коротко вияснив Майлову, що це присуд ОУН за вбивство мільйонів українців у 1932-33 роках. Перед атентатом Лемика викликав на зустріч Степан Бандера, тодішній Крайовий Провідник ОУН. Він передав наказ: убити совєтського консула. Але після того не стріляти польських поліціянтів і здатися їм добровільно. [1] Отже: був це демонстративний акт, спрямований проти московського терору 1932-33 років в Україні. Так заявив Лемик і польській поліції під час арешту (відмовившись назвати своє ім'я); так заявив і на суді: він діяв за наказом ОУН. Убивство совєтського службовця було помстою за вбивство мільйонів українців у 1932-33 роках.

Вже на суді вияснилося, що Лемик убив не совєтського консула, а „працівника консульства" Майлова.

1. Петро Мірчук. *Нарис історії ОУН*, т. І, Мюнхен–Лондон–Нью-Йорк, 1968. стр. 337.

Але... Лемик недаремно потратив свою кулю... Бо Майлов був ніяким собі „працівником консульства". Була це „грубша риба". Майлов за особистим дорученням Сталіна об'їжджав усі дипломатичні представництва Москви і контролював їхню діяльність. [2]

Але...

Далеко цікавішим за сам факт атентату виявилось одне „шило", що „вилізло з польського мішка" під час судового процесу. Перш за все: Микола Лемик був засуджений на смертну кару, і лише з огляду на вік атентатника ця кара була замінена досмертним ув'язненням. Уже тут кожна думаюча людина має причину для здивування. Адже ж убитим був не якийсь польський міністер чи польський шкільний куратор, а московський функціонер... А Москву поляк завжди мав за головного і непримиримого ворога, і дивився на москаля „як Ленін на буржуазію"..

Та це лише „квіточки".. А „ягідки" ще попереду...

Досить вчитатися в опис процесу, як відразу впадає в очі (навіть непрофесіоналові) дивна, просто-таки зворушлива любов польського судді до... московського окупаційного режиму в Україні!

Ось факти. Для ролі оборонців Лемика демонстративно зголосилися всі українські адвокати. Суд допустив тільки трьох. Основним оборонцем був відомий Степан Шухевич. Але... На всі його питання до підсудного відповідь судді була абсолютно однакова: „Відхиляю це питання". І були це питання, що стосувалися не польського, а московського терору в Україні. Наприклад: чи знаєте Ви, що цілий ряд визначних українців покінчили самогубством у зв'язку з подіями 1933 року? Чи знаєте Ви, хто був Хвильовий? Чи знаєте Ви, хто був Скрипник? Чи Ви читали про масову смертність на Великій Україні? І навіть на таке питання: чи Ви читали, що совєти нищать релігію?–суддя (дуже польський, а отже й дуже католицький суддя...) відповів: „Відхиляю це питання".[3]

І Шухевич, і Старосольський тричі апелювали до трибуналу з питанням: чи підтримує він ці дії судді? І трибунал кожного разу сказав так. Відкинуті були навіть внески про вислухання польських спеціялістів у справі „розкуркулення" й голоду 1933 року, а також матеріяли з польських газет. Більше того: були відкинуті навіть пропозиції вислухати статтю доктора Аменде, генерального секретаря Конґресу національних меншин, і матеріял про спеціяльне засідання найвищої Ради Ліґи Націй від 24 вересня 1933 року, де говорилося про жахливе становище в Україні, і де є заклик до Червоного Хреста про організацію порятункової акції голодуючим на Україні. [4]

2. Петро Мірчук. *Нарис історії ОУН*, т. І, Мюнхен–Лондон–Нью-Йорк, 1968. стр. 339.

3. Там же, стр. 343-344.

4. Там же, стр. 344-346.

Як бачимо, тут ішлося не про іґнорування українських адвокатів. Тут ішлося про іґнорування світових чинників та авторитетів. Додаймо до цього: під будинком суду була українська демонстрація підтримки Миколи Лемика. Польська поліція зустріла її пострілами; при чому стріляли не гумовими і не газовими кулями, а звичайними бойовими патронами. В результаті був поранений український студент, а також убита... польська (!!?) студентка, що випадково проходила цією вулицею. Всі ці „подвиги" польської урядової кліки описували кореспонденти світових газет, яких було як ніколи багато в залі суду; їм довелося навіть принести додаткові крісла.[5] І всі вони описували як дії судді, так і дії всієї польської системи. Інтерес світової громадськости як до самого суду, так і до теми голоду 1933 року виявився більшим понад усякі сподівання.

Враховуючи всі ці чинники, взяті докупи, необхідно визнати: польська система виглядала перед світовою опінією повним і стопроцентовим „придурком", зворушливо захищаючи тих, що буквально через кілька років знищили у Катині під Москвою усіх польських офіцерів, які потрапили в руки Кремля після гітлерівсько-сталінської війни проти Польщі у 1939 році.

Отже, постає ще раз і ще раз питання: чому польський суддя зі Львова так зворушливо захищав ту московську систему, яка буквально через кілька років, у 1939-у, заарештувала і його самого (якщо він не встиг утекти через Румунію на Захід разом з президентом Мосціцьким?).

Без сумніву, цим польським „суддям-шовінякам" керували два почуття. Перше: це почуття заздрости. Він просто заздрив московським окупантам, які виконували на сході України плян „на знищенє Русі" значно успішніше, ніж це робили польські окупанти на заході України. Звичайно, польські окупанти охоче б повторили те, що зробили московські, але ж... ситуація не дозволяла... Польська система просто не мала можливости знищити на заході України 7 мільйонів українців–бо ця територія була „занадто близько до Европи". І друге почуття, яке керувало цим польським „судіяком-шовіняком"–це, без сумніву, почуття вдячности. За що? А за те, що Москва так знищила і знесилила в 1939 році загальний український потенціял. А він був дійсно загальним; ослаблення його східнього крила послабило, без сумніву, і його здатність протистояти польському тискові на Західній Україні.

Так виявилася „зворушлива" єдність двох окупантів у боротьбі проти України. Здавалося, що суд Лемика–це „крапка над „*і*" в аспекті західньо-українських процесів 30-х років. Але процес Пєрацького,

---

5. Петро Мірчук. *Нарис історії ОУН*, т. І, Мюнхен–Лондон–Нью-Йорк, 1968. стр. 342, 348.

що відбувся незабаром, „підняв планку" ще вище.

Про що мова?

15 червня 1934 року на варшавській вулиці пролунали постріли. В результаті був убитий польський міністер внутрішніх справ Пєрацький. Стріляв Григорій Мацейко, член ОУН. [6] Якою дивною й непрогнозованою буває людська доля... Згідно з пляном Григорій (Гриць) Мацейко мав же загинути разом з міністром Пєрацьким! Бо все мало відбутися в результаті вибуху бомби, яка мала розірвати і міністра, і того, хто його вбивав. Але бомба не захотіла вибухнути... І тільки тому Мацейко витягнув пістоля і „шмальнув" кілька разів у Пєрацького. А після того... „змився"! Йому вдалося проскочити (із стріляниною) не лише варшавські вулиці. Він щасливо дістався з Варшави до Західної України; а тут його в районі Ворохти перевели на Закарпаття–тобто в межі тодішньої Чехословаччини. Так він опинився поза межами досягнення польської поліції; на варшавському процесі Пєрацького він взагалі не фіґурував.

Спочатку польська поліція була у стані повної розгублености. Вона підозрівала навіть, що вбивство Пєрацького–це справа однієї з польських опозиційних груп. Аж коли в бюлетені ОУН з'явилось офіційне повідомлення:

> Бойовик УВО виконав дня 15 червня 1934 року у Варшаві замах на одного з катів українського народу. Бойовик УВО вбив міністра внутрішніх справ польського окупаційного уряду на Західньоукраїнських землях, Броніслава Пєрацького. [7]

Тоді поліційний апарат зрозумів, що польська опозиція тут ні при чому, і що це акція ОУН.

Голосний на увесь світ процес Пєрацького відбувся у Варшаві з 18 листопада до 13 січня 1936 року. Взагалі-то в українській історичній традиції Варшавський процес (як і тісно пов'язаний з ним Львівський процес, що відбувся у 1936 році) називаються не „Процес Пєрацького", а „Процес Бандери і товаришів". Тут уперше яскраво „засвітилися" майбутні „знакові постаті" українського націоналізму (Бандера, Лебідь, Зарицька та інші). І–що найбільш вагомо–Бандера як майбутній символ епохи починався саме тут, на варшавському і львівському процесах.

Перш за все необхідно згадати, як виявилась у цих подіях етика (точніше: героїчна етика) оунівського підпілля. (Без таких вияснень буде не історія західньо-українських 30-х років, а просто факти. Але факти аж ніяк не є історією,–це лише матеріял для історії). Так от: керівники оунівського підпілля оголосили „конкурс" на охочого вбити Пєрацького

6. Петро Мірчук. *Нарис історії ОУН*, т. I, Мюнхен–Лондон–Нью-Йорк, 1968. стр. 383.

7. Там же, стр. 375.

кого. Але... Нагородою для переможця конкурсу була не Нобелівська премія і не премія Оскара на Каннському кінофестивалі. „Нагородою" була... смертна кара! Атентатник (як уже згадувалося) мусив загинути разом з Пєрацьким в результаті вибуху бомби... І на цю роль зголосилися аж три (!?!) бойовики ОУН... Добровільно! Їх ніхто не примушував!

Степан Бандера вибрав особисто із трьох Григорія (Гриця) Мацейка. Останній прагнув спокутувати свою мимовільну провину. Був він, образно кажучи, „без вини винуватий".. Бо 16 червня 1931 року спіймав на львівській вулиці Івана Мицика, члена УВО, якого переслідувала польська поліція (після терористичного акту, виконаного ним) з криками „Тримай злодія!" (Мацейко був переконаний, що він спіймав звичайного польського „батяра", вуличного злодія). [8]

Ця „етика тероризму" (кажучи мовою пекельного гумору) була на такому високому рівні, що вплинула навіть на... польське середовище! Автор цих рядків мав довгі розмови у мордовському таборі з Богданом Сорокою, одним з відомих лідерів ОУН. Він сам не фігурував на варшавському процесі. Але знав дуже добре усі „технічні" деталі справи,–бо Катерина Зарицька, його майбутня дружина, сиділа у Варшаві на лаві підсудних. Так от, дуже виразний момент. Перед судом виступає (в ролі свідка) вдова міністра Пєрацького. І говорить, показуючи на дванадцять підсудних: „Я не маю до цих молодих людей (а нікому із цих дванадцяти не було ще й 30-и років) жодних претенсій. Це–ідеалісти, які вважають свою справу святою".

(І це говорила вдова Пєрацького, яка мала повне право ненавидіти убивців свого чоловіка!)

Відгомін варшавського процесу вийшов далеко за межі Польщі; він став однією із світових сенсацій. Одна із газет „світського калібру", анлійська *Манчестер Гардіян*, подала 22 листопада 1935 року детальний матеріял як про судовий процес, так і про міністра Пєрацького. Потім, 3 грудня 1935 р., ця ж газета друкує полеміку з польською урядовою пресою. [9] Навіть польські газети давали часом на диво об'єктивні матеріяли. Наприклад, часопис *Вядомосці Літерацке* надрукував 15 грудня 1935 року тверезий матеріял про варшавський процес. [10] А газета радикальних народовців *Просто з мосту* взагалі поставила усі „крапки над „*і*":

> Ми, польські народовці, маємо обов'язок найголосніше казати про те, що існує український народ, що він живе і бореться за своє право на життя. Саме ми мусимо розуміти й цінити героїчне зусилля українського народу, який протягом сотень років не має своєї державности, що його русифі-

8. Петро Мірчук. *Нарис історії ОУН*, т. І, Мюнхен–Лондон–Нью-Йорк, 1968. стр. 383.

9. Там же, стр. 385.

10. Там же, стр. 385.

кують, польонізують, роздирають, а він завжди триває. Хай українських націоналістів буде тільки жменька, проте напруження жертовности, посвяти і геройзму тієї жменьки таке наявно велике, що його вистачає не лише на те, щоб воскресити, а навіть створити націю. [11]

На варшавському процесі всі підсудні, за винятком одного, відмовилися говорити польською мовою. Суд заборонив їм виступати українською мовою, і фактично–далі вже був не діялог судді й підсудних, а односторонній „монолог" судді.

Враховуючи світовий розголос процесу, польська влада змушена була фактично повторити його у Львові, де всі (як підсудні, так і свідки) могли вже виступати українською мовою. Було це фактично завершення варшавського процесу. Тут уже на лаві підсудних сиділи двадцять три члени ОУН. І з ходу процесу, і з вироку (тут уже не було ані однієї смертної кари) було видно: польська каральна система змушена відступати. Досить згадати один епізод, який був фактично серцевиною процесу. Коли до залі ввели (останнім) Степана Бандеру, всі підсудні встали з місць і привітали його окликом „Слава Україні!" За підсудними встали з місць також українські адвокати, а далі... також спантеличені у першу хвилину трибунал і лава присяжних (!?!). [12] У Варшаві за ці оклики суд карав карцером. У Львові ж... суд відбувся мовчанкою... Як бачимо, польська система поступово втрачала орієнтацію і вже не знала, перед ким же стояти струнко: перед Пілсудським, чи перед Бандерою! І цей відступ польської системи був помічений у цілому світі, незважаючи на такі „технічно-гумористичні" деталі, як восьмигодинна (!?) промова прокурора на львівському процесі чи відкриття у 1934 році відомого концентраційного табору Береза Картузька на Поліссі.

---

11. Петро Мірчук. *Нарис історії ОУН*, т. І, Мюнхен–Лондон–Нью-Йорк, 1968. стр. 398.

12. Там же, стр. 400.

Веселих

Свят

Різдва Христового

та

щасливого Нового Року

бажає

УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

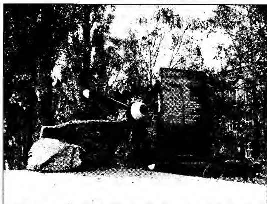
ЛИТВИН-ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

UNION FUNERAL HOME

Manager Theodore Mo Lytwyn
NJ License No. 3212
1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.)
Union, N.J. 07083
website: unionfuneralhome.com
Tel.: (908) 964-4222

ОПЕРАЦІЯ „ФРЕНТІК"

Пам'ятний знак на честь учасників операції „Френтік". На монументі українською та англійською мовами викарбувано: „На честь воїнів країн антигітлерівської коаліції, які брали участь у авіаційній операції „Френтік" 1944 року."

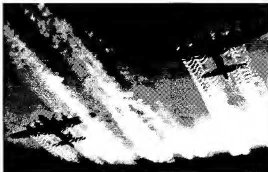
У роки Другої світової війни співробітництво альянтів здійснювалося не тільки при перегоні військової техніки, а й безпосередньо в боях. Унікальна сторінка історії–це проведення „човникових операцій" американською стратегічною авіяцією. Для реалізації плянів взаємодії потрібні були аеродроми на території Радянського Союзу. Ідея створення таких баз народилася в 1943 році. США мали могутню повітряну армаду, яка базувалася в Англії (8-а повітряна армія) та Італії (15-а повітряна армія). Тоді виник оригінальний плян: наскрізні „човникові" операції. Суть їх зводилася до того, що, вилітаючи з аеродромів Англії або Італії, літаки наносили бомбові удари по ворожих об'єктах, але приземлялися на території СРСР. Після технобслуговування, заправки і відпочинку літаки летіли в зворотному напрямі. Однак Сталін отягався з дозволом. Щойно коли попросив американців про допомогу в офензиві на Румунію, в обмін дозволив американським бомбардувальникам на посадку на авіябазах у СРСР. Аеродроми, придатні для посадки важких „Літаючих фортець", побудували в Полтаві, Миргороді та Пирятині.

ПОЧАТОК ОПЕРАЦІЇ

2 червня 1944-го майже 130 „Літаючих фортець" в супроводі 70 винищувачів 15-ї повітряної армії, стартувавши з італійських аеродромів, успішно атакували ворожі об'єкти і, „відстрілявшись", взяли курс на Полтаву. Так почалося shuttle „човникове бомбардування" в операції Frantic (несамовитій).

Спочатку вона отримала назву Операція Joe Frantic—відповідно до прохання про негайну допомогу Йосифа (Джо) Сталіна. Однак її скорочено до Frantic, щоб, бува, Сталін не образився.

15-а Повітряна армія США, під командуванням генерала Карла Спаатса, льотчика-винищувача з Першої світової війни, була створена виключно для знищення економіки Німеччини. Стаціонована в Італії, її бомбардувальники не могли осягнути цілей у східній Німеччині й Румунії й повернутися на свої бази.

В-17 „Літаючі фортеці" над Східною Европою

НІМЕЦЬКИЙ НАПАД

Ніч з 21 на 22 червня 1944 року стала „чорним днем" операції „Френтік". 120 німецьких літаків вчинили нічний налет на летовище в Полтаві. Радянські винищувачі не могли відбити напад. Знищено й пошкоджено 72 літаки, багато пального й обладнання. Згинуло 30 радянських вояків і три американські летуни. Це були найбільші втрати авіяції США в Другій світовій війні. Наступного дня німці напали на летовища в Миргороді і Пирятині. Близько місяця тривали направи.

ВАРШАВСЬКЕ ПОВСТАННЯ

1 серпня, коли передові сили Червоної Армії наблизились до розташованого на східному березі Вісли варшавського району Прага, у Варшаві піднялося повстання, організоване Армією Крайовою. Повстанці розраховували на допомогу союзників.

Однак Сталін, який вважав, що метою повстання є відновлення довоєнної Польщі як основи антирадянського „санітарного кордону", жорстко виступив проти допомоги повстанцям.

20 серпня Рузвельт і Черчілль направили Сталіну спільного листа, у якому висловлювали надію, що три великі нації врешті-решт знайдуть можливість допомогти польським патріотам. Але позиція Сталіна залишалася непохитною аж до вересня, коли стало ясно, що повстання зазнає поразки. Лише тоді Сталін санкціонував плян операції „Френтік-6", при цьому попередивши американського посла Ґаррімана, що згоди на скидання вантажів варшавським повстанцям він не надає.

8-а повітряна армія виділила для операції 110 „Літаючих фортець" у супроводі 149-ти „Мустанґів", які злетіли з англійських аеродромів 15 вересня 1944-го, але змушені були повернути назад через погану погоду.

Щойно 18 вересня повстанцям було скинуто 1248 контейнерів зі зброєю, боєприпасами, спорядженням. Втрати союзників — один В-17 („Літаюча фортеця") і два Р-51 („Мустанги").

КІНЕЦЬ ОПЕРАЦІЇ

19 вересня усі здатні літаки піднятися в небо—100 „Фортець" і 61 „Мустанг", з аеродромів Полтавського аеровузла, завдали удару залізничному вузлу Жолнок в Угорщині і приземлилися в Італії, звідки через погану погоду повернулися на бази в Англії 23 вересня.

Це була остання місія операції „Френтік". Надалі застосування для „човникових" операцій аеродромів Полтавського аеродромного вузла, який опинився в глибокому тилу, було недоцільно.

Результат: здійснено 2207 літако-вильотів–18 у „човникових" бомбардуваннях на 12 важливих об'єктів противника.

Підготував Роман Колісник

Борис КОЗЛОВСЬКИЙ

ДЕЯКІ ФАКТИ ПРО НІМЕЦЬКУ ОКУПАЦІЮ ЛЬВОВА

22 червня 1941 року німецька бомба влучила у торговий комплекс „Пасаж Миколяша", що був на початку вулиці Коперніка. Це був перший „привіт" Львову від німців...

Ще 24 червня 1941 року, за тиждень і шість днів до вступу німецьких військ до Львова, у різних куточках міста чулася стрілянина. Підрозділи НКВС вступали у сутички з німецькими диверсантами і бойовиками ОУН. Радянські і партійні органи поспішно покидали Львів. У тюрмі на Лонцького, в „Бриґідках" і Замарстинівській на той час утримувалося 5145 ув'язнених. За наказом Берії кримінальних злочинців випустили, а решту розстріляли або закатували...

Серед військ, які обороняли Львів від німців, був і четвертий механізований корпус генерала Андрія Власова. Це той Власов, який відзначився в обороні Києва і Москви, а потім здався німцям і очолив Російську визвольну армію у складі вермахту.

Вдосвіта 30 червня 1941 року, випередивши німців, до Львова вступили вояки Українського добровольчого батальйону „Нахтіґаль". У цей же день у будинку „Просвіти" на площі Ринок відбулися Національні Збори, які проголосили Акт відновлення української державности і створили уряд на чолі з Ярославом Стецьком. Але таке самоуправство викликало лють у Берліні. Створення незалежної української держави не входило у пляни Гітлера.

1 липня 1941 року на мурах Львова з'явився перший наказ військового коменданта міста. З 22-ої до 8-ої ранку встановлювалася комендантська година. Населення повинно було здати усю зброю і радіоприймачі. Крамниці працювали з 8-ої до 17-ої. Увесь 1941 рік був у Львові надзвичайно голодним. Повсюди у місті з'явилися таблички з написами „Тільки для німців". У трамваях для німців були окремі місця.

Площа біля оперного театру дістала назву Адольф Гітлер Рінґ, а проспект–Гітлерштрассе... Перейменованих вулиць і площ було 156. Почалося масове переселення ненімецького населення з комфортабельних квартир у гірші помешкання.

У ніч з 3 на 4 липня на Вулецьких пагорбах ґестапо розстріляло 23-х польських професорів. Перед війною у Львові було близько 116 тисяч осіб єврейської національності, приблизно третина усього населення. Німецьку окупацію пережили 823 євреї. 1943 року у Львівській області гітлерівці стратили 100 українців за „надання притулку євреям".

Наприкінці березня 1944 року Гітлер, стурбований становищем групи армій „Центр", вилетів до Львова. Фюрер перебував у Львові 27-28 брезня. У зв'язку з цим ґестапо здійснило низку акцій ґарантування безпеки високого гостя. Було заарештовано 50 поляків за знищення лінії телефонного зв'язку з готелем „Жорж", де мав відбутися бенкет на честь фюрера.

Після Бродівського кітла Маршал Конєв був впевнений, що німці самі залишать Львів, і наказав обходити місто. А от Хрущов „стукав" Сталіну на маршала, звинувачуючи його у небажанні штурмувати Львів. Залишився Львів порівняно неушкодженим.

27 липня 1944 року війська першого українського фронту під командуванням маршала Конєва очистили Львів від німецьких військ.

РЕСПУБЛІКА „КОМБРИҐА" КАМІНСЬКОГО

Борис Соколов, *Окупація. Правда і міти*

„Локотська республіка"–до останніх днів існування СРСР навіть згадка про неї суворо заборонялася.Фактично лише в 2002 році Б. Соколов детально, спираючись на офіційні радянські і німецькі документи, розповів про це унікальне державотворення.

Локотську республіку на території Брянської області РФ проголосили в листопаді 1941 року два інженери місцевого спиртзаводу: Костянтин Воскобойнік та Броніслав Камінський. Територіяльно вона охоплювала кілька районів на південному заході Брянщини і межувала, зокрема, з Сумською областю України. Республіка мала всі формальні ознаки держави–кордони, виборне самоуправління, уряд, главу держави, спочатку Воскобойніка, а з 8-го січня 1942 р. Камінського, міліцію і навіть свої збройні сили–Російську Визвольну Народну Армію. Офіційною ідеологією Локот-

ської республіки став націонал-соціялізм, правлячою партією– Російська націонал-соціялістична партія.

Воскобойнік і Камінський заснували свою республіку через місяць після того, як гітлерівці окупували Брянщину. І от тепер увага–найцікавіше! Пригадайте короткочасну, щоб не сказати миттєву історію незалежної України, проголошеної у Львові Бандерою та Стецьком і трагічний фінал переважної більшости засновників. Берлін не визнавав будь-яких форм національного державотворення на теренах окупованої України. А от Локотська республіка проіснувала аж до 1944 року.

Берлін визнав автономію Локотської республіки вже через 2 тижні після офіційного звернення. Гітлерівське командування на Східному фронті одержало наказ всіляко підтримувати і захищати російських націонал-соціялістів. У внутрішнє життя Локотської республіки німці фактично не втручалися.

Сам факт існування нехай невеликої, але все ж таки російської нацистської держави став для Кремля джерелом постійної тривоги. Сталіну реґулярно доповідали про стан справ у Локоті і околицях. До кордонів республіки підтягли значні сили спеціяльних загонів НКВС, замаскованих під червоних партизанів. І справа тут була не в мілітарній потузі брянських сепаратистів. Чисельна кількість їхньої армії разом із міліцією ніколи не перевищувала 15 тисяч чоловік. Крапля в морі на тлі мільйонних армій СРСР та Німеччини. Сталіна, як досвідченого партійця, найбільше лякала ідеологія, що припала до душі (хоча й з різних міркувань) певній частині радянських громадян.

Маленький, але промовистий факт: в республіці діяли 345 шкіл, майже 50 лікарень і медпунктів, і навіть спортивні клюби. У перші ж дні було відкрито практично всі закриті радянською владою церкви. Видавалися свої газети.

Російська націонал-соціялістична республіка проіснувала близько двох років. Потім Камінського, його збройні сили, міліцію й адміністрацію організовано евакуювали у Вітебську область, де під їхній контроль передали чималу територію.

Історія Локотської республіки завершилася восени 1944 року. На той час Камінський і компанія звірствували вже у Варшаві, придушуючи антигітлерівське повстання поляків. Відчуваючи близький кінець, Камінський спробував запропонувати свої послуги командуванню УПА, але одержав рішучу і категоричну відмову. Невдовзі „комбриґа Камінського", як він себе називав, пристрелили ґестапівці, а рештки його війська влили до складу армії генерала Власова.

В. Н.

(„Персонал плюс")

Спомини

Роман ХОМІЦЬКИЙ

ДИВІЗІЙНІ СПОМИНИ

В першому тижні травня 1943 року я і мої товариші записалися і пройшли лікарські оглядини як добровольці до дивізії „Галичина". У липні перші покликані на вишкіл виїхали до Брна, Ґайделяґру—Дембіци і Штральзунду. В другій половині серпня один із наших товаришів пішов до уряду покликання з запитом, коли його покличуть на вишкіл. Від урядовця одержав він карту покликання і квиток на поїзд. Стрічаємося на Краківському базарі, а було нас сімох „львовяків". Він розказує нам і показує, що вже 30-го серпня від'їжджає. Ми заздрісні, йдемо туди. Після розмови з урядником він знаходить карти покликання, виповнює документ на поїзд для нас до Gal. SS-Freiw. Ersatz. Bat. Haidenheim у Німеччині. Виїхали ми 30 серпня вночі. На місце призначення прибули 1 вересня під вечір.

Роман Хоміцький, грудень 1944 р.

Приділили нас до різних сотень, а було їх чотири. Вояцтво було переважно з Лемківщини, Перемишлянщини, кілька з Тернополя і нас сімох „львовяків"—„польськомовних".

По кількох днях нас почали муштрувати і одягати в поліційні старі німецькі мундири. Кожного тижня: наука німецької мови, священик говорить на релігійні теми й співаємо церковні пісні, вправи на площі і за лісом далеко від касарень.

Вправляли ми довгі марші. Одного разу, по слідах цивільних громадян, ми в лісі знайшли гриби. Кухарі приготували нам небувалу вечерю на 10-у годину.

Згодом припасували нам новий мундир і ми, в „один такт", марширували кожної неділі до міста, до церкви. Люди до нас з цікавістю приглядалися. Декотра німецька дітвора навіть навчилася співати „Розпрягайте, хлопці, коні".

Через тиждень все вояцтво приходило до міста помагати при будові протилетунських сховищ для цивільного населення.

Десь в половині жовтня 2-гу сотню перевозять до Торуня. Залишили шевців, кравців, столяра, музикантів і кандидатів на підстаршин– 20 вояків. Після кількох днів залишених три сотні товаровими вагонами перевозять до Адлєргорста (Orlowo) біля Ґотенгафен (Gdyni) над Балтійським морем.

Я опинився в 11-ій сотні (1-ша чота, 4-ий рій–ройовий: унтершарфюрер Radomski), III курінь, 5-го полку (Gal. SS-Freiw. Rgt. 5). В Адлєргорсті був I курінь без 4-ої сотні, вона була в Данціґу (Gdansk) і III курінь, а II курінь –в Торуню. В половині лютого 1944 року нас поїздом завезли до Білої Підляської. Перед від'їздом нам наказували, як ми там маємо поводитися. (Там військо носило кріси напоготові у руках). Підписували ми приречення, що не будемо з місцевим населенням спілкуватися. В Білій Підляській побули ми тиждень, нікуди не виходили, хіба на вправи.

Завантажили нас на поїзд і в дорозі кажуть, що їдемо до Коломиї. В Красноставі німецькі піонери направляли колійовий міст (партизани пошкодили). Перебули ми в поїзді дві доби. Їдемо через Замосьць до Грубешова. В неділю вранці вивантажуємося, люди до нас приглядаються, бо ми говоримо по-нашому. Примістили нас в школі при дорозі на Холм.

У вівторок вранці збірка. Командир сотні з нами прощається. Він їде з 2-ою чотою дорогою ближче ріки Буг до села Матча, а 1-ша і 3-тя чоти–до Біялополя, в напрям на Холм. Ідемо по обох сторонах дороги з кількаметровим відступом один від одного.

В Біялополю сідаємо на селянські сани, які везуть нас у сторону Дубенки. Питаю візника, куди нас везете. Він мовчить. Час до часу дивиться на мене. Їхало нас трьох. Наш рахунковий, німець, почастував нас коньяком. По якомусь часі наш фірман заговорив, що йому тимчасово мову відобрало, як побачив на наших шапках „відзнаку смерти"–труп'ячу чашку над двома кістками. Тут залишилася 3-тя чота, а 1-ша поїхала 6 км на південь до села Загірник. Село–кільканадцять хат, близько до ліса, кілька сот метрів на схід пливе ріка Буг. Між селом і рікою горбик, де німецька польськомовна порядкова поліція наглядала, як люди з околиць споруджували чотири бункри, копали рови та загороджували їх колючим дротом. Примістилося там нас понад 50 вояків.

Неділя, 6-го березня. Як почало розвиднюватися, донеслися до нас звуки стрілянини за дво-кілометровим лісом, де примістилася 2-га чота. Зібрали нас 18 з крісами, амуніцією, шоломи на головах. Люди в селі стоять у воротах, плачуть. Перед лісом на кріси насадили ми багнети. Криючись, йдемо від дерева до дерева до 2-ої чоти. Все вояцтво озброєне, а за рікою сотні людей. З правої сторони подальше село Коритниця. Там, за втікаючими людьми, їде два вози з червоним прапором. Два німецькі літаки кидали бомби на Коритницю. Вояки оповідали, що один ройовий, німець, почав в той напрям стріляти із скоростріла, а сотенний, німець, його насварив.

По відході поліції ми наглядали над закінченням робіт. Одного разу, під час обіду, кількох робітників говорило польською мовою про обо-

рону свого села перед поляками. Мене здивувало і питаю, а вони кажуть: „Ми єстесьми українці, з-под Замосьця".

В погідні вечори вояцтво виходило на бункри і співало. Коли ми заходили в село, то слухали похвали за наші співи.

На початку квітня 4-ий рій переніся до Скригичина. Наш ройовий командир, австріяк, найбільше перебував в селі, де пограничники-німці мали свою станицю. Я був його заступником. Часом ми перепливали Буг з людьми, які колись жили в селі Кладнів. Польсько-більшовицькі партизани спалили це село.

Фронт зближався до Ґенерал-Губернаторства. В нашому селі кілька сотень німецького війська. Приїхали й азербайджанці з піхотинськими гарматами. За селом була вежа для пограничників. Одного разу обсервуючи з неї, я в далековиді побачив, далеко під лісом, гурт людей. Покликав старшину, азербайджанця, і вони післали на них кілька стрілен. Наступного дня ми побачили вогні й людей на протилежній стороні Буга. Зі села ідуть вермахтівці і пограничники, і нас чотирьох до них прилучилося. Ми побачили тут мадярське військо, яке прочищувало там ліси із залишок партизанських частин. Кількох мадярських вояків були раненими. Ми їх перевезли через ріку, а на дорозі їх підібрали до шпиталя.

За Скригичином був збудований один бункер, огороджений колючим дротом. Жило нас там дванадцятеро. Кожного дня замовляли ми фірманку та їхали до Загіря по харчі. В Загірю були довірені вояки, які плянували перехід у лави УПА. Часом проходили ми по двох понад Бугом показати нашу присутність.

Прийшов умовлений день в другій половині травня, у четвер. Фронт зближався до Ґенерального Губернаторства. В нашому селі є курінь німецького війська. Нас одинадцятеро готові, як було домовлено, на 10-у годину долучитися до відділу УПА. Нашого ройового нема, він у селі з пограничниками. В Загірю вистрілюють кольорові світляні ракети. Уже далеко поза 10-ою, ніхто до нас не навідується.

Стою на варті, з села підходить відділ вояцтва. По виміні кличок підійшов чотовий, німець з Загіря і каже, що мусять нас роззброїти. Вермахтівці забрали кріси, завели в бункер, наказали лягати на ліжка. За кілька днів ми серединою дороги маршируємо під конвоєм.

Тримали нас в Грубешові в касарнях. Після кількох днів завантажили нас по 40 у товарові вагони і завезли до Франкфурту над Одрою, а звідтам до „СС-Труппенюбунгспляц"—Вандерн Кіршбавм-Целенціні. Минуло кілька днів бездіяльности для III куреня 5-го полка.

Тоді вибрали нас 50 на короткий приспішений вишкіл підстаршин. Решту вояцтва перевезли до Нойгаммеру, де їх приділено до різних частин дивізії.

Після шеститижневого навчання поїхав я на протипанцерний вишкіл за Прагу в Чехії.

По поверненні до Кіршбавму майже нікого тут не було. Дають мені квиток до Нойгаммеру. Приділили мене до 14-го польово-запасного куреня до 2-ої сотні в Цайзав. В сотні 250 рекрутів, двох німців і трьох українців, початкуючих підстаршин. Перед обідом проводили початкові вправи: збірка, маршовий хід, спів, віддавання почести. Після обіду в недалекій від табору річці купіль. Після кільканадцяти днів всіх переводять до Нойгаммеру.

Будучи в Цайзав, знайомі привели до мене мого молодшого брата Володимира, який вступив до Дивізії в червні 1944 року. Він служив у 13-ій сотні піхотної артилерії 30-го полка. З Великої Битчі його післали до Бресляв на підстаршинський вишкіл. Із наближенням фронту комендант школи розпустив вояків. Його в цивільному одязі притримали совєти й коли сказав, що він українець, взяли до війська. Служив за Уралом 5 років. Помер у Львові в 1984 році.

Володимир Хоміцький, листопад 1944 р.

Після боїв під Бродами рішено переорганізувати Дивізію. Приділили мене до 5-ої сотні 29-го полка. Тут прийняв мене бунчужний-обершарфюрер Федір Куриляк. Сотня приміщувалася недалеко кінотеатру. Після сеансу він зібрав вояків і під моєю командою ми пішли до башти біля головних воріт і змінили варту. Десь коло півночі приходить трьох вояків з польової жандармерії і приводять до тюрми сотника Михайла Бриґідера.

Вранці двері в'язниці відчиняються і сторож виводить в'язня-німця, щоби відпровадити його на склад вугілля і дров на роботу. Мій вартовий вернувся і каже, що йому власники сказали, що будуть самі пильнувати в'язня. Після якогось часу сторож в'язниці питає мене, чи вартовий є з в'язнем. Я кажу йому, що власники відіслали вартового. Сторож-німець розкричався, виходить із шоломом на голові, я беру одного вояка з нами. Сторож кричить, йдучи напереді: „Менш, менш, фельдґеріхт!"(„Чоловіче, чоловіче, нам грозить польовий суд!"). Приходимо на склад, а три жінки випихають сторожа і кажуть: „авслендер" (чужинець) не буде пильнувати „унзере льойте" (наших людей). Вернули ми на вартівню і сторожа більше не бачили.

В другій половині вересня організують бойовий курінь проти заворушників у Словаччині. Прийшов і я. Мене не прийняли, сказали, що потребують вишкільників у дивізії.

В половині жовтня пакування і марш на колійову станцію. Їдемо на

Словаччину. Вивантажуємося і йдемо до села Оходніца. Село розтягнулося між горами з лісом. Примістили нас у школі. Наступного дня лазили ми по довколішніх горах і провіряли, чи нема слідів партизанів. В перших тижнях листопада дві чоти вирушили в Низькі Татри. Перед Ердуткою стрінули чоловіка, який назвав себе лісничим. Говорив із нашим сотенним командиром, що до нього на лісничівку заходять партизани. Перед селом по правому боці ріс густий, молодий смерековий ліс. Група вояків на колінах лазила попід гіллям, провіряючи, чи часом партизани не заховалися.

Під вечір сотенний наказав німцю роттенфюреру зі своїм роєм сторожити околицю перед лісом. Решта вояцтва розмістилася в хатах і стодолах у пахучому сіні. Ніч була дуже темна. Нараз алярм! Ми зібралися на дорозі: сотенний сказав мені з двома вояками іти вперед. Обійшли ми забудування того дому, відкриваючи фіртку на подвір'я, побачили вбитих трьох вояків.

Оглянувшись кругом, кажу: „Нікого більше, мабуть, тут нема?" Чуємо голос: „Ще я тут є". Один вояк сховався під тики, сперті до хліва. Підійшов я ближче і кажу: „Вилізай!" Він не рухається. Я вліз під тики і його витягнув за руку.

Вояк оповідає, що при зміні варти два партизни їх затримали. Прийшов третій і каже: „Постріляй!". Він вмлів, впав, а постріляні попадали на нього. По якомусь часі він виліз з-під них і заховався в куті під тиками. Зайшов я до хати. Тут були обершарфюрер Діркоп, дві жінки, одна з дитиною на руках. Запримітив я двері в тій кімнаті з дірками, а тріски ззовні. Вийшли ми в сад, а там лежить ще один вояк–Різник. Вранці сотенний сказав мені взяти двох вояків і на цвинтарі копати гріб на чотирьох.

По поверненні з тієї виправи ми покинули це село і поїздом виїхали до Турчанського Мартина, на південь від Жіліни. Тут нас перейменували на 11-ту сотню 31-го полка. Ще до десяти кілометрів ішли пішки до села Ощадніца.

Котрогось дня понад Ощадницею летів підстрелений літак і з нього вискочили два летуни. Після кількох днів один словак розказав сотенному, що в горах є розбитий літак. На неділю зорганізували три фірманки і понад 15 вояків та поїхали в гори. Наш провідник вказав на гору, і ми вилізли на неї. Літак був цілком розбитий. Вояки взяли рурки і зробили „апарат", і одного разу трохи самогонки точили.

Після латинського Різдва ми перейшли до військових казарм Мартина. На наше Різдво нас, приблизно двадцятьох, вибраних із куреня, поїздом відправили до Зволеня по коні. Словаки привели своїх коней на торговицю, де старшини вермахту купували коней за гроші. Ми привели коней до Мартина.

Одного разу вантажними машинами й автобусами цілий III курінь повезли в Низькі Татри, бо там десь показалися партизани. Там ми затримали двох американських летунів. Перебігали вони вирубаною смугою ліса. Піднесли руки вгору і кричали „Американ, американ! Ніхт шісен!" Вернули ми до Зазриви (місто на схід від Жилини). А був у нас вояк, що мав „дар організувати". Позбирав трохи грошей, купив вівцю, десь зварив і по кількох годинах ми з американцями їли. Під стіною стояло ліжко, там примістили американців. Посередині стіл і лавки. Сотенний і я спали на лавках, а кількох вояків на підлозі. Вранці американців відвели до курінної команди.

В лютому 1945-го ми вирушили пішки через Австрію до Словенії. В одному селі, недалеко Ґраца, стали ми на тижневий відпочинок, а відтак тільки ночами маршерували. Тітовські літаки вдень залітали до Австрії. З Марібору, пішли на захід, до місця постою. Примістили нас в поверховому будинку на північ від Дравоґрада.

Одного разу дві чоти ходили на австрійську територію, бо там показалися партизани. Вийшовши за ліс, ми бачили, як на горі вони окружували будинки. Коли прийшли до хати, спиталися, що тут відбулося. Люди не відповідали, але під ліжком сховався один партизан. В стодолі знайшли два наплечники. Один з комуністичною пропаґандою, а другий–з жіночою білизною. В сіні заховався вояк з забандажованою головою. Походив з Києва. Знайшли ми малий візок і завезли його до шпиталю в Дравоґраді. Згодом помаршерували на виправу проти великої групи партизанів в околицях Шенштайн. Повільною ходою ми добилися в ті сторони. Збройної сутички з партизанами ми ніде не мали. В одному місці вийшли з лісу і сіли відпочити. Десятник Яґнич присівся під копицею сіна і по якомусь часі похилився і впав. Снайпер вкоротив життя десятнику. Провірили ми декілька хат. У них були тільки жінки з дітворою. По дорозі до Любляни на кладовищі поховали Яґнича.

Тут ми задержалися на кілька днів. Знайшли дві великі металеві бочки, наповнили водою, під ними розпалили вогонь і в них позбувалися „своїх власних ворогів"–вошей.

Прийшов наказ віддати зброю. Ми не поспішали.

Одного дня увечорі 18 вибраних вояків підкрадалися до ліска, стрибками по одному — з перервами — через дорогу. Дійшли до кількох хат, провірили і затримали одного чоловіка, бо мав совєтські рублі. Пішли ми далі. Я ішов напереді лівою стороною дороги, а сотенний Роман Бачинський, якого називали „Цісар"–правою. Із-за рогу хати щось показалося, сотенний положив на це руку, а була це цівка машинового кріса вартового. Зліва почули ми рух утікаючих зі шопи. Наші вояки вчинили стрілянину. Ніч була темна. Як почало розвиднюватись, я пішов під шопу й біля драбини знайшов чоботи. Поліз

драбиною нагору, а там щось рухається. Я крикнув: „Ґенде гох! Руки вгору!" З сіна вилізає з пістолетом в руках партизан. Кажу: „Злізай!", а він каже по-німецьки, що там є ще один. Той встає з довгим крісом. На мій крик прибігло кількох наших вояків. Виявилося, що пістолет мав тільки одну кулю.

Повернулися ми до свого місця постою.

Незабаром дорогами, стежками через ліси і гори пішли ми на південний схід, за ріку Саву в околиці Нового Места. Тут був розстріл двох вояків. Стерегли свого односельця. Він щось скоїв, був засуджений. Вночі вийшов з хати полагодити свої фізіологічні потреби і не вернувся. Вартівників покарали карою розстрілу.

В саді доварювався обід, з їдунками зібралося вояцтво. Сотенний Бачинський вернувся з курінної канцелярії з новиною, що адьютант підготовляє скаргу на одного вояка. Всі радять взяти його на „козацький суд". Сотенний пішов на переговори з адьютантом-німцем. Вернувся. Приходить адьютант з винуватцем. Ніхто не хоче бути „екзекутором". Я згодився. Винуватець опустив штани, йому перев'язали поясом руки, перетягли через кухню, а я–поясом по голому сидінню 23 рази. Німець числив і каже: „Ще два". Винуватець клякнув і поцілував мене в руку за те, що буде жити.

Наступного дня надійшло повідомлення йти на фронт до Австрії. Тільки задля коней ми мали відпочинок, бо їх треба було накормити й напоїти.

Марширували через Целє і Марібор. 6 квітня були біля Штраден Коґель. Під лісом побачили совєтські танки. Там ми замінили 2-у сотню 30-го полка. Десь по десятій годині вночі йдемо дорогою на схід. Сотенний каже мені, щоб йти попереду з двома вояками з скорострілом. Пройшли понад кілометр, з лівого боку лісу крик: „Стой! Хто йдьоть?" Ми залягли на насип при рові й пустили серію куль зі скоростріла. Справа чуємо голос курінного командира Кухти: „Дайте мені чеську ґранату". Він кинув ґранату й по-словацьки вигукнув: „Бог би тебе скарав!" Почули вибухи стрілен з ворожих ґранатометів. І крики: „Ґотовсь до атаки!", „Ґура!" З нашої сторони: „Слава!" Нас трьох лежало за корчем, трохи постріляли і все стихло.

Кажу одному воякові: „Іди, спитай сотенного, що робити". Пішов–вернувся і каже, що нікого нема. Ми наздогнали сотню, і в якійсь шопі перебули до часу, коли всі зібралися на горі й почали вкопуватися на схилі гори. Кухта покликав роттенфюрера Ковальського, й вони сіли на схилі гори при дорозі. Я поглянув у їх бік, а вони лежать. З одним вояком ідемо подивитися–вони мертві. Ми їх потягнули в наш лісок.

По обіді прийшов до нас інший командир куреня–штурмбанфюрер Подлєш. Внедовзі совєти почали стріляти з „катюш". Раненько піді-

йшли на гору. Хтось бачив Подлєша вбитим, тільки в спідній білизні. 8 квітня збірка на одному господарстві, там мене призначили до 8-ої сотні 30-го полка.

Прийшов я у фронтову лінію на південному схилі гори Ґляхенберґер Коґель. Тут нас було 18. По ночах копали стрілецькі рови. Совєтський кулемет „максим" нам докучав. Ми зробили несподіваний наскок, і вони залишили свого „максима". У тій акції загубився один вояк, а інший був вбитий. Поховали ми його за хатою в саді.

Наступного дня прийшла мисливська чота командира унтерштурмфюрера Козакевича й пішла шукати пропалого вояка.

Через три наступні тижні перебування на фронтовій лінії ми не мали жодної перестрілки. 5 травня чотовий сказав мені і ще двом воякам десь біля 23-ої години піти на охорону піонерів, які прийшли провірити заложені ними міни перед нашою оборонною лінією.

О 24-ій годині наші вояки почали стріляти світлосиґнальними кулями і співати „Христос Воскрес". Більшовики освітили фронт ракетами. З освітленої дороги я скочив до знаного мені стрілецького рова, а там повно води. Вояки помогли мені роздягнутися і викрутити вбрання, яке опісля повісив за хатою сушитися.

Великдень. Поснідав, пішов спати. Щось тріснуло. Пробуджуюся, в хаті повно пороху. Опускаю ноги на підлогу, щось потекло по нозі, дивлюся–кров. На ліжку лежить крісова куля і опанцирення. Прийшли вояки. Перев'язали мені ногу. Прийшов я до перев'язочного пункту. Тут оглянули, перев'язали, протокол склали–такої кулі ще не бачили. Я спізнився на транспорт до шпиталю. Іду дорогою. Потемніло, зайшов до бавора-господаря, дали мені ліжко, горня молока і хліба. Переночував під периною, а рано пішов далі. У Санкт Штефані два лікарі оперували ногу й оббандажували від стопи по коліно. Коло півночі приходить д-р Ковальський і два санітари. Кожному каже: забирайте своє і виходіть. Мені каже: ви залишаєтеся. Наступного ранку знову вони приходять і д-р Ковальський каже мені: ви вертаєтеся до своєї частини на фронт. Я йому показую ногу (почала кровавити) і кажу: „Вчора оперували". Він пошкрабався в голову.

Вивели мене на дорогу, а там повно вояцтва, що іде, їде на захід. Кажуть: „Війна скінчилася!". Над'їхало трьох вермахтівців на двоколісному возі з одним конем, забрали мене. За рікою Мур мене висадили, бо їхали на північ.

Ішов я далі, в садку стояли військовики, один мав генеральські паси на штанях. Він через дорогу закликав мене. Казав мені лягти, а молодшому старшині сказав піти на дорогу й знайти місце на якійсь підводі. Був це генерал Павло Шандрук, командувач Української Національної Армії, в склад якої входила наша дивізія.

Дмитро БОЙКО
Шотляндія

„ВЕРКШУЦ" У ВАРШАВІ

Навесні 1943 р. я був управителем взуттєвої крамниці чеської фірми „Бата" у Бродах. Під час війни ця фірма була підпорядкована німецькій владі.

Одного дня, коли я вийшов до пошти, то побачив, як німецькі жовніри ловили молодих мужчин і збирали до великого будинку на виїзд до Німеччини. Один жовнір задержав мене й дав мені наказ йти з ним до збірного пункту. Я став виправдовуватися, що я є Geschaeftsfuehrer в німецькій фірмі та маю продавців у крамниці. Показав ключі й документ висилки грошей до головної управи в Кракові. Жовнір, не думаючи, сказав, що те, що я говорю, є нічим; він має наказ усіх молодих мужчин, без огляду на їхнє звання і працю, доставити до збірного пункту.

До нас підійшов інший жовнір, ранґою „ґефрейтер" і старший віком, дозволив мені ще піти до крамниці, звільнити продавців і замкнути приміщення, з обіцянкою прийти до збірного місця.

Я ще пішов на пошту, вислав гроші до Кракова й написав та вислав телеграму, щоб хтось приїхав перебрати крамницю, бо я їду до Німеччини. Ключі буде мати мій заступник–подав адресу.

Але я не мав жодного наміру йти до збірного місця, а зібрав свої речі, не кажучи нікому, що я пішов до залізничної станції, щоб від'їхати до Варшави.

Я знав дівчину в Перемишльщині, яка працювала в канцелярії, де виготовляли виказки. Я попросив її видати мені іншу виказку на фальшиву адресу в Перемишлі, де будинки були знищені війною, щоб, вразі якоїсь небезпеки, мене ні моєї родини не знайшли.

Я поїхав до Варшави і зголосився до „Веркшуцу", бо там уже був мій стриєчний брат ранґою „обершарфюрер" (старший десятник). Український „Веркшуц" мав темно-бронзові мундири з СС-івськими відзнаками. Ходили на службу з крісами: обслуговували електрівні, газопроводи т. зв. „ґасверке", водопроводи т. зв. „флюсспомпи", та інші інсталяції. Праця „веркшуців" була: провіряти працівників, котрі приходили до роботи і виходили з праці, щоб вони не робили надуживань чи не крали речей, виходячи з праці додому. Інші, де я був, пильнували офіси, де працювали високоранґові німці. Ми не були в мундирах, а у власних цивільних убраннях, із пістолею за поясом на штанях. У той час ніяких нападів не було на німців, бо всюди були оголошення, що за одного вбитого поляками німця будуть вбиті 100 польських високоранґових чи вчених людей-заручників.

Одного високоранґового німця доставляли з будинку водопроводів „веркшуци" в трьох автах. Він змінював кожного разу авто–сидів то в

першім, то другім, то третім. У кожнім авті були для його охорони три „веркшуци", які мали знижені віконця авт і сперті на них пістолі, готові до вистрілу в часі нападу.

До електрівні щодва тижні приїжджав потяг з вугіллям опівночі. На цей час на зміну вибирали тих, котрі любили гроші і не боялися наслідків. Служба була в числі 6 осіб. Ця зміна відчиняла залізну браму, але перед брамою останній вагон відчіпляли і продавали вугілля цивільним полякам дешево. Один раз я був у такій зміні, й одержав дещо грошей, але попросив мого стриєчного брата на цю зміну мене більше не висилати.

Я відчув, що це не є місце для мене й почав думати про втечу. Одного разу в розмові з моїм стриєчним братом я сказав йому про мої пляни втечі й попросив, шоб властям сказав, що моя родина жила в Перемишлі, але він не знає адреси.

По чотиримісячній службі прибув у липні 1943 р. до залізничної станції, купив квиток до Перемишля і від'їхав. Незабаром стриєчний брат написав, що наступного дня після сніданку він зголосив мою неприсутність. Ніхто жодного слідства не зробив; вони думали, що я зблудив, мене поляки вбили, або шось інше сталося.

По кількох місяцях надійшла дуже сумна вістка, що мого стриєчного брата страчено, разом з групою 6-ох службовців за продаж вугілля в електрівні у Варшаві.

Ще згадую про випадок у Варшаві за два дні перед моїм приїздом. Одинадцять німецьких жовнірів на мотоциклях в'їхали до Варшавського жидівського ґетта, щоб зробити якусь чистку. Жиди скорострілами убили кількох німців, а інших тяжко поранили. Наступного дня німці обстрілювали ґетто гарматними кулями з форту „Бема" від 8-ої до 10-ої години вечером. В повітрі літало багато пір'я. Я прийшов зголоситися до „Веркшуцу" весь покритий пір'ям.

Ще додам, що після втечі з „Веркшуцу" побачив оголошення в Перемишлі, що в місті Хирові є зорганізована дворічна рільнича школа, а в селі Буньковиці біля Хирова повіту Добромиль є однорічна рільнича школа. Я зголосився й був прийнятий до учителювання.

При кінці травня 1944 року я одержав офіційні папери на виїзд до дивізії „Галичина". Першого червня 1944 року я був у Нойгаммері.

* * *

ВАШІНҐТОН. – У США розібрали останню з найбільших ядерних бомб часів холодної війни. Термоядерну бомбу B53 виготовили у 1962 році. Її створили для ураження укріплених підземних бункерів. Вага бомби–4,5 тонни, а потужність приблизно у 600 разів перевищує потужність бомби, яку в роки Другої світової війни США скинули на японське місто Гірошіму.

(Радіо „Свобода")

Ярослав РОЗУМНИЙ

НА ВІРНІЙ СЛУЖБІ МЕЛЬПОМЕНИ
У 90-ЛІТТЯ ЮРІЯ ГНАТЮКА

Юрій Гнатюк, довголітній диригент і організатор хорів, власним зусиллям оформлений музиколог, культурний діяч і ветеран, ранґом хорунжий, функцією сотенний і старшина полкового штабу 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії, народився в с. Ляхівці (тепер Підгір'я), на Станиславівщині (тепер Івано-Франківщина) 30 квітня 1921 року. Член і секретар Кураторії Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича в Вінніпезі й член Української Вільної Академії Наук (УВАН) у Канаді. Гімназію, з українською мовою навчання, закінчив у Станиславові (тепер Івано-Франківськ), студії медицини почав у Львові в часі німецької окупації, а після Другої світової війни студіював дентистику в Максиміліян унверситеті в Мюнхені (Німеччина).

Юрій Гнатюк–людина багатьох талантів та відданої праці, яка з його рук завжди виходить досконалим продуктом. Свою кар'єру в галузі хорового мистецтва він почав як асистент диригента Гуцульського ансамблю „Пісні і танцю" при Станиславівській філармонії, Ярослава Барнича, його вчителя музики в Станиславівській гімназії. І з цим ансамблем, у 1940 році, за короткої совєтської окупації Галичини, він відбув мистецьке турне по Україні, Грузії й Вірменії.

В 1942 році Ю. Гнатюк працює як музичний референт Чортківської округи й на ювілеї композитора Миколи Лисенка, який відбувався у Львові, він, двадцятьоднорічний юнак, був співвідповідальним за 1 200 співаків, які брали участь у цьому святкуванні.

Прибувши до Канади в 1948 році, він спочатку дириґує вінніпезьким хором Спілки Української Молоді „Думка", а восени 1951-го, під патронатом вінніпезьких ветеранів 1-ої УД УНА та Станиці колишніх вояків УПА, він організує хор „Сурма". В основі цього хору були колишні співаки й солісти, якими він диригував у дивізійному хорі „Бандурист" у таборі полонених у Авербаху. Після недовгої праці цей

хор уповні оформився й розвинув свою музичну діяльність доповненням свого репертуару чоловічими хоровими аріями з опер і зайняв чільне місце між найкращими хорами тодішнього Вінніпеґу.

Після зупинення діяльности хору „Сурма" в 1963 році, Гнатюк організує пластовий хор, який згодом стає основою хору студентів Манітобського університету. І з цим хором він влаштовує успішні виступи в американському місті Міннеаполісі (1965) та в Канаді–в Торонті (1966) й Едмонтоні (1967). Студентські концерти хору й його дириґент були дуже схвально відзначені в українських часописах та стали культурною подією української Канади.

Працюючи зі студентським хором, Гнатюк, на протязі довгих років, провадить хор при українській католицькій парафії Покрови в Вінніпезі, піднісши його мистецький рівень.

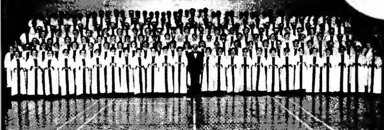
Великим досягненням Юрія Гнатюка в ділянці хорової вмілости був 1961 рік. У цьому році його обирають головою співацької колеґії, до якої входило 14 дириґентів, які мали зайнятися організуванням і підготовкою збірних хорів на відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в Вінніпезі, який у тому часі був культурним і адміністративним осередком української діяспори в Канаді. Його центральною відповідальністю були: дитячий хор, до якого входило 530 дітей, збірний мішаний хор з усієї Канади (300 співаків) і симфонічний хор (180 співаків).

На відкритті Шевченківських святкувань Юрій Гнатюк дириґував об'єднаними мішаними хорами й дитячим збірним хором перед понад десятитисячною авдиторією. Акт офіційного відкриття пам'ятника довершив прем'єр-міністер Канади, Достойний Джон Діфенбейкер з участю прем'єра Манітоби, Даф Робліна, та багатьох достойних представників політичної й мистецької Канади. На це кількаденне святкування, згідно з пресовими підрахунками, до Вінніпеґу прибуло понад п'ятдесят тисяч учасників і гостей.

Останньою хоровою імпрезою, в яку Юрій Гнатюк зробив значний мистецький вклад, було організування й дириґування збірним мішаним хором на відзначеннях тисячоліття офіційного введення християнства в Русі-Україні 988 року. Помічником-координатором в організуванні „Хору Тисячоліття" був мґр. Василь Матвіїв. Цей хор, який почав свою працю з 30-ти осіб, після відвідин Вінніпеґу Папою Іваном Павлом II, збільшився до 230 і брав участь у святкуваннях у Римі, включно з виступом у базиліці Петра й Павла.

Дириґування хорами було позапрофесійним зайняттям Юрія Гнатюка. З 1955 року аж до відходу на емеритуру, він був управителем друкарні у Манітобському університеті та головним редактором друків різних факультетів і видавцем університетських публікацій. За якість друкарської роботи в 1974 році, на „Міжнародній компетиції мистецького друку" в Атлантік Сіті (США) він одержав почесну нагороду –

Award of Merit. І за це відзначення адміністрація Манітобського університету вшанувала його окремим бенкетом з участю представників адміністрації університету, членів Ради губернаторів та професури.

Працю Юрія Гнатюка на пості директора університетської друкарні схвалив у своїх споминах д-р Гю Сандерсон, президент університету, називаючи вклад Гнатюка „надзвичайним", а особливо його „нову й кращу техніку праці", втримуючи мінімальні кошти продукції в порівнянні з іншими університетами.

Крім університетських, Гнатюк одержав Community Service Award від посадника міста Вінніпеґу, Р. Стіна, Шевченківську медалю від Комітету Українців Канади й грамоту признання від Української Вільної Академії Наук у Канаді.

У 180-річчя від народження Маркіяна Шашкевича Ю. Гнатюк склав і музично зредаґував антологію, п.з. „Збірник музичних творів на слова Маркіяна Шашкевича (1991)", яка вийшла накладом Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича в Вінніпезі. Ця повна колекція відомих композицій на слова поезій Шашкевича, яка включає понад 55 музичних творів–солоспівів, хорових творів, кантат та

симфоній 22-ох композиторів з України й діяспори, була прихильно відзначена критикою в діяспорі й Україні.

Завдяки його відданій праці, як ініціятора й головного редактора, появився в 1996 році „Пропам'ятний Збірник матеріялів про діяльність Братства колишніх вояків 1-ої Української дивізії Української Національної Армії Станиці Вінніпеґ, 1951-1996". У виданні співпрацювали: Теодосій Ґальма (упорядник) та д-р Роман Романович і проф. Михайло Таранавецький (члени Редакційної Колеґії). Цей ілюстрований збірник включає розділи, присвячені ролі та ідейному самопокликанню воїнів 1-ої УД УНА, і стало важливим відображенням культурних зацікавлень полонених і документом ролі цієї військової одиниці в українських спробах відзискати державну незалежність в результаті европейського конфлікту, що розвинувся в Другій світовій війні (1941-1945).

Важливим проєктом Юрія Гнатюка (при співпраці з Теодосієм Ґальмою) була компеляція та реставрація тижневика полонених вояків 1-ої УД УНА – „Батьківщина", який появлявся в таборі полонених у Ріміні в Італії між 1945-47 рр. Це видання побачило світ 2008 року й охоплює 77 тижневих випусків, присвячених різним історичним, культурним і мистецьким подіям, роковинам та постатям української історії й таборовому побутові. Видання „Батьківщина" появилося накладом її ініціятора й редактора.

Останніх два роки Юрій Гнатюк, при частинній фінансовій підтримці Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича в Вінніпезі, працює над підготовкою збірника музичних творів відомого композитора Бориса Кудрика на слова поезій Лесі Українки, Івана Франка, Богдана Лепкого, Пантелеймона Куліша, Осипа Маковея й Христі Алчевської.

Метою цього видання є відзначення трагічної долі одного з багатьох жертв совєтського погрому української культури – композитора, Бориса Кудрика, якого в 1945 році, в часі окупації Відня Червоною армією, було арештовано й заслано до совєтських концентраційних таборів у Мордовії, з яких він, як і тисячі українських мистців і культурних діячів, не повернувся.

Хай ця коротка сильветка Юрія Гнатюка, в його 90-ліття, буде нашим спільним признанням п. Гнатюкові за його культурну й громадську працю від юних років, а особливо за його вірне служіння улюбленій своїй богині хорової штуки – Мельпомені; за службу старшиною в рядах 1-ої УД УНА в Другій світовій війні в обороні свого народу перед новою окупацією України; за його віддану працю в Братстві колишніх вояків 1-ої УД УНА в Вінніпезі та за провідну ролю в різних історичних святкуваннях м. Вінніпеґу, в яких брали участь українські ветерани.

На многі літа, Ювіляте!

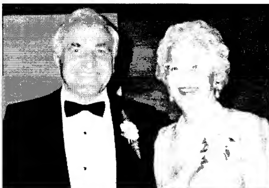
МЕМОРІЯЛЬНИЙ ФОНД ім. ЛЕВКА і МАРІЙКИ БАБІЇВ ЗАСНОВАНО В КІУСі

Нещодавно в Канадському інституті українських студій засновано Меморіяльний фонд ім. Левка і Марійки Бабіїв внеском на 50 000 дол. від Марка й Романа Бабіїв та Наді Ґоґусь (з родини Бабій) у пам'ять про своїх батьків, Левка і Марійку Бабіїв. Фонд буде підтримувати програми й дотації, спрямовані на вивчення української історії XX ст., насамперед України у Другій світовій війні.

Левко Бабій народився 16 лютого 1927 р. у с. Вівся Бережанського повіту, Західна Україна. Освіту здобув у Бережанах і Ріміні, Італія. У 1944 р. вступив до дивізії „Ґаличина", згодом 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії. Прибув до Торонта в 1952 році.

Марійка Бабій (з родини Малинович) народилася 26 жовтня 1928 р. у Вестоні, Онтаріо. Вона працювала секретаркою та любила малювати пейзажі. Одружилися в Торонті 1958 р. і виростили трьох дітей.

Разом із дружиною пан Бабій заснував комерційну будівельну фірму "Jessmar Developments Ltd." Він був головою Крайової Управи Братства кол. вояків 1-ої УД УНА Канади з 1986 р. аж до смерти. Очолював видавничий комітет книги „Бережанська земля", т. 2 (1998). Нагороджений „Золотим Хрестом" Головною Управою Братства кол. вояків 1-ої УД УНА (1989), Шевченківською медалею Конґресом Українців Канади (1995) та грамотою „Почесного громадянина міста Бережани" міською радою (2004). Левко і Марійка Бабії були активними парафіянами української католицької катедри св. Йосафата.

Левко і Марійка Бабій

Марійка відійшла у вічність 12 травня 2008 року, а Левко 9 січня 2010 року.

Усі співзасновники фонду ім. Бабіїв пишаються своєю українською спадщиною. Засновуючи новий фонд, вони переконані, що виконують волю своїх батьків, які прагнули зберегти цю спадщину та розповісти про унікальний досвід свого покоління.

ПОДЯКА-ВІДЗНАЧЕННЯ ПОБРАТИМОВІ ЯРОСЛАВОВІ КОЛОДІЄВІ

П О Д Я К А

КРАЙОВА УПРАВА
БРАТСТВА КОЛ ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ В ЗСА

Відзначає Грамотою - Подякою

Побратима ЯРОСЛАВА КОЛОДІЯ

За постійне відзначування в нашій пресі
Організаційно-історичні події
ДИВІЗІЇ «ГАЛИЧИНА«

ЗА КРАЙОВУ УПРАВУ БРАТСТВА 1-ої УД УНА В ЗСА

ЯРОСЛАВ ЗАКАЛЯК – СЕКРЕТАР

ПЕТРО БУШАК – ГОЛОВА

Гумор і сатира

Ро-Ко

ЕВРИКА! ВІДКРИТО! ЗНАЙДЕНО!

Що „евриковано”?

Велику річ! Невідому досі містерійну загадку!

Науковці відкрили це, що мало хто знав. Якщо взагалі хтось знав. Чи навіть не додумувався. Хоч багато людей здогадувалося або навіть про це говорило. Так собі.

Звідки, наприклад, з'являється справжній провідник? Не такий собі щонебудь, якийнебудь, а такий, як Черчілль, Гітлер, Наполеон, чи навіть Сталін.

Дехто навіть скаже: такий, як Путін... Чи Янукович?

Мій приятель, той від політики, цих останніх не вважає справжніми провідниками.

—А якими?—я питаюся.

—А такими, що їх хтось за ноги припадково з нори витягнув і притягнув до влади.

—Ммгу?

—Путіна витягнув президент Росії Єльцин чи радше його дорадники. Чому,—запитаєшся? Бо Путін має такий характер, що якщо щось пообіцяє, дотримає слова. (Забуваючи, що він, як і його батько, були кагебістами). І дотримав, бо не позивав родини Єльцина за всякі витребеньки—президентські й позапрезидентські—й не змінив конституції, щоб стати президентом Росії в безконечність, як колись царі. Зате взяв собі відпустку на одну каденцію—на посаду прем'єра.

—А Янукович?

—Януковичева президентська історія така замотана, як історія козацтва. Тобто, з одного боку. А з іншого—зовсім ясна і проста. Його „зробив” президентом Ющенко. І націоналісти! (Забуваючи, сказавши м'яко по-поетичному, що він виріс на своїй не своїй землі). Бо голосували „противсіх”. Як пригадуєш, один кандидат навіть легально змінив своє прізвище на „Противсіх”, бо думав, що перехитрить усіх. Один націоналістичний провідник казав, що Юля не ліпша від Віктора, хоч не сказав „Вітя”, як назвав Юлію „Юля”. А інший заявив, що ніколи не буде голосувати за одного з двох поганих кандидатів—за „меншезлого”, а зачекає, аж буде двох добрих кандидатів—тоді буде вибирати —„ліпшедоброго”...

„Надія—мати глупих”,—кажуть поляки.

З Януковича кар'єрою—це ще більше замотаний клубок. А почав

відмотуватися ще за Президента Кравчука. Бо Кравчук витягнув, нізвідси-нізвідти, на прем'єра Кучму. І ще звільнив для нього своє президентське крісло. А Кучма витягнув Януковича. А решта знана. На цілому світі. Тільки не конче в Україні.

—Щож, недавно Кравчук сказав, що зробив найбільшу політичну помилку, назначуючи уряд Кучми…

—Сказав, що знав… Як на сповіді? Рада би душа до раю…

Це такий український пролог, що слідує за епілогом. Але чому в українців нема справжніх великих провідників? Хоч кандидатів багато-багато, як недавно на кабаре журналу „Всесміху" висказали актори на сцені сумно навесело:

—Де зійдеться двох українців, там відрузу один з них стає гетьманом,—сказав гуморист.

—Де зійдеться трьох українців, там два гетьмани,—поправила його гумористка.

Це так! Але чому? Ось я недавно довідався.

В останній час науковці досліджують „у глибину" характер і все те, що робить з звичайної людини великого провідника.

Прочитав я працю одного, очевидно, американського психолога, психіятра ітеде, у якій він доказує, що всі справжні, великі провідники „відзначаються" хворобами. Різними. Дуже часто попадають у депрсію, яка, на диво, допомагає їм знайти енерґію та ідеї, потрібні справжньому провідникові.

Нагаадав я собі, як американський президент Джонсон у кризовій ситуації під час в'єтнамської війни лягав на ліжко й накривався з головою ковдрою. І так набирав енерґії до командування і провідницькі ідеї. Так розказувала його дружина — то мусить бути правда про великого провідника!

Аж Америка програла війну.

Але до теми. Української.

Виглядає, що українці наплоджують батаго нащадків з характеристиками великих провідників. Тобто, які „відзначаються" хворобами.

Коли я похвалився моїм відкриттям своєму приятелеві, він аж сплеснув руками, якби був на кабаре. І сказав, як той дослідник-американець:

—Знаєш що! Я якраз закінчив читати найновіший роман Ліни Костенко „Записки українського самашедшого". І певний: ця хвороба в українських провідників, про яку ти згадав, ніщо інше, а „самашедство", котру так яскраво змалювала Ліна. То як може знайтися справжній великий провідник серед маси „самашедших гетьманів"?

Ніби так. Це встановили і Ліна Костенко, і гумористи на кабаре…

ЗАКІНЧЕННЯ ОДНОЇ ІСТОРІЇ

Було це в Німеччині. Колишніх дивізійників не допускали до еміґрації до Америки на кошт Інтернаціональної організації біженців (IRO). Одним з них був Дзюньо Лопатка, тобто Володимир Мотика. Про нього написав фейлетон Лесько Селепко. Появився фейлетон чотири рази в *Українському самостійнику* п. н. „Автентична історія" (Мюнхен, 1950), у *Лисі Микиті* п. н. „Русин–вояк" (Нью-Йорк, 1951) та у книзі *Відламки шибки у вікні* п. н. „Скринінґ" (Торонто, 1996, Івано-Франківськ, 1999). Лесько Селепко це–Олег Лисяк, воєнний звітодавець Дивізії, письменник, журналіст. Друкуємо цей фейлетон п'ятий раз для вияснення і закінчення.

Ось, що пише про цю подію побратим Мотика:

–Подія відбувалася в Mittenwald-і в 1950 році. В той час я був затруднений в IRO як Language Training Supervisor в санаторії в недалекому Luttensee, де виліковувалися хворі на легені. Я наглядав двох учителів англійської та німецької мов–і теж сам навчав тих мов.

Я мав „афідавіт" („виклик" або „ґарантія місця праці") до США, тому CIC (Counterintelligence Corps–корпус контррозвідки армії США) викликав мене на провірку-скринінґ перед еміґрацією до Америки. З огляду на це, що мене ще в 1948 році були „накрили" в університеті в Ерлянґені, бо знайшли в Берліні, що я був старшиною Дивізії (з тим зв'язані перипетії–завішення в студіях–це осібна довга історія), то я вже не міг притаїти перед CIC, що я був у Дивізії. „На варіята" за свідків я був узяв:

Любка Кузика (Кубко Люзик), якого був пізнав на фронті і по війні з ним був у Риміні. Любко згодом у США був успішним бізнесменом в готелярстві (помер 17 липня 1993).

Романа Кравчука (Ромко Равчук)–його пізнав в міжнародньому таборі в Риміні. Роман згодом у США закінчив медицину й був спеціялістом-генекологом (помер 23 серпня 1993).

Олега Навроцького, з яким був у старшинській школі в Позен-Трескау. Ще в Німеччині чув від колеґів, що Олько забився на лещатах десь на горі Вацман, біля Берхтесґадену.

Коли дозволено було кол. дивізійникам еміґрувати, я з дружиною був прибув до Америки щойно 28 грудня 1951 року, офіційно як старшина Дивізії. Якомусь урядникові не сподобалося, що в мене на візі було написано, що я колишній Waffen-Untersturmfuehrer SS, тому нас таки з летовища в Нью-Йорку забрали й інтернували на Ellis Island. Звідси, після довгих переслухань, випустили „на волю" аж 3 січня 1952 р.

Нині перечитуючи ще раз ту веселу історію, повертаюся думками з ностальгією у минуле.

АВТЕНТИЧНА ІСТОРІЯ

Всім нашим діпівським „новим еміґрантам” в США і кандидатам на це почесне звання, які покищо заповняють в Европі ірівські табори і „ресетлемент центри”, відома грізна примара „скринінґу”, а зокрема скринінґу СІС. Найважливішою темою дня для кандидатів на „американців українського походження” є цей „скринінґ”.

–Чи вас вже кликали до *скринінґу*?

–Хто вас питав при *скринінґу*?

–Ох, щоб перейти вже *скринінґ*...

–О, він перейшов вже *скринінґ*...

Але так, як „переходив скринінґ” мій приятель Дзюньо Лопатка і його три достойні і віродостойні свідки („айвітнессіс”), ще не переходив, мабуть, ніхто.

Перед молодим джентельменом з-під знаку трьох грізних букв засів мій приятель Дзюньо. Дзюньо розмовляє свобідно по-англійському і тому справа розвинулася легко. Ініціятиву мав напочатку представник влади: оглянувши точно „папери” Дзюня, він грізно вистрілив першим стереотипним запитом, після якого його партнер при „інвестіґейшин” звичайно змісця блідне.

–Де ви працювали в Німеччині?

Відповідь була коротка:

–Я взагалі не працював.

–Тааак? А що ви робили тут від 1943 року?

–Що? Був в українській дивізії.

Молодого урядника виразно „заткало”.

–Яааак? А чим ви там були?

–Офіцером,–відрубав Дзюньо.

–Угум. А де ваш „Ентляссунґшайн”?

–Нема.

–А чому?–спитав грізно представник влади.

–А–бо я був в Ріміні.

–А там не давали?

–Та чому, давали. Але я, бачите, втік.

–А чому ви втекли?–був наступний запит.

–Та як чому? Я хотів кінчити студії. І бачите–Дзюньо витягає шматок паперу–ось мій диплом. Я скінчив студії.

–А чому ви писали в ірівському скрикінґу неправду?

–Но, знаєте,–обурився Дзюньо,–десь певно мав я писати: ловіть мене, я з дивізії!

Але „інвестіґейтор” ще не піддавався:

–Отже, ви не були в тих місцевостях, що писали в скринінґу?

–Та де там! Я навіть не знаю, де то є...

– –

Друга дія починається після того, коли Містер Сіайсі, випивши декілька „кока-коля" і викуривши „камеля", починає допитувати свідків: трьох чесних громадян Кубка Люзика, Романа Равчука і Олька Обертальського.

Перший на чергу приходить Кубко.

–Звідки ви знаєте пана Лопатку?–питає хитро урядовець.

–Я? З ффффффф-ронту. (Кубко часом трохи затинається, але тільки тоді, коли говорить, коли співає–ніколи. Але годі ж співати перед владою).

–Як? То ви теж...!?

–Аааааа-га! Був у дивізії.

–Офіцер?

–Нннннууу а як.

–„Ентляссуґіпайн"?

–Кубко крутить головою: Нннннееема...

–А чому? Ви... були в Ріміні?

–Ага!

–Втік?

–Ну, що ж...

–Разом з паном Лопаткою?

–Оооо ні! Що тттоооо-ттоооо ні. Два дні швидше.

Запитувач обтирає чоло і звертається до Ромка Равчука:

–Ваше ДП?

–Нема,–коротко і переконано відповідає Ромко.

–А де?

–Забрали. В „Контроль-Центрі".

–То ви може теж були...!?

–В дивізії,–докінчує запитуваний.

Запитуючий виразно слабне:

–Теж офіцер? – і не чекаючи відповіді:

–Не маєте „ентляссунґшайну", були в Ріміні, втікали?

Ромко є виразно здивований:

–Але справді, звідки ви все те знаєте?

–Ви були з паном Лопаткою на фронті?

–О, ні!–виправдовується гордо „наочний свідок",–він з піхоти, а я з артилерії!

Але молодий пан з другого боку стола все ще не здає своїх позицій:

–Значить, ви боролися проти нас?

–Ну, щось такого,–обурюється Ромко,–та ж ми воювали проти большевиків.

–Но так, а це ж були наші алянти.

Запитуваний всміхається:

–Е, а це то й ви навіть сьогодні вже не вірите.

Останній свідок не переживав довгих допитів.

–Чи ви знаєте пана Лопатку?... впало перше питання.

–Так!– самовпевнено заявляє третій із асамблеї, виразно готуючись до довшого розпитування. Але дальша інквізиція нагло переривається:

–Досить, досить, на сьогодні досить! Скажіть людям, що сьогодні вже Сіайсі не буде!

подав Лесько Селепко

(„Український самостійник")

„Шафа грає, а бамбетель скаче..."

У довоєнному Львові у кав'ярнях були своєрідні музичні шафи, з яких лунали записи популярних мелодій. Отже, коли все було добре, то львів'яни казали–„шафа грає" і додавали для підсилення: „а бамбетель скаче". Чи може бамбетель скакати? Мабуть, може, коли радість безмежна, коли все чудово, коли все грає...

Що таке бамбетель? Це–ліжко-лавка з опертям. А чому бамбетель скаче, а шафа грає?...

P. S. У таборі полонених Української дивізії в Ріміні, Італія, теж був популярний вислів „Шафа грає!" у ситуаціях, де все було гаразд.

Іван ІВАНИЦЬКИЙ

О, УКРАЇНО, О, ЛЮБА НЕНЬКО

Геть сивий спортивний журналіст, котрий за десятиріччя своєї журналістики об'їздив увесь світ, зізнається в розмові: „Щойно з Еспанії. Не повіриш, але вже на третій день свого перебування там я захотів додому, у Київ, аби десь у дешевій забігайлівці пригубити келих оболонського пива. Для мене нема нічого милішого у світі від нашого рідного українського бардака. І знаєш чому? Та тому, що тут я ще зможу щось змінити на краще. А там? Хоч як би я намагався з їхнього порядку зробити бодай невеличкий бардак, ну хай для куражу–мені цього все одно не дозволять зробити ні тамтешні закони, ні тамтешні законослухняні громадяни. Ось чому там так нецікаво і... дико!"

(*„Літературна Україна"*)

Огляди, рецензії

ВІДГУК НА ФОТОАЛЬБОМ УКРАЇНСЬКА ДИВІЗІЯ „ГАЛИЧИНА"

Історія у світлинах від заснування у 1943 р.. до звільнення з полону 1949 р.

Видання фотоальбому є важливою віхою у вивченні історії добровольчої дивізії військ СС „Галичина". Довгий час Дивізія, незважаючи на присвячений її історії широкий ряд літератури, не мала офіційного фотоальбому. Тепер цей пробіл заповнено. Фотоальбом має велике значення як для істориків, які вивчають історію України та українські національні рухи, так і для дослідників історії військ СС і Европейського Добровольчого руху. Кожна з представлених фотографій є важливим історичним документом і не потребує особливих коментарів.

В альбомі представлені 278 фотографій висвітлюють бойовий шлях Дивізії з моменту створення і до звільнення вояків Дивізії з полону. Серед них безпосередньо період війни ілюструють 206 знімків.

Укладачі фотоальбому ретельно підійшли до відбору фотографій, більшість з яких опубліковані вперше. З нашого погляду більший інтерес представляють фотографії періоду підготовки Дивізії, зокрема знімки з різних унтер-офіцерських і офіцерських шкіл СС, де навчалися українські курсанти. До цього ряд світлин, що показує участь українців у багатогранній системі військ СС, а особливо—в юнкерських школах СС, був вкрай вузький і опубліковані фотографії допомагають його значно розширити. З об'єктивних причин у альбомі практично немає світлин з бойових дій, а всі з представлених „бродівських" фотографій вже були опубліковані раніше. Однак світлини з „післябродівського" періоду надзвичайно цікаві й у здебільшого—унікальні.

Фотографії є джерелом, що допомагає детально вивчити епоху, а в багатьох випадках — навіть сприяють спростуванню усталених мітів. Для прикладу, світлина № 178, на якій зображений начальник оперативного відділу Дивізії СС-штурмбанфюрер Ґайке в есесівській уніформі. Думаю, що всі, хто цікавиться історією Дивізії, знають про часто повторювані твердження недобросовісних авторів, що Ґайке не носив есесівський мундир, а вермахнівську уніфому. Тепер ці твердження можна легко спростувати.

Поряд з безперечними позитивними моментами хотілося б звернути увагу на низку недоліків (принаймні, з нашого суб'єктивного погляду):

1. Найважливіший розділ „Офіцери Дивізії" являє собою лише вісім добре відомих портретів (сім українців і один німець (Ґайке)). На нашу думку, цей розділ слід максимально розширити і дати більше портретних фотографій українських та німецьких офіцерів Дивізії.

2. В альбомі практично не представлений німецький персонал дивізії (кілька добре відомих знімків командира дивізії Фрайтаґа і Ґайке не враховуючи). Нам здається, що оскільки багато німців користувалися заслуженою повагою серед українських добровольців, то було б доцільно помістити ряд фотографій присвячених і німецьким товаришам по зброї.

3. У підписах до фотографій укладачі чомусь не використовували номенклятури звань військ СС, замінивши її українськими аналогами (наприклад, замість „ваффен-гауптштурмфюрер" зазначено „сотник" і т. д.). На нашу думку, такий підхід не є ні науковим, ні історично виправданим, і, в подальшому, від цього потрібно відходити.

Кілька незначних недоліків ніяк не впливають на позитивне сприйняття альбому, поява якого стала важливою подією для української військової історії. Альбом виконаний на високому поліграфічному рівні з блискучим художнім оформленням.

к.і.н. Пономаренко Р.О.

Замовлення альбому (35 дол.):

Maciw Bohdan
43 Aldercrest, Dollard des Ormeaux, PQ, Canada H9A 1V1
bmaciw@bell.net Tel.: 514-684-8212

В'ячеслав Стебницький
а/с 65, м. Львів, 79000 Україна
vmsteb@gmail.com Тел.: 8 050 5013573

НОВА КНИГА ПРО ДИВІЗІЮ „ГАЛИЧИНА"

У видавництві „Гадяч" Полтавської області появилася нова книга вибраних статтей, які насвітлюють існування Дивізії та події довкола неї підчас війни й у повоєнний час–бойові дії, спогади, відношення і співпрацю дивізійників з УПА, політичні погляди, полон і т. і. Книга має 376 сторінок.

Упорядник книги адвокат доц. д-р Олександер Панченко.

Починається піснею-маршем (1943 р.) Поля Половецького (Полікарпа Порфировича Полюйка).

Поміщено документи: меморандум у справі Дивізії до Американського командування в Німеччині 1945 року, Слово Патріярха і Кардинала Йосифа з нагоди 40-річниці створення Дивізії; листування ген. Павла Шандрука з єпископом Іваном Бучком у Римі, який запевнив про „обіцяну інтервенцію Святійшого Вітця, яка не залишиться без успіху"–щодо загрози видачі полонених дивізійників в Італії.

Книгу видано за сприяння побратима Михайла Цяпи, життєпис якого поміщено на останній сторінці.

Роман КОЛІСНИК

Адреса В-ва: 37300, Полтавська обл., м. Гадяч, вул. Драгоманова, 6.

Петро ВАЩИК
Режисер кіностудії „Заграва"

„ЧОРНИЙ ВОРОН"

Василь Шкляр

Лавреат Державної премії ім. Т. Шевченка Василь Шкляр тріюмфільно закінчив свій політ над просторами США і 13 вересня повернувся до леґендарного Холодного Яру на Черкащині.

Метою відвідин автором бестселлера США було ознайомлення з чисельною українською діяспорою та збіркою коштів на створення народного кінофільму „Чорний Ворон". Цей твір, поза сяким сумнівом, є найчарівнішим зіллям для пробудження національної гідности.

Письменник взяв участь у святкуванні Дня Незалежности в Чикаґо та Сіетлі, зустрівся з шанувальниками „Чорного Ворона" в Клівленді, Детройті, Боффало, Рочестері, Філядельфії, на Сумівській оселі, виступив у телевізійній програмі „Час Тайм" Лесі Ґонгадзе і закінчив свою туру блискучим виступом на фестивалі у Стемфорді.

На жаль, через обмежену кількість, не всі змогли придбати книжку чи авдіокнижку. Тому радо повідомляємо, що надійшла авдіокнижка. Триває 18 год. 45 хв. у виконанні П. Бойка. Слухати можна на DVD, CD, MP-3. Ціна 25 дол. США. Від 2-х дисків і більше–по 20 дол. за диск.

Авдіокнижку можна замовити за адресою:

Studio Zahrava, 7060 E. Parkview Dr., Parma, OH 44134 USA

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПОХОВАНИХ НА ТАБІРНОМУ КЛАДОВИЩІ ТУХОЛІ

7 липня 2011 р. українська делеґація відвідала місто Тухолю, що в північній Польщі–адміністративний центр Тухольського повіту Куявсько-Поморського воєводства–і вшанувала пам'ять українських вояків, похованих на кладовищі колишнього табору для військовополонених.

Бурґомістр Тухолі Тадеуш Ковальський (в центрі) з членами Стрілецького куркового братства Тухолі та представниками Стрілецьких братств України, Німеччини, Бельгії, Голляндії, Чехії та Хорватії, що зібралися в Тухолі.

Тухольський табір був заснований ще німцями і лише в січні 1920 р. перейшов під управління польської адміністрації. Табір діяв до кінця 1923 р., після цього був закритий і повністю розібраний.

Навесні 1920 р. у табір прибула велика група військовополонених старшин і вояків Червоної Української Ґалицької Армії, які перейшли на бік поляків. Поляки тоді звільнили підстаршин і більшу частину вояків, а близько 700 старшин і 500 вояків інтернували. Влітку 1920 р. до табору було привезено генерала Мирона Тарнавського і старшин УГА, заарештованих у Львові. Взимку 1921 р. усіх звільнено.

Восени 1920 р. до Тухольського табору потрапила також велика група військовополонених з військових частин Червоної армії, які були розбиті під Варшавою. У світовій історії ця битва відома під назвою „Диво на Віслі". У ній вирішальну ролю відіграла 6-та дивізія Армії УНР.

Табірне кладовище розміщено в густому лісі, на ньому не можна відразу розібратися, де хто похований. До того ж під час Першої сві-

тової війни 1914-1918 рр. у м. Тухолі був військовий шпиталь і померлих також ховали на цьому кладовищі. Тоді це був ще німецький табір.

На цьому кладовищі поховані українці, які служили в Російській царській армії і брали участь у боях Першої світової війни; українці, які пізніше воювали у складі Червоної армії, українці Української Галицької Армії.

Для українських родин ці люди „пропали безвісти"...

Почесна варта Козацького стрілецького братства з Луцька.
Фото Ольга Зінченко

8 липня 2011 року панахиду відслужив Митрофорний протоієрей духівник ордену Архистратига Михайла і духівник Волинського Козацького Стрілецького Братства Миколай Гінайло. Військові почесті віддала почесна варта Волинського Козацького Стрілецького Братства (отаман Віктор Федосюк). Також були присутні голова Ради козацьких отаманів України Анатолій Грива, Ґенеральний секретар Европейської асоціяції стрілецьких куркових братств Адам Ґолембовський, представник Стрілецького куркового братства м. Тухолі Маріуш Сломінський та члени української делеґації з Макарівського району Київської области.

Джерело: *Рада козацьких отаманів України, Анатолій Грива*

КОЗАЦЬКИЙ ХРЕСТ НА МОГИЛІ ВОЇНА УПА

21 липня 2011 року, завдяки наполегливій праці активістів благодійної ініціятиви „Ґероїка", на могилі стрільця Української Повстанської Армії Йосипа Пилипчака з'явився козацький хрест. Над пам'ятником працювали майстри з Черкащини: Андрій та Олег Собченки, Максим Покотілов. Козацький хрест став останнім подарунком для пана Йосипа. Також „Ґероїка" висловлює подяку жертводавцям та Павлу Шелухіну (допомога у монтуванні пам'ятника). Хрест було доставлено до с. Кіндійка (Херсонщина) та встановлено на сільському кладовищі.

ЗУСТРІЧ ДИВІЗІЙНИКІВ В ЕДМОНТОНІ З ОТЦЕМ КАПЕЛЯНОМ СУСОМ

Отець Степан Сус, голова Центру військового капелянства УГКЦ і головний капелян Академії сухопутних військ, перебуваючи у відрядженні в Едмонтоні, висловив бажання зустрітися з членами місцевої станиці Братства кол. вояків 1-ої Української дивізії Української Національної Армії. Зустріч відбулася 5 січня в Домі української молоді ім. Романа Шухевича–Тараса Чупринки. Для членів станиці це була велика і приємна подія, тому що до цієї пори не було нагоди стрічатися з капеляном сухопутних військ в Україні. Голова станиці побратим Петро Дацків привітав о. капеляна Степана Суса в імені побратимів Станиці.

Під час гостини о. капеляна С. Сус розповів про початки капелянства в українській армії. Такі початки є завжди трудними, але при Божій помочі, наполегливій праці оо. капелянів і підтримці численних доброчинців перебороли всі труднощі. Заразом вдалося одержати храм св. Архистратига Михаїла для Академії сухопутних військ, відновити його і 2010 р. відсвяткувати 10-ту річницю його освячення. Про свою працю як капеляна о. С. Сус говорив:

„Мені приємно також сказати, що цього року багато більше парохій Львівської Архиепархії підтримало діяльність військових капелянів, провівши збірку на військове капелянство. Це означає, що все більше парохів та парохіян усвідомлюють наскільки є важлливим душпастирство серед військових!

Ми віримо в те, що спільними зусиллями ми зробимо більше кроків у розвитку душпастирства серед військових, і тим самим допоможемо не одному солдатові віднайти свій шлях до Бога."

Отець Степан Сус є головою Центру військового капелянства УГКЦ. Військові капеляни 24 години на добу є виключно військовими капелянами. Військовий священик одночасно працює як для війська, так і для своєї Церкви. Попри те, що капеляни належать до духовенства, вони, як і всі військовики, носять уніформу і проходять через ті ж випробування, що й вояки, а, отже, є повноцінною частиною війська. Капелян–це та людина, яка найкраще знає духовне життя війська. Українське капелянство бажає будувати сильну армію на християнських засадах.

Підчас розмови присутні ставили питання, на які о. капелян давав вичерпні відповіді.

Він висловився, що йому дуже приємно стрінутися з бувшими вояками 1-ої Української Дивізії, довідатися про їхнє організоване життя

Зліва: Володимир Недошитко, Павло Ґулька, Микола Зубрицький, Ілля Вархола, о. Степан Сус, Петро Дацків, Богдан Небожук

на еміграції та їхню настанову вести поміч Україні. Протягом короткого часу між присутніми створилась дружня атмосфера, яка на довший час залишить гарний спомин. Прощаючи дорогого гостя, бажали йому багато успіхів і Божого благословення у його шляхетній праці в Господньому винограднику, й на продовження праці Станиця подарувала 500 долярів.

(П. Д.)

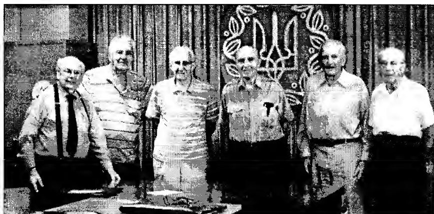

Соборна панахида біля Пам'ятника загиблим воякам-українцям Першої і Другої світових воєн Канадських збройних сил в Українському селі спадщини біля Едмонтону.
На світлині зліва направо: українсько-канадські ветерани Norwood Legion; далі члени Станиці кол. вояків 1-ої УД УНА в Едмонтоні: Микола Зубрицький (третій, з прапором Станиці), Богдан Небожук, Ілля Вархола, Петро Дацків, Петро Саварин.
Задній ряд–ветерани Norwood Legion.

32-тй КРАЙОВИЙ ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ З'ЇЗД В АМЕРИЦІ

З'їзд відбувся 3 вересня 20011 в домівці Крайової Управи в Ірвінґтон, НДж., але без делеґатів від Станиць Братства. Присутні були тільки шість членів Крайової Управи. Делеґати від Станиць не могли приїхати з огляду на їхній похилий вік та різні фізичні недомагання сташого віку. Свої звіти прислали тільки Станиці Братства Чікаґо, Рочестер, Філядельфія, Гартфорд,

Уповноважнений Братства на Флориду та Братство „Броди-Лев". Від станиць Дітройт, Нью-Йорк і Ньюжерсі звітів не було. Із-за браку присутних делеґатів від станиць та їхніх справ З'їзд перетворився на звичайне засідання Крайової Управи.

Зліва: Р. Кобрин, О. Голинський, Я. Закаляк, П. Буняк, Р. Гавриляк, Е. Михайлів

З'їзд відкрив голова КУ побр. Петро Буняк, котрий зарядив однохвилинну мовчанку, щоб вшанувати пам'ять побратимів, що від нас відійшли.

Слідували звіти голови КУ, секретаря, скарбника, референтів, та дискусія над звітами. У свому звіті голова побр. Буняк остро скритикував справи побудови будинків „Дивізійної Лави" на пластовій Оселі в Луквиці біля Богородчан в Україні, котру фінансувала КУ Америки, де виявилися зловживання наших фондів, що спричинило відтягнення нашої дальшої помочі.

Звітуючи за Братство „Броди-Лев" побр. Гавриляк вказав, що через відхід у вічність голови Братства побр. Ференцевича, котрий енерґійно провадив діяльність, Братство „Б-Л" знаходиться у стадії ліквідації. Теперішна управа має тільки 3 члени, 92-літники, тому до управи кооптовано сина Ференцевича, Тараса, котрий буде продовжувати діло свого батька аж до його успішного завершення.

Слідували дальші дискусії головно про розділення наших фондів, які ще є у нас. Були різні нескоординовані суґестії та у висліді вирішено, що на наступне засідання КУ кожний член Управи повинен принести свої пляни, як розділити наші гроші, й це уможливить остаточну розв'язку цього питання.

Голова контрольної Комісії побр. Роман Гавриляк провів контролю книг скарбника та поставив внесок на абсолюторію з призванням уступаючій Управі, котрий прийнято одноголосно.

Не було нових пропозицій на нову Крайову Управу, тому, йдучи за суґестіями Головної Управи Братства, вирішено продовжити існування КУ на найближчий час, зменшуючи число членів до 7, вичеркнувши тих, котрі в звітовому часі через фізичні недомагання і далеке віддалення не могли брати участи у праці КУ.

Склад нової Крайової Управи:

Петро Буняк	голова
Ярослав Закаляк	секретар кореспонденційний
Роман Кобрин	секретар протокольний
Евген Михайлів	референт фінансовий
Роман Гавриляк	контрольна комісія
Осип Голинський	член
Зенон Завадович	член

Роман ГАВРИЛЯК

З листів до редакції

Серпень 2011

З жалем стверджуємо, що у ч. 2 „Вістей комбатанта" у статті п. н. „Пам'яті побратима" побратима Михайла Мулика з Івано-Франківська поміщено неправдиві інформації про заслуги за спорудження пластової Оселі в селі Луквиці коштами Братства „Броди-Лев".

Конструкцію пластової Оселі „Дивізійна Лава" фінансувала виключно Крайова Управа Братства кол. вояків 1-ої УД УНА в США.

Покійний Ференцевич був зв'язковим між Крайовою Управою Братства та Україною і в своїх поїздках координував будову цієї оселі.

За Крайову Управу:

***Ярослав Закаляк**-секретар* ***Петро Буняк**–голова*

31-ий КРАЙОВИЙ ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ З'ЇЗД КАНАДИ

З'їзд відбувся 22 жовтня 2011 року в залі Української Суспільної Служби в Торонті з участю 21-го члена з правом голосу й 10 гостей.

З'їзд відкрив голова мґр. Михайло Ромах, запросивши до почесної президії голову Головної Управи Мирона Головатого й кол. голову ГУ Андрія Коморовського.

Хвилиною мовчанки вшановано побратимів, які відійшли у вічність: голову КУ Левка Бабія, членів КУ: Ярослава Гнаткова, д-р Богдана Лялюка, Корнелія Когутяка, о. Петра Стецюка—капеляна.

Нарадами проводила президія: Роман Колісник—голова, Роман Тицький і Степан Горлач—секретарі, мґр. Михайло Ромах.

Протокол з 30-го З'їзду прочитав Роман Тицький, і його прийнято без змін. Про стан і діяльність звітували голова та поодинокі члени КУправи. (Звіти були надруковані у „Звітній книзі")

Братство в Канаді має 5 Станиць: Гамільтон (12 членів), голова–Зенон Кобилянський; Едмонтон (16 членів), голова—Петро Дацків; Монтреаль (18 членів), голова—Богдан Маців; Тандер-Бей (6 членів), голова—Михайло Савчук; Торонто (90 членів), голова—Маркіян Когут. Уповноважені: Вінніпеґ—М. Кащій, Ст. Кетринс—В. Михаськів і М. Коційовський, Судбури—Р. Хоміцький.

В останній каденції припинили діяльніть Станиці у Вінніпеґу, Ст. Кетринс, Саскатуні й Відділ у Лондоні.

КУ є членом Конґресу Українців Канади, (член дирекції КУК—Юрій Гнатюк), є членом Суспільної Служби Канади. Підтримує загальні громадські акції фінансово й участю в імпрезах.

Усі станиці відзначують річницю боїв під Бродами й пам'ять полеглих побратимів, проводять збірку на коляду як допомогу побратимам в Україні.

Після схвалення абсолюторії уступаючій управі, вибрано нову: мґр. Ромах Михайло—голова, Горлач Степан—секретар, Тицький Роман—заступник голови й протоколярний секретар; Кушніренко Ілярій—фінансовий референт; Дуб Володимир—делеґат до Суспільної Служби Канади; Гнатюк Юрій—делеґат до Централі КУК; Коморовський Андрій—референт музеїв; Колісник Роман—член.

Голови Станиць—дальші заступники голови: Когут Маркіян, Торонто; Кобилянський Зенон, Гамільтон; Маців Богдан, Монтреаль; Савчук Михайло, Тандер-Бей; Дацків Петро, Едмонтон.

Контрольна Комісія: Бочан Евген—голова; Коструба Евген, Мірецький Ігор—члени.

Товариський Суд: Дацків Петро–голова, д-р Саварин Петро, Небожук Богдан— члени.

Мирон Головатий подякував за співпрацю з Головною Управою і зазначив, що публікації про УД — це мета до дальшої діяльности Братства. Андрій Коморовський підкреслив значення зберігання документів у архівах в Україні й діяспорі.

У заключному слові голова КУ, мґр. Михайло Ромах, подякував усім членам Крайової та Станичних управ за їхню комбатантську діяльність та допомогу побритимам в Україні.

Наради закінчено співом „Ще не вмерла України ні слава, ні воля…"

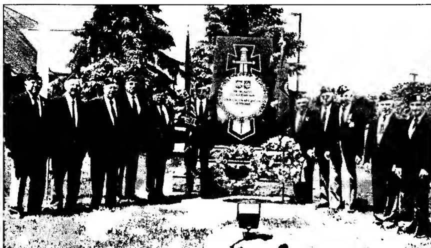
* * *

Перед нарадами пані Дарія Когутяк, вдова б.п. Корнелія Когутяка, передала КУправі листування та світлини щодо переслання впорядкованої документації КУ до Івано-Франківського музею, Музею визвольної боротьби у Львові й до бібліотеки Могилянської академії у Києві її чоловіком. (Див. ст.)

* * *

Вручення медалі КУК побр. М. Обаринському (неприсутньому, медалю отримав побр. Я. Ґунька) провів Маркіян Швець, кол. голова КУК–Торонто. Він привітав присутніх і пригадав, що офіційне вручення медалів членам ветеранських організацій Торонта пройшло святково в 2007 році.

Роман КОЛІСНИК

Детройт, 2007 р., дивізійники Станиці біля пам'ятника присвяченого українцям і Українським Американським Ветеренам. Зліва: Бараник Роман, Кривий Ярослав, Рудницький Осип (голова Станиці), Перцович Микола, Бачинський Юрій, Ворик Осип, Андрушків Роман, Цар Іван, Статкевич Ярослав, Репета Євген, Цяпа Михайло.

ВІДЗНАЧЕННЯ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Українські Американські Ветерани, члени Станиці ім. вістуна Романа Лазора, ч. 40, в Норт-Порті, Флорида, США, разом з офіцерами Збройних сил України й ветеранами 1-ої УД УНА відзначили 20-ту річницю незалежности України.

1-ий ряд: д-р Володимир Мотика (1-ша УД), полк. Сергій Шевців, полк. Іван Коваленко, п-полк. Василь Дорохов (ЗСУ), Атанас Кобрин (1-ша УД, армія США); 2-ий ряд: 3-ій справа д-р В. Король (1-ша УД).

НА ОСЕЛІ ім. О. ОЛЬЖИЧА ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ ДИВІЗІЙНИКІВ

ЛІГАЙТОН, Пенсильванія. – Ґоловною подією 1 жовтня на оселі Організації державного відродження України ім. Олега Ольжича була зустріч вже невеликого числа справжніх воїнів за волю України, від яких ще можна було почути перекази про бойове завзяття, під час якого вони намагалися зупинити більшовицьку навалу перед тотальним знищенням українського буття. Цей героїчний акт дивізії „Ґаличина", пізніше названої Першою Українською дивізією Української Національної Армії, довів, що ми є і що ми будемо.

Початок цієї довгоочікуваної зустрічі виявив зацікавлення всіх учасників, які вже від 1-ої год. по полудні почали сходитися до ватри, де пекли бараболю і поросятко в ротаційній печі. Вкоротці всі учасники примістилися у великій удекорованій залі при гарно покритих столиках. Відтак, слухаючи музику, всі почали насолоджуватися не тільки смачними стравами, а й приємними споминами про минуле.

Богдан ПАСТУШАК

ПРЕСОВИЙ ФОНД

В днях від 1 серпня до 31 жовтня 2011 року надійшли такі вплати на розбудову журналу:

В. Кімочук–Англія **10.00**

по дол. 15.00: О. Голинський–Ню Джерсі, Я. Колодій–Філядельфія **разом 30.00**

Григорій Романський–Торонто **30.00**

Ю. Аронів–Онтаріо **25.00**

Крайова Управа США на розбудову „ВК" зложила на пресфонд **2,000.00**

Як нев'янучий вінок...

Як нев'янучий вінок квітів у пам'ять бл. пам'яті побратима Пилипа Трача на „ВК" жертвують В. і Д. Сторожинський **25.00**

З висловами щирого співчуття родині бл. пам'яті Олександра Пришляка на пресфонд „ВК" жертвує Тамара Ясінська **50.00**

В пам'ять бл. пам'яті Тараса Чмоли на розбудову „ВК" зложила дружина Ірина Чмола **100.00**

В пам'ять бл. пам'яті Тараса Чмоли, котрий відійшов у вічність 29 червня 2011 року, пересилає на пресфонд „ВК" Оля Чмола **50.00**

Замість квітів на свіжі могили бл. пам'яті побратимів і краянів: Василя Радевича, Миколи Слободяна і Андрія Чепиги, на пресфонд „ВК" жертвує Іван Тофан–Ноттінґгам, Англія **100.00**

В незабутню пам'ять дорогого мужа Корнелія Когутяка, котрий помер 27 вересня 2011 р., на розбудову „ВК" жертвує горем опечалена дружина Дарія Когутяк **300.00**

В третю річницю смерти Осипа Рудницького, яка припадає на 15 грудня цього року, як нев'янучий вінок квітів, на пресовий фонд „Вістей Комбатанта" жертвує Оксана Огар **25.00**

В третю річницю відходу у вічність дорогого побратима Осипа Рудницького жертвує на пресовий фонд „Вістей Комбатанта" Михайло Цяпа **50.00**

Замість квітів в пам'ять сл. п. Олеся Пришляка Станиця Братства кол. вояків 1-ої УД УНА в Ґартфорді, Конн, провела збірку на пресфонд „ВК": Родина–Нуся і Іван **100 дол.** Побр. Рокицький Любомир **100 дол.**, Гаврилюк Василь **50 дол.**, Шевчук Михайло **40 дол.**, Олійник Михайло **30 дол.** **разом 320.00**

Замість квітів в пам'ять бл. пам'яті побратима Евгенія Чубатого на пресфонд „ВК" жертвує Станиця Братства кол. вояків 1-ої УД УНА в Монтреалі **50.00**

Замість квітів в пам'ять бл. пам'яті Григорія Лазора на пресфонд „ВК" жертвує Станиця Братства 1-ої УД УНА в Монтреалі **100.00**

На тризні Григорія Лазора його дочка Рома і зять Василь Вовчук зложили на потреби Станиці Братства **250.00**

В пам'ять найдорожчих батьків Богдана Підгайного і Анни Підгайної та братчика Аскольда, як нев'янучий вінок квітів, жертвує на „ВК" Ляриса Підгайна Пришляк **150.00**

Замість квітів на свіжу могилу побратима, члена відомого Рімінського ансамблю „Бурлака" бл. п. Корнелія Когутяка на пресфонд „ВК" жертвують друзі Бурлаки з Монтреалю, Володимир Мота і Ярослав Паньків **100.00**

Як нев'янучий вінок в пам'ять бл. п. побратима Корнелія Когутяка на пресфонд „ВК" жертвує Станиця Братства Монтреалю **100.00**

Дорогі Побратими!

Висилаю 185.00 американських долярів зі збірки на „Вісті Комбатанта", яку наша Станиця провела 1-го жовтня 2011 р. підчас похорону св. п. побратима Михайла Гися, члена Станиці Дивізійників у Філядельфії.

Петро Кондрат, скарбник

Замість квітів на Його могилу:

Мирон і Слава Білас	50.00
Петро і Марія Кондрат	25.00
Олександер і Іванна Білик	25.00
Осип і Надія Німилович	25.00
Микола і Марія Бойчук	20.00
Ліда і Зенон Завадович	20.00
Ярослав і Стефанія Колодій	20.00
Разом	**185.00**

Шановний п. Кушніренко!

Ділюся з Вами сумною вісткою, що 10 липня 2011 р. в Клівленді, Огайо відійшов у вічність на 91 році життя мій дорогий муж, офіцер Дивізії „Ґаличина", ФИЛИП ТРАЧ–чотовий першої чоти чотирнадцятої сотні тридцятого полку та заступник сотенного.

З цим листом пересилаю чек в сумі $550, зложених присутніми похоронних відправ, на медичні потреби ветеранів Дивізії в Україні. Прошу вислати цей чек до канцелярії у Львові, яка може здійснювати цю ціль в імені Филипа Трача.

Дуже дякую за Вашу допомогу в цій справі. *Tatiana Tratch*

Щиро дякуємо всім жертводавцям,
котрі не забувають про піддержку журналу.

І. Кушніренко–адміністратор

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У „ВК" ч. 3, 2011 р. на ст. 103 поміщено: на розбудову журналу „Вісті Комбатанта" М. Олійник–Онтаріо жертвує 500 дол.

Має бути: М. Олійник з Віндзору

За недогляд дуже перепрошуємо. *Адміністрація „ВК"*

ОЛЕКСАНДЕР ОЛЕСЬ ПРИШЛЯК
30.VIII. 1924 – 21.VII. 2011

21 липня 2011 року відійшов у вічний спокій наш побратим, кол. воїн 1-ої УД УНА та член Станиці Братства в Ґартфорді, Конн., інж. Олесь Пришляк. Він народився у свідомій, знаній на всю околицю сім'ї Петра і Ольги (Дідурик) у с. Заставче Підгаєцького району над Золотою Липою. Релігійно-християнське виховання дали йому побожні батьки. Початкових 4 кляси закінчив у селі, а потім 5-у і 6-у кляси–у Підгайцях, а гімназію–матурою в 1943 р. у Бережанах. Він завжди служив добрим прикладом для сільської молоді.

На заклик Військової Управи й Українського Центрального Комітету Олесь залишає батьківський дім, рідне село, та добровільно вступає в лави Дивізії „Ґаличина". Закінчивши рекрутський вишкіл у Гайделяґері, біля Дембіци, Олеся висилають до підстаршинської школи, яку він закінчив з ранґою десятника. Повернувши до свого полку в Нойгаммері, він був приділений до сотні піхоти сотника Яськевича, де вишколював нових рекрутів. Пройшов з Дивізією бойовий шлях. Після капітуляції Німеччини попав в американський полон, з якого у таборі Авербах в червні 1946 року був звільнений. Після звільнення з полону „химерна" доля простелила Олесеві шлях до табору біженців/ДП в Міттенвальді, де віднайшов свою маму й молодшого брата Петра. Вступив до Вищого Педагогічного Інституту у Міттенвальді, а після його закінчення студіював в УТҐІ в Реґенбурґу. У таборі Міттенвальді познайомився з Анною (Нусею) Греськів, яка походила з села Лісники в Бережанському повіті. Разом вони співали в хорі. Нусі милозвучно-кришталевий голос як і інші таланти–зачарували Олеся. В січні 1948 р. вони одружилися в таборі, і в грудні 1948 р. народився їм син Андрій.

В липні 1950 р. вони виїхали до Америки, де перебули один тиждень в Нью-Йорку, а відтак переїхали до Archbold, Огайо, куди раніше приїхав з родиною добрий приятель Олеся, Петро Стасів. Після кількох місяців туди приїхала Олеся мама Ольга з сином Петром, як і матір дружини Нусі–Марія Греськів. В червні 1951 р. народилася дочка Мартуся. Скоро потім сім'я Пришляків переїхала до міста Ґартфорду. Там прожили 17 років, а опісля поселились у Wethersfield, CT. В травні 1955 р. їм народилась друга дочка Іся (Іруся). Побратим Олесь, вже як дипломований інженер, працював довгі роки у фірмі Pratt & Whitney Machine Tool Company у West Hartford і опісля як головний інженер у фірмі Pneumo Precision у Keene, NH. В 1986 р. пішов на емеритуту.

У Ґартфорді побр. інж. О. Пришляк, як дивізійник-патріот, був одним з перших, що засновували Станицю Братства кол. вояків 1-ої УД УНА у серпні 1953 року. Він був фінансовим референтом, теж членом Контрольної комісії. Брав участь у крайових з'їздах США, а також був (у свій час) членом Товариського Суду КУ Братства.

Побратим Олесь був особливо обдарований многогранними талантами та зацікавленнями. Був організатором на релігійній та культурно-освітній ниві не тільки в гартфордській громаді, але також в інших громадах США. Заснував видатний хор „Діброва", був дириґентом і дяковчителем понад 50 років. Як довголітній директор Української Парохіяльної Школи українознавства та член крайової Шкільної Ради багато уваги присвятив вихованню молоді.

Заснував відділ Українського Патріярхального Товариства не тільки у своїй, але теж в інших громадах штату Конн. Опісля був 25 років головою Крайової Управи УПТ і УПСО. Відділ УПТ в Ґартфорді належав до найкраще зорганізованих відділів діяспори щодо членства, активности і жертвенности. Діяльність УПТ у США описав у книзі *Матеріяли до історії українського патріярхального руху*, В-во „Свічадо", Львів, 2009. Був кореспондентом журналу *Патріярхат*.

За свою довголітню муравлинно віддану працю для добра нашої Церкви і школи був нагороджений папською грамотою і медалею в 2005 р. Папою Павлом Іваном II. Також був нагороджений Патріярхом Любомиром Гузаром двома грамотами–одною на 80-ліття уродин Олександра, за довголітнього голову Патріярхального Товариства у США і за віддану працю у культурній, освітній і церковній ділянках. (Видано у Львові 22 червня 2004 року в Архикатедральному Соборі св. Юра). Друга грамота–за його визначну працю на музичній ниві й за солідну громадську діяльність. (Видано у Києві 8 березня 2010 року в Патріяршому Соборі Святого Воскресіння Христового).

Зчасом стан його здоров'я почав занепадати, пройшов кілька операцій. Залишив дружину Нусю, з якою ділив „долю й недолю" на 63-літній ниві родинного, щасливого життя; доню Марту Мостович з чоловіком д-ром Андрієм, доню Ірусю (Ісю) Пришляк та внуків Надію і Миколу Мостович. Покійний пережив сина Андрія і брата Петра.

Залишив побратимів дивізійного Братства, які згадуватимуть його як Воїна, що проголошував історичну правду про Дивізію „Галичина", котра боролася за державність України, й стане животворною грядкою для прийдешніх поколінь.

До похоронного закладу D'Esopo в день 27 липня прибули з дивізійним прапором члени Станиці Братства і творили при домовині прощально-почесну стійку. Від Стемфордської Єпархії, де Олесь навчав нових семінаристів церковних напівів, приїхав преосвященний Владика Василь Лостен в асисті двох оо. мітратів і сімох священиків. Вони спіль-

но зложили подячний вислів глибокого співчуття усій родині, відправили Парастас і Панахиду з участю церковного хору „Діброва". Після відспівання „Вічная пам'ять" енерґійний дириґент Олесь Кузьма–також директор Фонду Українського Католицького Університету–зложив родині від парафіян Церкви Св. Михаїла, громадян-сусідів та приятелів глибоке щире співчуття, виголосив життєвий шлях і прощальне слово, підкреслюючи жертвенну діяльність Олеся Пришляка в різних церковно-релігійних та культурно-громадських організаціях і товариствах. Покійний був справді освічений український патріот і громадський діяч!

Пані Зірка Рудик від Управи й членів хору „Діброва" згадала, що Олесь Пришляк був великим любителем церковно-релігійних і народних пісень і що його репертуар завжди достойно виконував хор „Діброва" в церкві Св. Михаїла та інших заходах.

Пані Рома Ґайда, голова УПТ і Мирянського Руху, висловила жалісне співчуття та згадала про корисні християнські діла, що їх живим словом та добрим прикладом ціле життя засівав покійний Олесь Пришляк. Побр. хорунжий Михайло Шевчук прочитав листовні вислови співчуття від Крайової Управи Братства кол. вояків 1-ої УД УНА в США та попрощав покійного від членів Станиці і від друзів з Бріджпорту і Норт-Порту з Фльориди.

Похоронна Божественна Свята Літургія відбулася в четвер 28 липня у УКЦеркві Св. Архистратига Михаїла з участю хору „Діброва". Тіло похоронено на парафіяльному цвинтарі в Ґлестонбурі. Там довголітній приятель і діловий співорганізатор побр. хор. Михайло Шевчук передав опечаленій дружині Нусі Пришляк синьо-жовтий прапор на символічний спогад мужа–кол. воїна 1-ої УД УНА.

Вояцьким Апелем і піснею „Чуєш, брате, мій..." віддано Останній Салют. Замість квітів родина, побратими і приятелі зложили свої пожертви на Український Католицький Університет у Львові і журнал *Вісті Комбатанта*. В часі тризни в УГД редактор журналу *Патріярхат* інж. Микола Ґалів згадав Олеся Пришляка, який довгі роки змагався за визнання Ватиканом Патріярхату Української Греко-Католицької Церкви.

Учителька Влодзя Теслюк двічі підкреслила, що Олесь Пришляк був дійсно громадським діячем за збереження української мови в церквах і школах. Поминки закінчено молитвою, яку провів о. Павло Мартинюк, а обидві доні й опечалена дружина зложили щиросердечну подяку всім присутнім за співчуття, молитви, пожертви та їх участь у похороні світлої пам'яті Олеся Пришляка.

Нехай привітна земля Вашингтона, вільної Америки, буде Йому легкою й вічною! Спи, дорогий Побратиме, спи–про рідне село, нарід свій–вільну Україну–тишком сни!

Михайло ШЕВЧУК

Валеріян Дмитрович Ревуцький
(14.06.1910 – 22.12.2010)

В глибокій скорботі ділимося сумною вісткою з друзями, знайомими, учнями і співвітчизниками, що 22 грудня 2010 року, в лікарні міста Ванкувер (Канада) відійшов у вічність Валеріян Дмитрович Ревуцький–видатний український театрознавець і публіцист, почесний член НТШ, дійсний член УВАН, член Асоціяції Славістів Канади, заслужений діяч мистецтв України, іноземний член і лавреат премій „Золота Медаль" Академії Мистецтв України, Лавреат премій Фонду Тараса Шевченка, м. Канів, Чернеча Гора, та Конґресу Українців Канади.

Протягом багатьох років Валеріян Ревуцький проводив активну педагогічну діяльність в університетах Торонто і Вікторії, а також в Університеті Британської Колумбії; виховав плеяду талановитих молодих науковців. Поряд з цим мала місце надзвичайно плідна наукова діяльність. Валеріян Ревуцький є автором монографій:

- „П'ять великих акторів української сцени", 1995
- „Нескорені березільці: Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська", 1985
- „В орбіті світового театру", 1995
- „Віра Левицька: Життя і сцена", 1998
- „По обрію життя: Спогади", 1998
- „Заграва: Кілька слів про театр", 2000

був співавтором і редактором театральної частини Енциклопедії Українознавства (українською і англійською мовами).

Валеріян Ревуцький науково редагував:

- Збірник „Лесь Курбас у театральній діяльності і оцінках сучасників–документи".
- Юрій Шерегій: „Нарис історії українських театрів Закарпатської України до 1945 року". Вступні статті та редакції Василя Маркуся і Валеріяна Ревуцького.
- „Ріміні, 1945-1947 рр. Перша українська дивізія Української національної армії у Британському полоні в Італії"–збірник 2.

упорядник був автором багаточисленних статтей на тетральні теми, друкованих у наукових збірниках і пресі, переданих по радіомережах Канади і США. Валеріян Дмитрович Ревуцький виступав з доповіддями на багатьох наукових конференціях в Канаді та поза її межами.

Пам'ять про цю величну людину залишиться назавжди з тими, кого щаслива доля звела на життєвому шляху з Валеріяном Ревуцьким.

Невтомному трудівникові на культурній ниві України, залюбленому в її театр, вічная пам'ять.

Скорботні: дружина Валентина, доня Ірина, зять Олекса Тисяк, родина в Україні, друзі і знайомі.

Відійшли у вічність...

МИХАЙЛО ВАСИЛИК

23.VII. 1923 – 19.IX. 2011

В понеділок, 19 вересня 2011 p., в Торонті, Канада, відійшов у вічність вірний син України, борець за її незалежність Михайло Василик.

Михайло народився 23 липня в містечку Коропець на берегах Дністра, що на Тернопіллі. Саме тут він здобув освіту, дістав навики кравецької справи, сформувався як національний патріот. У віці 21 року покинув рідну домівку як воїн української дивізії „Галичина", разом з побратимами-дивізійниками пережив всі страждання воєнних років: голод, холод, страх смерти. Але ніякі біди та випробування не змогли скорити його незламний дух, його бажання вижити, перемогти, щоб повернутися до рідного краю, знову побачити батьків та родину. Проте доля готувала йому ще одне випробування: по закінченні Другої світової війни Василику довелося пережити нелегкі роки полону спочатку в Італії, а потім в Англії.

В 1952 році став жителем Торонто, тут він одружився, в нього народилася донька Анна-Марія. Впродовж життя Василик брав активну участь в громадсько-політичному житті української громади міста. Особливо багато зусиль він віддав роботі в Українській Суспільній Службі Торонто, де впродовж 15 років провадив українську „Світлицю". Не один рік був активним учасником чоловічого хору „Бурлака", де з любов'ю проповідував шану до українських пісень і традицій.

Багато років відвідував старечі будинки, сиротинці, дарував тепло свого серця страждущим людям. Церковна громада церкви св. Покрови теж пам'ятає Михайла Василика як доброго парафіянина, який неодноразово з колядою приходив до українських родин, прославляючи Бога і українські звичаї.

Залишив у глибокому смутку ближчу і дальшу родину, побратимів і приятелів. Похований на цвинтарі Park-Lawn у Торонті.

Вічна пам'ять добрій, щирій людині, справжньому патріотові України!

Степан ВАСИЛИК

МИХАЙЛО ГИСЬ

14.III. 1923 – 25.IX. 2011

З волі Всевишнього, після тяжкої недуги, закінчив свою туземну мандрівку життя підстаршина 1-ої УД УНА та активний член Братства Дивізійників Михайло Ґись.

Недуга та смерть забирають від нас наших рідних і друзів, і часами важко зрозуміти, куди вказують Господні напрямні знаки. Остається для нас лише віра в надію зустрічі... Полегшу в цей сумний час знаходимо часто якраз у споминах минулих днів.

Народився Михайло Ґись 14 березня 1923 року в селі Теплиця, повіт Ярослав. Після закінчення народної школи в селі Теплиця, навчався в бізнесовій підготовчій школі, заґраничне книговедення в місті Холмі. Працював бухгалтером в Центросоюзі в Тарнагороді.

До Дивізії прибув з Волинським леґіоном, у якому був підстаршиною. На фронті під Фельдбахом був легко ранений, після виликування повернувся назад на фронт, де був до кінця війни. Після закінчення війни потрапив у полон в Белярія–Ріміні, Італія. Після втечі з полону проживав у таборі для втікачів в Байройті, Німеччина.

В 1947 р. одружився з Катериною, з якою був заручений в 1943 році в Тарногороді. Дружина Михайла померла в 1993 р. Залишився син Михайло.

Від перших днів заснування Станиці Братства Дивізійників в 1952 р. у Філядельфії виконував обов'язки: голови, касира, секретаря та був членом Крайової Управи Братства.

Спи спокійно, дорогий побратиме Михайло. Хай Всевишній прийме Тебе у своє Царство.

Вічна Йому пам'ять!

Ярослав КОЛОДІЙ

КОРНИЛО ЙОСАФАТ КОГУТЯК

26.IX. 1924 – 27.IX. 2011

Корнило народився в Ромашівці, повіт Чортків, Тенопільська область в родині о. Стефана і Марії (Головка). Учащав до школи в Ромашівці і Станиславові, де закінчив державну ґімназію.

В 1943 р. зголосився до Дивізії і пройшов вишкіл у 3-ій сотні в Гайделягрі. Після вишколу був приді-

лений до верстатової сотні. Перебувши жорстокі бої під Бродами, вернулись рештки сотні через Закарпаття, Угорщину, Австрію до Нойгаммеру. Дальша дорога була через Словаччину–Жіліна, Словенію–Марібор, Австрію–Кляґенфурт–Шпіталь і тут закінчилася Друга світова війна.

В 1945 р. почався полон в Шпіталі, Австрія, де було зібрано всіх з Дивізії, і перевезено до Белярії–Ріміні в Італії. Став членом таборового хору „Бурлака", де співав і танцював. В Італії хор також давав концерти англійським воякам.

В 1947 р. перевезено всіх з Італії до Англії. В місті Шефільд перебули вояки до 1948 року. Будучи в Англії, хор „Бурлака" мав нагоду давати концерти в різних містах. Будучи з концертом в Манчестері, в лютому 1948 р. запізнав свою майбутню дружину Дарцю і її маму Стефанію Присовську. По звільнені з полону переїхав до Рочдель, де працював в бавовняній фабриці. 8-го січня 1949 р. одружився з Дарцею, і вони мали четверо дітей: Любомира, Рому, Люсю і Уляну та дочекалися чотирьох внуків.

На запрошення сестри Дарці і її чоловіка о. Івана Гаврилюка, переїхали всі троє до Монтреалю, де залишилися до 1981 р. Будучи в Монтреалі, працював на громадській ниві як член церковного комітету при церкві св. Михаїла, зорганізував з побратимом Мирославом Бігусом Станицю дивізійників, де був і головою і секретарем, і скарбником.

Був членом батьківського комітету при Рідній школі на Розмонт. В роках 1966-1969 і 1971-1974 був головою Пласт-прияту. В 1967 р. Станиця Пластова і Пласт-прият були господарями на „Батурині", Пластовій оселі, в Квебеку, Міжкрайового Пластового З'їзду, на який з'їхались 1344 пластунів і пластунок та численні гості. Це була велика відповідальність і велика радість бачити таку кількість молодих пластунів і пластунок. Зустріч тривала від 22 до 30 липня.

Від 1979 до 1981 р. брав участь у будові каплиці на оселі „Батурині", яку потім було посвячено „Св. Володимира і Ольги". Весь час в Монтреалі працював у чотирьох компаніях. В останніх двох працював у приготовленні плянів до будов хемічних фабрик; його спеціяльність була–пляни труб для хемічних речовин. В грудні 1981 р. праця перенесла його до Торонта, де оселився в Міссіссаґа з Дарцею та її мамою. В 1982 р. включився до торонтонської Станиці дивізійників, де від 1986 р. був кореспонденційним секретарем в Крайовій Управі, як рівнож був адміністратором Дивізійної секції „2Ґ" на українському цвинтарі Св. Володимира в Оквіл до кінця 2007 року.

Корнило залишив горем оповиту дружину, з якою прожив понад 62 роки, дітей, онуків, ближчу і дальшу родину. Похоронні відправи відбулись в українському католицькому соборі Успення Пресвятої Богородиці в Міссіссаґа, Онтаріо. Похований на цвинтарі Св. Володимира в Оквіл, на дивізійній секції.

Нехай канадська земля буде Тобі „Нелю" легкою, а пам'ять залишиться про Тебе між нами назавжди. Вічна Йому пам'ять!

Подруга Дарця

КОРНИЛО КОГУТЯК–АРХІВАР

Корнило Когутяк, як секретар Крайової управи Братства кол. вояків 1-ої УД УНА в Канаді, впорядковував архів й обправлені 17 томів протоколів, звітів, листування тощо, за 50 років діяльности Братства (1951-2000), у 2000 році післав до Державного архіву Івано-Франківської області. Вони там знаходяться в окремій кімнаті та доступні громадськості.

Таких 17 томів післав до Музею історії Визвольних Змагань у Львові, де вони зберігаються у фонді „Документальні пам'ятки визвольних змагань".

Деякі томи (цілого комплекту вже не мав) у 2004 році післав до Києво-Могилянської академії, де вони знаходяться у Науковому архіві бібліотеки й видаються до читальняної залі на один день.

КОРНИЛО КОГУТЯК У ГРОМАДСЬКІЙ АКЦІЇ

Похід-маніфестація в обороні Української Греко-Католицької Церкви в Україні, 16 липня 1950 р., Рочдель, Англія. Попереду з хрестом Сильвестер Шиманський, родом з Золотої Слободи, жив у Боффало. Отець-канонік парох Юстин Гірняк. 4-ий зліва Корнило Когутяк.
(Фото з архіву О. Білоголовського)

ОСИП РУДНИЦЬКИЙ

11.V. 1924 – 15.XII. 2008

Ділимося сумною вісткою, що відійшов у вічність (15 грудня–третя річниця) побратим Осип Рудницький, голова Братства кол. вояків 1-ої УД УНА міста Детройт. Рудницький Осип народився в селі Городище.

У глибокому смутку залишив дружину Анну, сина Михайла з држиною Наталкою і внучкою Танею з мужем Михайлом Крижанівським і правнуків Зандер та Завієр; внукаАндрія Рудницького з дружиною Джемі; дочку Ліду з мужем Нестором Щербійом і внучку Валентину з мужем Патрік Декристо; правнучку Александру, внука Романа Щербія; сватів Теодора і Марію Левицьких. В Україні залишив сестру Віру і племінника й племінницю; ближчу й дальшу родину в Америці та Україні.

Осип закінчив народну школу в своєму селі, а гімназію–в Дрогобичі. В 1943 році вступив до Дивізії „Галичина". Був ранений на фронті. По віійні опинився в Італії. Там стрінув свою майбутню дружину Анну Бойко, з якою одружився 13 вересня 1947 р. в місті Неаполі, Італія.

У 1948 р. родина переїхала до Арґентини. Там народилися діти Михайло і Ліда. В Арґентині перебули вісім років. В 1956 р. переїхали до Детройту, США, де вписалися до парохії Св. Івана Христителя. Діти вступили до парохіяльної школи. Осип закінчив технічну школу електрики і працював у "Henry Ford Hospital" за фахом електрика майже 30 років. У 1986 р. переїхали до міста Ворен, де вступили до парохії Св. Йосафата. Осип був релігійний, доброї вдачі, товариський, був жертвенним на національні та шкільні цілі.

Належав до Братства дивізійників і був головою Братства 1997-2006 років. Був членом СУМА і виховником довгі роки. Був членом Оселі „Київ", Українського Конґресового Комітету і ОЧСУ.

Похоронні відправи відбулися в Українській Католицькій Церкві Св. Йосафата і похований на Resurrection Cemetery в секції 21 парцеля 858, гріб 1.

Хай американська земля буде йому легкою.

Вічна Йому пам'ять!

Михайло ЦЯПА

ПОДЯКА

На тризні Григорія Лазора його дочка й зять Василь Вовчук зложили 250 дол. на потреби Станиці Братства кол. вояків 1-ої УД УНА в Монтреалі. Щиро дякуємо.

За Управу: **Степан Пастернак**

ГРИГОРІЙ ЛАЗОР

25.VI. 1923 – 24.VIII. 2011

Григорій Лазор народився в заможній і патріотичній родині Григорія і Розалії Лазор в селі Лужок Горішний, Старосамбірщини, на зеленій Бойківщині, чим він завжди хвалився, що він є бойко. В родині було 5 дітей, з яких Григорій був найстаршим,–сестри Марійка, Антонія і Оля та наймолодший брат Любомир.

Григорій був дуже талановитий, веселий і доброї вдачі, за що його всі любили. Був активний в молодечих організаціях та співав у церковному хорі. Вже у юних роках не злюбив ворожу окупантську поведінку у відношенні до українського народу, і коли в 1943 році по Галичині пронеслась вістка, що твориться українська Дивізія, як непослушний юнак, проти волі батьків, голоситься до Дивізії „Галичина". В скорому часі прощає родину, покидає рідне село й іде в невідоме майбутнє.

В рядах Української Дивізії він переходить військовий вишкіл, після якого виїжджає на фронт під Броди, де був поранений. Після битви під Бродами опиняється на Словаччині і тоді був кинений в бойову операцію у Югославії з більшовиками та тітовськими партизанськими загонами.

Як війна кінчається, попадає в полон у Ріміні, Італія, який перевозять у 1947 році до Англії. Пробувши три роки полону, стає до певної міри цивільною людиною та „змушенним" добровільним робітником на англійській фермі.

Після трьох років перебування в Англії, переїхав до Канади. Тут у Монтреалі стрінув багато своїх односельців, як рівнож нав'язав широке знайомство з місцевою українською громадою, де включається в організаційне життя. Григорій завжди любив співати, вже на самих початках існування хору „Боян" при осередку СУМ стає членом хору і включається в активну працю Спілки Української Молоді. У Монтреалі стрінув колишню сільчанку Марію Спринську та 31травня 1952 року вони стають під вінець і творять щиру українську родину. Господь поблагословив їх дітьми Ромою і Любком. Спочатку тяжко працював, а згодом побудував свою хату і в ній відкрив харчову крамницю, яку вони обоє з дружиною Марією провадили аж до емеритури.

В 1976 році приймають до родини зятя Василя. Але в їх успішному житті несподівано захворів і помер їх улюблений син Любко на 25 році життя, і вони тяжко перенесли цю втрату. Але Григорій далі продовжує активне життя, а дружина Марія втішилася своїми внучками

Христиною і Стефанкою. Побудували хату на оселі „Верховина" в 1985 році, де весело перебували з внуками, дочкою Ромою і зятем Василем аж до 2003 року.

Але недоля його не покидала й несподівано захворіла його вірна дружина Марія і 30 листопада 2004 року відійшла у вічність.Григорій приймає свою судьбу і далі співає в хорі та по змозі допомагає отцеві Олегові Корецькому, обслуговує при вівтарі в церкві Успення Божої Матері.

На превеликий жаль, і його здоров'я погіршилося та в скорому часі його трудолюбиве життя закінчилося. Помер у своєму помешканні в українській резиденції, в присутності родини 24 серпня 2011 року, якраз на 20-літній ювілей проголошення самостійности України, про яку він мріяв все своє життя.

Дочка Рома

Хор. інж. ФИЛИП ТРАЧ

26.IX.1919 – 10.VII.2011

Народився в Підгайчиках на Львівщині. Студіював у Берліні на політехніці. Ще як член організованого підпілля, під час студій в Берліні в роках 1940-1941 пройшов таємні підстаршинські і старшинські вишколи, якими керував з рамени ОУН полк. Побігущий.

Весною 1941 року Ф. Трач переїхав до Кракова, де формувався український леґіон. З уваги на його першорядне знання німецької мови, Організація приділила його до групи 30-ти бойовиків, призначених на перекладачів. Два дні перед початком війни Трач був призначений до штабу однієї із німецьких дивізій, де спочатку був помічником перекладача-німця, який походив із Шлеська і знав тільки розговірну польську мову. Трач взявся за справу серйозно, скоро опанував російську мову та став головним перекладачем при оперативному відділі штабу дивізії.

Коли в 1943 році рознеслись відомості про організацію дивізії „Галичина", Филип Трач вніс прохання про перенесення до Дивізії і, коли прибув до Нойгаммеру, рекрутський вишкіл уже добігав до кінця. Пройшовши вишколи протипанцерної зброї, став командиром 1-ої чоти 14-ої сотні 30-го полку та заступником сотенного.

Він був вояком, так би мовити, від народження, незвичайно бойовий старшина, відданий військовій справі. На вишколах його кликали Фільком.

Відзначився у протинаступі під Штайбахом в Австрії на початку квітня 1945 року, за що був нагороджений Залізним Хрестом. Був поранений і при кінці війни перебував у виздоровному шпиталі біля Філляху, що в південній Австрії. Звідти він добрався до Мюнхену, де працював в українській еміґра-

ційній організації.

В 1952 році прилетів до Америки з дружиною і сином. Працював інженером у різних компаніях, був членом хору „Дніпро" і чемпіоном з шахів м. Клівленду в 1954 році. Дописував до журналу *Вісті комбатанта* й інших часописів.

Похоронні відправи відбулися в Українській католицькій церкві свв. Петра і Павла в Клівеленді та на цвинтарі Holy Cross.

Залишив у глибокому смутку дружину Тетяну, сина Павла й доньку Ірину з родинами.

Вічна Йому пам'ять!

Р. К.

МИХАЙЛО ШАНАЙДА

20.XI. 1924 – 23.VIII. 2011

Михайло Шанайда народився в селі Криве, Бережанського району, Тенопільської области. Народну школу закінчив в рідному селі. Працював на господарстві.

До Дивізії зголосився 14 червня 1944 р. Служив в запасній частині дивізії „Wiking". Брав участь в боях і був ранений. Був у полоні в Ріміні, Італія. Разом з Дивізією перевезений до Великої Британії–Шотляндії.

Еміґрував до Канади в 1952 році. Працював в Canavianasbestos. Проживав в м. Монтреаль. Тут познайомився з майбутньою дружиною Теодозією, з якою мали троє дітей, двох синів і дочку. Найстарша Ірка померла малолітньою.

Похоронні відправи відслужив парох церкви Успення Божої Матері в Монтреалі отець Ігор Корецький.

Степан ПАСТЕРНАК

ЕВГЕН ЧУБАТИЙ

23.III. 1927 – 5.X. 2011

Евген народився в місті Тернопіль. Тут він одержав народну і середню освіту.

До Дивізії зголосився у Львові в липні 1944 року. Вишкіл пройшов в місті Бенешов, Чехія. Брав участь у боях на фронті біля Фельдбаху.

З кінцем війни, разом з Дивізією, був інтернований до Ріміні, Італія, в курені молоді. По двох роках разом з Дивізією був перевезений до Англії, до табору число 78 в Tratershall в області Lincolnshire, а пізніше–до табору число 82 в Traintree в області Essex.По звільненні працював в місті Галіфакс. Тут познайомився і одружився з Корнелію Жазик. Разом виховали четверо дітей, синів Богдана, Ярослава і Евгена та дочку Марійку.

До Канади приїхав у 1951 р. Евген вступив до університету Concordia, який успішно закінчив з дипломом Batchelor of Commerce. Працював 33 роки у фірмі Craft Canada, Inc. Брав участь у громадському житті. До Братства вступив в 1970 році. Належав до молодіжної організації СУМ, КУК і церкви Успення Божої Матері, в якій був скарбником 25 років.

Залишив у смутку близьку і дальшу родину в Україні і Канаді, як також дорогу приятельку останніх 12 років пані Катерину Парфенюк.

Похоронні обряди відправив о. Олег Корецький, парох церкви Успення Божої Матері. Похоронений на українській секції цвинтаря Cote de Neiges.

Степан ПАСТЕРНАК

ЗМІСТ ЖУРНАЛУ ЗА 2011 РІК

КОМЕНТАРІ

ст.

ЛЮДИ, ПОДІЇ, ОПІНІЇ

ВСЕСВІТНІЙ ФОРУМ УКРАЇНЦІВ

КАНАДА – УКРАЇНА

ВИЗНАЧНІ ПОСТАТІ

СПРАВИ ЦЕРКОВНІ

ПРЕЗИДЕНТСТВО

УКРАЇНА СЬОГОДНІ

ЧОМУ УКРАЇНЦІ ТАКІ?

МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

МОВО РІДНА

НАШІ СУСІДИ – РОСІЯ

УКРАЇНА – ТУРЕЧЧИНА

ДІЯСПОРА

ІСТОРИЧНІ РОКОВИНИ

25-ЛІТТЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

65-ЛІТТЯ НЮРНБЕРЗЬКОГО ПРОЦЕСУ

УКРАЇНА у XX СТОЛІТТІ

ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ

НА ВІЙСЬКОВІ ТЕМИ

ДО ІСТОРІЇ 1-ої УД УНА

ДО ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПОЛЕГЛИХ ГЕРОЇВ

БРАТСТВО кол. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА

ПАМ'ЯТІ ПОБРАТИМІВ

ПРЕСФОНД (1-95, 2-98, 3-103, 4-121)

ТІ, ЩО ВІДІЙШЛИ:

Михайло ВАСИЛИК (4-127), Роман ГЕРАСИМОВИЧ (1-101), Михайло ГИСЬ (4-128), Дмитро ГРИЦИШИН (1-105), Василь ДУХНІЙ (2-104), Остап ЗИНЮК (2-103), Семен КОБАСОВСЬКИЙ (2-101), Корнило КОГУТЯК (4-128), Степан КОСТЮК (3-106), Мирон КОЦУР (1-104), Григорій ЛАЗОР (4-131, 132), Петро ЛЕСЬКІВ (2-100), Олександер МАЛИЦЬКИЙ (2-105), Олександер НЕМИРІВСЬКИЙ (1-103), Василь ОГАР (1-96), Василь РАДЕВИЧ (1-104), Осип РУДНИЦЬКИЙ (4-131), Осип СЕНИК (3-107), Осип ТКАЧУК (1-106), Филип ТРАЧ (4-133), Мар'ян ЦЬОЛКО (1-99), Тарас ЧМОЛА (3-105), Евген ЧУБАТИЙ (4-134), Михайло ШАНАЙДА (4-134)

З листів до редакції: Львівське обласне відділення ВОВ (2-107)

РОЗШУКИ: Макара (Миколи) Ґотко (2-95), Володимира Заворотюка (3-6), Мирослава Німиловича (3-88), сот. Василя Онищука (3-88)

ЗМІСТ (Закінчення)

НАШІ СУСІДИ – РОСІЯ

УКРАЇНА у ХХ СТОЛІТТІ

ДО ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

СПОМИНИ

НАШІ ПОБРАТИМИ

ГУМОР І САТИРА

ОГЛЯДИ, РЕЦЕНЗІЇ

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПОЛЕГЛИХ ГЕРОЇВ

БРАТСТВО кол. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА

НА СЛУЖБІ ЦЕРКВІ ТА НАРОДУ